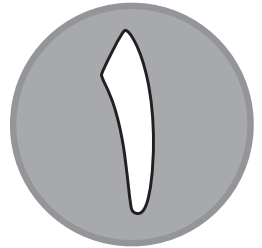

دفترچه شماره (۱)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۷/۲۰

آزمون ۲۰ مهر ماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

ساعت ۸ تا ۹:۱۵ صبح

۷۰ سؤال در ۷۵ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه‌شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان‌شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	وضعیت پاسخ‌گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه‌شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه‌شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان‌شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده جانی، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، احمد رضا ذاکر زاده، سعید عزیز خانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی، یاسین ساعدی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کریمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، نگین اله‌یاری، میلاد باغ‌شیخی، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمد رضا محمودی‌ها، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، رامتین برزکار	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	ملیکا ذاکری، مریم خسروی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

شمارش
(اصل جمع، ...، تبدیل)
صفحه‌های ۱ تا ۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۳)

۱- نهایی کتاب ریاضی متفاوت و ۴ کتاب فیزیک متفاوت را به چند طریق می‌توان در یک ردیف کنار هم چید، به‌طوری که کتاب‌های ریاضی و

فیزیک یک درمیان قرار بگیرند؟

(۴) ۸!

(۳) ۹!

(۲) $5! \times 4!$

(۱) $2 \times 5! \times 4!$

۲- نهایی تعداد راه‌های ممکن برای پاسخ دادن به تعدادی سؤال سه گزینه‌ای برابر 2^{60} است. تعداد سؤالات برابر با کدام گزینه است؟ (پاسخ‌گویی به همه

سؤالات الزامی نیست.)

(۴) ۲۰

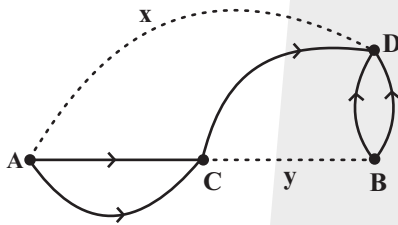
(۳) ۱۵

(۲) ۳۰

(۱) ۶۰

۳- در شکل مقابل تعداد راه‌ها از شهر A به شهر D و از شهر C به شهر B کدام می‌تواند باشد که با توجه به شکل بتوان به ۱۱ طریق از شهر A به

شهر D سفر کرد؟ (تمام مسیرها یک طرفه‌اند)

(۱) $x=1$ و $y=1$

(۲) $x=2$ و $y=1$

(۳) $x=1$ و $y=2$

(۴) $x=2$ و $y=2$

۴- ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۵، ۵ را روی برگه‌هایی نوشته و در کیسه‌ای می‌اندازیم. هر بار یک برگه از کیسه برداشته و عدد روی آن را یادداشت

می‌کنیم و برگه را کنار می‌گذاریم. این کار را تا به دست آوردن یک عدد سه رقمی تکرار می‌کنیم. چند عدد سه رقمی مختلف می‌توان نوشت؟

(۴) ۱۴

(۳) ۳۶

(۲) ۵۲

(۱) ۷۳

۵- با اعداد $\{0, 1, 2, \dots, 9\}$ چند عدد چهاررقمی بدون تکرار ارقام کوچکتر از پنج هزار و بزرگتر از ۲۲۰۰ که ارقام یک در میان زوج و فرد باشند و یکان از

۲ برابر هزارگان یک واحد بیشتر باشد، می‌توان ساخت؟

(۴) ۲۴

(۳) ۳۰

(۲) ۲۶

(۱) ۲۸

محل انجام محاسبات

۶- با حروف کلمه (دستگیره) چند کلمه پنج حرفی می‌توان نوشت به‌طوری که حروف آن غیر تکراری باشد و دقیقاً یک حرف نقطه‌دار داشته باشد که آن

حرف نقطه‌دار در ابتدای کلمه باشد؟

(۲) ۳۶۰

(۱) ۳۰۰

(۴) ۳۲۰

(۳) ۲۴۰

۷- با حروف کلمه «زندگی» چند کلمه ۴ حرفی بدون تکرار حروف می‌توان ساخت که با حروف نقطه‌دار آغاز شوند؟

(۲) ۴۸

(۱) ۳۶

(۴) ۱۰۸

(۳) ۷۲

۸- با جایگشت حروف کلمه «shakori» چند رمز عبور ۷ حرفی می‌توان ساخت به‌گونه‌ای که حروف a o i کنار هم باشند؟

(۲) ۲۸۸۰

(۱) ۴۸۸۰

(۴) ۵۰۴۰

(۳) ۷۲۰

۹- اگر $P(n, 2) + P(n-1, 2) = 50$ باشد، به چند طریق می‌توان ۳ کتاب متفاوت را در n قفسه چید به‌طوری که هیچ دو کتابی در یک قفسه نباشند؟

(۲) ۱۵۰

(۱) ۲۱۰

(۴) ۱۲۰

(۳) ۷۲۰

۱۰- اگر $P(n, 3) = 120$ باشد، حاصل $P(\frac{2n}{3}, n-3)$ کدام است؟

(۲) ۲۴

(۱) ۱۲

(۴) ۲۰

(۳) ۷۲

محل انجام محاسبات

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

معادله درجه دوم

(معادله و مسائل توصیفی، حل معادله

درجه ۲ و کاربردها)

صفحه‌های ۹ تا ۳۳

۱۱- حاصل ضرب نصف یک عدد صحیح در مجموع همان عدد و عدد قبل خود برابر با ۵ است. در این صورت ریشه

کدام معادله فقط شامل این عدد صحیح است؟

$$x^2 - 3x + 2 = 0 \quad (2)$$

$$x^2 + 4x + 4 = 0 \quad (1)$$

$$x^2 - 4x + 4 = 0 \quad (4)$$

$$x^2 - 2x + 8 = 0 \quad (3)$$

۱۲- در یک کارخانه، حقوق مدیر بخش ۲ برابر مهندس و $\frac{5}{7}$ فن‌ورز است. در این کارخانه ۲ مدیر بخش، ۴ مهندس و ۳ فن‌ورز داریم که جمعاً ۱۵۶

میلیون حقوق می‌گیرند. درآمد یک مدیر بخش چند میلیون از درآمد یک فن‌ورز بیشتر است؟

$$30 \quad (2)$$

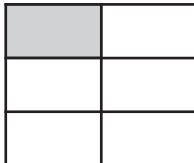
$$12 \quad (1)$$

$$18 \quad (4)$$

$$15 \quad (3)$$

۱۳- در شکل زیر از کنار هم قرار گرفتن ۶ مستطیل یکسان یک مربع ساخته شده است. اگر مساحت هر مستطیل از $\frac{1}{3}$ مساحت مربع ۶ واحد کمتر

باشد، اختلاف طول و عرض کوچک‌ترین مستطیل کدام است؟

$$2 \quad (2)$$

$$1 \quad (1)$$

$$2/5 \quad (4)$$

$$1/5 \quad (3)$$

۱۴- اگر $x = 2$ جواب معادله $3kx^2 + (k+1)x + 12 = 0$ باشد، جواب دیگر معادله کدام است؟

$$-1 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$4 \quad (2)$$

$$-2 \quad (1)$$

۱۵- اگر در حل معادله درجه دوم $ax^2 - 2x - 1 = 0$ به روش مربع کامل به تساوی $(x - \frac{1}{a})^2 = k$ برسیم، حاصل $a + k$ کدام است؟

$$13 \quad (4)$$

$$\frac{1}{2} \quad (3)$$

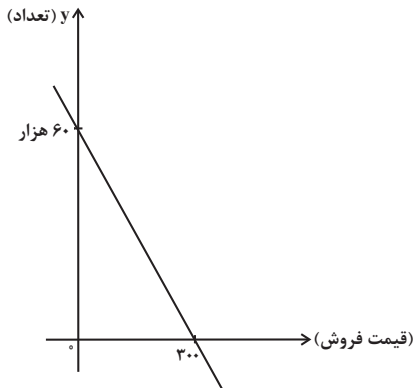
$$3 \quad (2)$$

$$\frac{31}{9} \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۱۶- اگر در یک کارخانه x قیمت فروش و y تعداد فروش یک کالا از رابطه خطی زیر پیروی کند و هزینه کارخانه برای تولید y کالا به صورت

$1500000 + 100y$ باشد، نقطه سر به سر کارخانه به ازای چه قیمت فروشی می تواند به دست آید؟

(۱) ۱۰۰

(۲) ۱۵۰

(۳) ۲۰۰

(۴) ۳۰۰

۱۷- کدام معادله به ازای هر مقدار a همواره دارای جواب های حقیقی است؟

(۴) $2x^2 - 2ax + 2 = 0$

(۳) $2x^2 - 2ax - 2 = 0$

(۲) $2x^2 - 2x - a = 0$

(۱) $2x^2 - 2x + a = 0$

۱۸- اتومبیلی برای رفتن از شهر A به شهر B به اندازه $\sqrt{50}$ کیلومتر به سمت شرق و سپس $\sqrt{50}$ کیلومتر به سمت جنوب می پیماید و در مسیر

برگشت ۳ کیلومتر را در شمال غربی می پیماید و به نقطه C می رسد که با طی کردن a کیلومتر عمود بر مسیر BC به نقطه D می رسد و نهایتاً با

پیمایش ۵ کیلومتر عمود بر مسیر CD به شهر A برمی گردد و در مجموع مسیر رفت و برگشت کمترین مسافت را طی می کند. مقدار a چند

کیلومتر است؟

(۴) ۷

(۳) ۶

(۲) ۵

(۱) ۴

۱۹- اگر معادله $(2x - k)(2x + 3) = 0$ ریشه مضاعف داشته باشد، در معادله $k^2x^2 + \frac{k}{4}x - 3 = 0$ مجموع ریشه های معادله چند برابر حاصل ضرب

ریشه های معادله است؟

(۴) -۲

(۳) ۲

(۲) $\frac{1}{2}$ (۱) $-\frac{1}{2}$

۲۰- ریشه های معادله $(m+1)x^2 + (2m+3)x + m+2 = 0$ ، دو عدد صحیح و قرینه یکدیگرند، مجموع ریشه های معادله $(m+3)x^2 + mx - 1 = 0$

کدام است؟

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

محل انجام محاسبات

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و

سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۱۰ تا ۲۱

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل یکم

(درس‌های ۱ تا ۳)

+ کارگاه تحلیل فصل اول

صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵

۲۱- کدام بخش از متن زیر نادرست است؟

«فتحعلی‌خان صبای کاشانی پرچمدار بازگشت ادبی و از گردانندگان انجمن ادبی اصفهان است. صدور فرمان

۱

مشروطیت با امضای مظفرالدین شاه به سال ۱۳۲۴ هـ. ق اتفاق افتاد. تحقیقات ادبی و تاریخی در محدوده

۲

تاریخی مشروطه به علت اشتغال اهل قلم به روزنامه‌نویسی و موضوعات دیگر جاذبه‌ای نداشت. ترجمه آثار اروپایی

۳

در ایران با تأسیس چاپخانه در زمان فتحعلی‌شاه آغاز شد.»

۴

۱ (۴)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۲۲- **نهایی** با توجه به موضوع‌ها و حوزه‌های ادبی نثر دوره مشروطه کدامیک از موارد زیر نادرست است؟

(۱) نگارش رمان‌های تاریخی و اجتماعی سطحی در قیاس با کارهایی مثل روزنامه‌نویسی یا نوشتن رمان سیاسی در دسر کمتری داشت.

(۲) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت میرزا آقا تبریزی بود که چند نمایشنامه کوتاه تألیف کرد.

(۳) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های ادبی بود، که از میان رمان‌نویسان می‌توان به محمدباقر میرزاخسروی و میرزا حسن‌خان بدیع اشاره کرد.

(۴) پیش از انقلاب مشروطه، نویسندگان ایرانی نوشتن رمان (داستان بلند) به مفهوم امروزی را از طریق ترجمه رمان‌های تاریخی غربی آغاز کردند.

۲۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، چند خطا به چشم می‌خورد؟

«با روی کار آمدن سلسله قاجار، بازگشت به شیوه و الگوی گذشتگان در ادبیات پررونق‌تر شد. عبدالوهاب نشاط انجمن ادبی نشاط را تأسیس کرد؛ پس از آن انجمن ادبی خاقان به ریاست مشتاق اصفهانی تشکیل شد. اعضای این انجمن برای رهایی بخشیدن به شعر فارسی از انحطاط اواخر دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن در کنار تقلید از آثار پیشینیان نوآوری قابل‌توجهی در شعر فارسی ایجاد کردند و به همین دلیل سبک بازگشت را می‌توان حد واسط سبک هندی و عراقی دانست.»

۴ (۵) پنج

۳ (۴) چهار

۲ (۳) سه

۱ (۲) دو

۲۴- **نهایی** هر یک از موارد زیر به‌ترتیب معرف کدام چهره ادبی است؟

- او در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.

- در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

- از نمونه‌های اشعار انتقادی او شعر «ای قلم» است.

- از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

(۱) میرزا عبدالوهاب نشاط - ایرج میرزا - سید اشرف‌الدین گیلانی - محمدتقی بهار

(۲) محمدتقی بهار - فتحعلی‌خان صبای کاشانی - سید اشرف‌الدین گیلانی - میرزا عبدالوهاب نشاط

(۳) سید اشرف‌الدین گیلانی - محمدتقی بهار - عارف قزوینی - میرزا عبدالوهاب نشاط

(۴) قائم‌مقام فراهانی - فتحعلی‌خان صبای کاشانی - فرخی یزدی - عارف قزوینی

۲۵- در همه ابیات کاربرد تاریخی دستور مشهود است؛ به‌جز:

(۱) ما را ز هجر خویش به ده گونه مرده کرد

اکنون عتاب و عربده ده مرده می‌کند

(۲) چگونه عقل تو یارد به گرد ذاتی گشت

که هست نه فلکش حلقه در ایوان

(۳) عاشقی در خشم شد از یار خود معشوق‌وار

گازری در خشم گشت از آفتاب نامدار

(۴) ز باغ ای باغبان ما را همی بوی بهار آید

کلید باغ ما را ده که فردامان به کار آید

۲۶- در متن زیر کدام ویژگی دیده نمی‌شود؟

«آورده‌اند که روباهی در بیشه‌ای رفت. آنجا طبلی دید پهلوی درختی افکنده و هرگاه که باد بجستی شاخ درخت بر طبل رسیدی، آوازی سهمناک به گوش روباه آمدی. چون روباه ضخامت جثه بدید و مهابت آواز بشنید، طمع دربست که گوشت و پوست فراخور آواز باشد، می‌کوشید تا آن را بدرید. الحق چربویی بیشتر نیافت. مرکب زیان در جَولان کشید و گفت: بدانستم که هرکجا جثه ضخیم‌تر و آواز آن هایل‌تر، منفعت آن کمتر.»

(۱) حذف فعل به قرینه
(۲) کاربرد برخی واژگان به شکل کهن و کاربرد تاریخی دستور
(۳) به‌کارگیری «ی» استمراری به جای «می»
(۴) بهره‌گیری از آرایه‌های مراعات نظیر، تضاد و تشبیه

۲۷- نوع ادبی کدام عبارت با سایر عبارات متفاوت است؟

- (۱) دروغی مصلحت‌آمیز به که راستی فتنه‌انگیز.
(۲) دیگران مست شرابند و من مست ساقی، مستی ایشان فانی است و از من باقی.
(۳) ده درویش در گلیمی بخشند و دو پادشاه در اقلیمی نگنجند.
(۴) قدر عافیت کسی داند که به مصیبتی گرفتار آید.

۲۸- در کدام گزینه آرایه واج‌آرایی محسوس‌تر است؟

- (۱) جهان فانی و باقی فدای عارض ساقی
(۲) رشته تسبیح اگر بگسست معذورم بدار
(۳) خواب نوشین بامداد رحیل
(۴) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
- که سلطانی عالم را طفیل عشق می‌بینم
دستم اندر ساعد ساقی سیمین ساق بود
باز دارد پیاده را ز سبیل
تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

۲۹- در کدام بیت شاعر به وسیله «واج‌آرایی» به انعکاس و انتقال احساس و تصویر پرداخته است؟

- (۱) نمی‌گردید اگر ذوق گرفتاری عنان گیرم
(۲) تا نگویی به جهان دوست مرا بسیار است
(۳) دلم شکسته‌تر از شیشه‌های شهر شماس
(۴) دل و دینم دل و دینم بی‌برده است
- ز وحشت خون عالم در دل صیاد می‌کردم
دوست اکسیر بود این سخن از اسرار است
شکسته باد کسی کاین چنین‌مان می‌خواست
بر و دوشش بر و دوشش بر و دوشش بر و دوشش

۳۰- **نهایی** در کدام گزینه واج‌آرایی، بیانگر حس و مضمون بیت است؟

- (۱) من از گفتن می‌مانم، اما زبان گنجشکان/ زبان زندگی جمله‌های جاری جشن طبیعت است
(۲) ای یار ای یگانه‌ترین یار/ چه ابرهای سیاهی در انتظار مهمانی خورشیدند
(۳) میان پنجره و دیدن/ همیشه فاصله‌ای است/ چرا نگاه نکردم؟
(۴) این کیست این کسی که روی جاده ابدیت/ به سوی لحظه توحید می‌رود

۳۱- کدام بیت «فاقد» واژه آرای است؟

- (۱) ناز و مستی دلبران بر عاشقان زیبا بود
- (۲) دلکی هست مرا وین همه دلبر در پیش
- (۳) ز بهر عید نگارا همی چه سوزی عود
- (۴) زلفش کشید باد صبا چرخ سفلہ بین

۳۲- کدام ابیات دارای «واژه آرای» هستند؟

- الف) درد دردش چو صاف درمان نوش
- ب) ای که خواجو به هوای تو در این خاک افتاد
- ج) خود داری و پابوس خیالش چه خیال است
- د) هزار بار بگفتم که گوشه گیر ای دل

(۱) الف - هـ (۲) ج - هـ

۳۳- وزن و محتوای کدام بیت منطبق نیست؟

- (۱) از آن دمی که ز چشمم برفت رود عزیز
- (۲) من که قول ناصحان را خواندمی قول رباب
- (۳) در مجلس ما عطر میامیز که ما را
- (۴) شد ز غمت خانۀ سودا دلم

۳۴- در ابیات همۀ گزینه‌ها وزن و آهنگ شعر با محتوای آن هماهنگی دارد؛ به جز:

- (۱) بر آن بارۀ پهلوی برنشست
- (۲) ما ز پی رنج پدید آمدیم
- (۳) زندگی تن مجو از عیسیات
- (۴) عروسی دید چون ماهی مهیا

۳۵- لحن کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) سحر آدمم به کویت به شکار رفته بودی
- (۲) زان دل از میوهٔ بستان سلامت کن‌دیم
- (۳) اهلی به سر کوی تواس ترس عسس نیست
- (۴) به یاد وصل او اهلی مکن افغان که در بزمش

- ناز را با مستی اندر دلبری دمساز کن
- نتوان دادن یک دل به هزاران دلبر
- چرا شراب نپیمایی و نسازی عود
- کان جا مجال باد وزانم نمی‌دهد

- وز جفا گرچه خسته ای خوش باش
- نظری کن که نه از باد هوا آمده‌ایم
- می‌بایدم از دست خود آنجا چو حنا رفت
- ز چشم او که کمین شیوه‌اش کمین باشد
- ای خوش‌کمران تنگ مبندید میان را

(۳) ب - د (۴) د - الف

- کنار دامن من همچو رود جیحون است
- گوش مالی دیدم از هجران که اینم پند بس
- هر لحظه ز گیسوی تو خوش‌بوی مشام است
- در طلبت رفت به هر جا دلم

- یکی تیغ هندی گرفته به دست
- نه ز جهت گفت و شنید آمدیم
- کام فرعون‌ی مخواه از موسیات
- که باشد جای آن مه بر ثریا

- تو که سگ نبرده بودی به چه کار رفته بودی؟
- که بود سنگ ملامت چون سگان در خور ما
- مست است و سگ کوچه شمارد عسسان را (عسس: مأمور)
- ملک چون در نمی‌گنجد که یاد آرد سگ کو را

۳۶- با توجه به «علوم و فنون ادبی» کدام گزاره دربارهٔ رباعی زیر نادرست است؟

- «آن را که حدیث عشق در دل گردد / باید که ز تیغ عشق بسمل گردد»
 در خاک تپان تپان رخ آغشته به خون / برخیزد و گرد سر قاتل گردد»

(۱) واژه آرای در بیت نخست، برخلاف بیت دوم مشهود است.

(۲) «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.

(۳) کاربرد واژه «قاتل» یادآور نقد متنی از کلیله و دمنه در کتاب درسی است.

(۴) کاربرد «را» در مصراع نخست، مفعولی نیست.

۳۷- در همهٔ ابیات به جز بیت ... ویژگی فکری یکسانی غالب است.

- (۱) به سعی خود نتوان برد پی به گوهر مقصود
 (۲) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود
 (۳) برو ای زاهد و بر دردکشان خرده مگیر
 (۴) گرچه گردآلود فقرم شرم باد از همتم

۳۸- مفهوم قطعهٔ زیر از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- «چو دخلت نیست خرج آهسته‌تر کن / اگر باران به کوهستان نبارد»
 (۱) فروزد شمع اقبال به نور خویشتن آری
 (۲) ابلهی کاو روز روشن شمع کافوری نهد
 (۳) کرد خرج آب و گل کوتاه‌بینی‌ها مرا
 (۴) قطرهٔ آبی که دارد در نظر گوهر شدن

۳۹- مفهوم عبارت زیر در کدام گزینه نیامده است؟

«پیش خویش زنبورخانه‌ای و قدری شهد یافت، چیزی از آن به لب بُرد، از نوعی در حلاوت آن مشغول گشت که از کار خود غافل ماند و نه‌اندیشید که پای او بر سر چهار مار است و نتوان دانست که کدام وقت در حرکت آیند، و موشان در بریدن شاخ‌ها جدّ بلیغ می‌نمایند.»

- (۱) دلا ذوقی ندارد دولت دنیا و شادی‌ها
 (۲) مشو دلبسته هستی که دوران
 (۳) دانی که بر نگین سلیمان چه نقش بود؟
 (۴) مبند دل به جهان کاین جهان پیشیز نیرزد

۴۰- همهٔ گزینه‌ها به استثنای گزینهٔ ... با بیت «ما بندگان حاجتمندیم و تو کریم / حاجت همیشه پیش کریمان بود روا» تناسب مفهومی دارند.

- (۱) بُود که یار نرنجد ز ما به خُلق کریم
 (۲) کم مباحش از درخت سایه‌فکن
 (۳) تو مگو ما را بدان شه بار نیست
 (۴) ارباب حاجتیم و زبان سؤال نیست

ذخیره دانشی / علوم اجتماعی
(علوم انسانی و علوم اجتماعی،
فواید علوم اجتماعی)
صفحه‌های ۲ تا ۱۵

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- **نهایی** هر عبارت به کدام گزینه اشاره دارد؟

- راهنمای زندگی مردم و جامعه

- آموختن دانش‌هایی با عناوین مختلف در دانشگاه‌ها و مراکز دیگر

- رسیدن به آگاهی عمیق درباره عالم و آدم

(۱) دانش علمی - ذخیره دانشی - زبان گشودن

(۳) دانش عمومی - ذخیره آگاهی - زبان گشودن

(۲) ذخیره آگاهی - ذخیره دانشی - تفکر و تعقل

(۴) ذخیره آگاهی - دانش عمومی - تفکر و تعقل

۴۲- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) اگر دانش عمومی نباشد، زندگی اجتماعی ما مختل می‌شود و جهان اجتماعی فرو می‌پاشد.

(۲) ما اغلب از آگاهی و دانشی که درباره کنش‌های خود داریم و اهمیت و نقشی که این آگاهی در زندگی ما دارد، غافلیم.

(۳) ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم.

(۴) هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود می‌آموزند، دانش عمومی آن‌ها را شکل می‌دهد.

۴۳- کدام گزینه با متن زیر، مطابقت دارد؟

«ما درباره زبان که یک پدیده اجتماعی است هم دانش عمومی و هم دانش علمی داریم که با مقایسه دانش کاربران و سخنگویان زبان فارسی با دانش متخصصان زبان فارسی به تفاوت این دو می‌توان پی برد.»

(۱) دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست و ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم و بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم.

(۲) ذخیره دانشی از دو بخش دانش عمومی و دانش علمی تشکیل می‌شود. دانش علمی با تأمل و اندیشه در دانش عمومی به دست می‌آید که نسبت به دانش عمومی، عمیق‌تر و دقیق‌تر است.

(۳) تلاش‌های علمی به تدریج بر ذخیره دانش علمی جهان اجتماعی می‌افزاید و دانش علمی را غنی‌تر می‌کند.

(۴) جهان اجتماعی یعنی جامعه و فرهنگی که در آن زندگی می‌کنیم، دانش لازم برای زندگی یا همان دانش عمومی را در اختیار ما قرار می‌دهد.

۴۴- **نهایی** کدام گزینه به ترتیب، صحیح یا غلط بودن هر یک از عبارات زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) کسی که دانش علمی دارد، قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

ب) اساس تعریف جهان‌های اجتماعی مختلف از دانش علمی، واقعیت‌های موجود در جامعه است.

ج) ایده علوم طبیعی و علوم اجتماعی بومی در کشور ما در ارتباط با حل تعارض میان دانش علمی و عمومی شکل گرفته است.

د) مطرح شدن یک مسئله خاص در جامعه، زمینه‌ای برای پیدایش و رشد دانش علمی در آن مورد است.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - غ - غ (۴) ص - ص - غ - ص

۴۵- کدام گزینه در ارتباط با تعارض دانش علمی و دانش عمومی یک جهان اجتماعی و نمودار مقابل درست است؟

(۱) دانش عمومی به‌طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی‌کند - دانش‌ها واقعیتی هستند که انسان‌ها برای سامان

دادن به زندگی خود تولید می‌کنند و کشف و بازخوانی آن هستند نه خلق و بازسازی

(۲) گاهی با طرح ایده‌های جدید حل می‌شوند - این ادعا را که دانش علمی راه کشف واقعیت و دانش عمومی حاصل از زندگی است را می‌پذیرد و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند

(۳) گاهی با رد کردن بخشی از ذخیره دانشی به نفع بخش دیگر حل می‌شود - برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند و در برخی نحله‌های این دیدگاه مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد

(۴) اعضای جهان اجتماعی برای حل این تعارضات تلاش می‌کنند - دانش علمی ضمن ریشه داشتن در دانش عمومی امکان انتقاد از دانش عمومی و تصحیح آن را دارد و دانش عمومی و دانش علمی رابطه متقابل دارند

دانش عمومی

دانش علمی

۴۶- چند مورد از عبارتهای زیر درباره علوم انسانی و علوم اجتماعی نادرست هستند؟

- الف) علوم انسانی به دانشهایی گفته میشود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آنها بر کنشها و شیوه زندگی ما و اثرپذیری آنها از کنشها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه میکنند.
- ب) علمی که درباره فعالیتهای غیرارادی انسان بحث میکند، جزء علوم انسانی نیستند.
- ج) اندیشمندانی که موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را یکسان ولی روش آن دو را متفاوت میدانند، روش علوم اجتماعی مثل مطالعات فرهنگی را همان روش علوم طبیعی یعنی روش تجربی میدانند.
- د) موضوع علوم طبیعی، پدیدههای طبیعی هستند که برخلاف کنشها و پیامدهای آنها به تصمیم و اقدام انسانها وابسته نیستند بلکه مستقل از اراده انسانها و اهداف و معانی مورد نظر آنها، وجود دارند.

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴۷- پاسخی که از پرسشهای زیر کدام است؟

- چرا علوم انسانی از فعالیتهای غیرارادی بحث نمیکند؟

- علت پیچیدهتر بودن پیشبینی در علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی چیست؟

(۱) زیرا کنش محسوب نمیشوند - عدم استفاده از روشهای حسی

(۲) زیرا زیر مجموعه علوم اجتماعی هستند - آگاهانه و ارادی بودن کنشهای اجتماعی

(۳) زیرا کنش محسوب نمیشوند - آگاهانه و ارادی بودن کنشهای اجتماعی

(۴) زیرا کنش محسوب نمیشوند - عدم استفاده از روشهای حسی

۴۸- مفاهیم جامعهشناسی در متن زیر، به ترتیب کدامند؟

«انتشار خبر دروغین فوت آلفرد نوبل شیمی دان سوئدی، مخترع دینامیت و صاحب کارخانه اسلحهسازی بوفورس در یک روزنامه او را به فکر انداخت که تصویر بهتری از خود برای آیندگان به جا گذارد، نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد تا همهساله به افراد شایسته اهدا گردد.»

(۱) علوم ابزاری - فواید علوم ابزاری - علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسانها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم میسازد - علوم اجتماعی فرصت موضعگیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

(۲) علوم طبیعی - غلبه بر محدودیتهای طبیعی توسط علوم اجتماعی و فناوری حاصل از آن - علوم اجتماعی به انسانها امکان میدهد که آثار و پیامدهای پدیدههای اجتماعی را پیشبینی کنند - علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها ابزار بهره‌مندی انسانها از طبیعت و همچنین وسیله غلبه او بر محدودیتهای طبیعی‌اند.

(۳) علوم اجتماعی - فواید علوم اجتماعی - علوم اجتماعی ظرفیت داوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آنها را دارد - علوم اجتماعی فرصت موضعگیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

(۴) علوم ابزاری - دانشمندان علوم اجتماعی تلاش میکنند تا نظم و قواعد جهان اجتماعی را کشف کنند - علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسانها و جوامع مختلف را از یکدیگر فراهم میسازد - علوم اجتماعی کمک میکند که انسانها از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

۴۹- هر کدام از موارد زیر، مربوط به کدام دسته از فواید علوم طبیعی و انسانی و اجتماعی است؟

- شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنشهای او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنشها و پیامدهای آنها برای پیشگیری

- رهاسازی انسان از محدودیتهای طبیعت

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانشهای ابزاری

(۱) فواید علوم انسانی و اجتماعی - فواید علوم طبیعی - فواید علوم انسانی و اجتماعی

(۲) فواید علوم انسانی و اجتماعی - فواید علوم طبیعی - فواید علوم طبیعی

(۳) فواید علوم طبیعی - فواید علوم طبیعی - فواید علوم انسانی و اجتماعی

(۴) فواید علوم انسانی و اجتماعی - فواید علوم انسانی و اجتماعی - فواید علوم طبیعی

۵۰- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط است؟

«شکستن سنگ در معادن سنگ و تخریب ایمن سازه‌های عظیم با استفاده از دینامیت بدون آسیب رساندن به ساختمانهای اطراف»

(۱) علوم اجتماعی با شناخت پدیدههای اجتماعی به انسانها امکان میدهد که آثار و پیامدهای پدیدههای اجتماعی را پیشبینی کنند.

(۲) دانشمندان قواعد اجتماعی را کشف میکنند؛ آنها با کشف این قواعد میتوانند تأثیر اجتماعات بر زندگی ما را توضیح دهند.

(۳) علوم اجتماعی درباره فرصتها و محدودیتهای فناوری به انسانها آگاهی میدهند و به آنها کمک میکند از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند.

(۴) علوم اجتماعی با داوری درباره پدیدههای اجتماعی و انتقاد از آنها فرصت موضعگیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورند.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

زندگی اجتماعی

(کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی)
صفحه‌های ۱ تا ۲۴

۵۱- به ترتیب هر عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- قرار گرفتن بر سر دوراهی‌ها

- شرط پاسخ مناسب به کنشگر

- بازماندن از پاسخ به پرسش‌های امتحان با وجود مهیا بودن شرایط

(۱) هدفدار بودن کنش - ارادی بودن کنش - معناداری کنش (۲) آگاهانه بودن کنش - ارادی بودن کنش - هدفدار بودن کنش

(۳) معناداری کنش - هدفدار بودن کنش - ارادی بودن کنش (۴) ارادی بودن کنش - معناداری کنش - آگاهانه بودن کنش

۵۲- به ترتیب کدام گزینه جدول مقابل را کامل می‌کند؟

کنش	پیامد وابسته به اراده کنشگر	وابسته به اراده دیگری	پیامدهای غیرارادی
سیگار و قلیان کشیدن	ب	الف	ج

(۱) بیماری دیگران و خود - ترک یا معتاد شدن به آن - طرد شدن از طرف دوستان

(۲) مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن - ترک یا معتاد شدن به آن - آسیب و بیماری برای خود و دیگران

(۳) تمسخر توسط دیگران - صرف هزینه زیاد - مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن

(۴) طرد شدن از طرف دوستان - آسیب به خود - ترک یا معتاد شدن به آن

۵۳- در کدام گزینه، بخش اول نادرست و بخش دوم درست است؟

(۱) هنجارهای اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند. - پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند.

(۲) فردی که در کلاس درس حضور دارد ولی بی‌توجه به اطرافیان در ذهن خود رودخانه‌ای خروشان را تخیل می‌کند، در حال انجام کنش فردی است. - در کنش اجتماعی آگاهی و اراده کنشگر ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست.

(۳) ارزش‌ها از جنس وسیله و روش هستند و هنجارها از جنس هدف و مقصود هستند. - انواع کنش‌ها از یکدیگر اثر می‌پذیرند و بر یکدیگر اثر می‌گذارند و متناسب می‌شوند ولی هویت هیچ کدام از دست نمی‌رود.

(۴) اگر کنش اجتماعی نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ یک از ارزش‌های اجتماعی مانند عدالت، امنیت و آزادی محقق نمی‌شوند. - به کنش اجتماعی و پیامدهای آن پدیده اجتماعی می‌گویند.

۵۴- کدامیک از موارد زیر نادرست است؟

الف) عضویت اعضا در بدن موجودات زنده تکوینی، اما نظم آن‌ها اعتباری است.

ب) اعضای جهان اجتماعی از عضویت و نقش سایر اعضا آگاهی دارند.

ج) آگاهی و شناختی که جهان اجتماعی بر اساس آن شکل می‌گیرد نوعی آگاهی مشترک و عمومی است.

د) بخش‌هایی از فرهنگ که مربوط به یک قوم و یا قشر است، خرده فرهنگ نامیده می‌شوند.

(۱) ب - د (۲) الف - د (۳) الف (۴) ج - الف

۵۵- به ترتیب صحیح یا غلط بودن عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

الف) جهان اجتماعی با انتقال فرهنگ خود به نسل‌های بعد تداوم می‌یابد و فرو ریختن و دگرگون شدن جهان اجتماعی در نتیجه عدم حفظ یا عدم انتقال فرهنگ به نسل‌های بعدی می‌باشد.

ب) پدیده‌های اجتماعی که مجموعه‌ای از آن جهان اجتماعی را شکل می‌دهند، به جهان اجتماعی تعلق دارند و پدیده‌های طبیعی نمی‌توانند به جهان اجتماعی راه یابند.

ج) موجودات ماوراءطبیعی مانند فرشتگان و شیطان با آنکه بیرون جهان اجتماعی قرار دارند ولی می‌توانند با زندگی اجتماعی انسان ارتباطی پیدا کنند.

د) پدیده‌های تکوینی یعنی پدیده‌های طبیعی و ماوراءطبیعی برخلاف کنش‌ها که پدیده‌های اعتباری‌اند توسط انسان‌ها ایجاد نمی‌شوند.

(۱) ص - غ - ص (۲) ص - غ - ص (۳) ص - غ - ص (۴) غ - ص - ص - غ

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی

(جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی،

نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)

صفحه‌های ۱ تا ۲۶

۵۶- کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

- (۱) جهان تکوینی محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل او پدید می‌آید به این جهان تعلق دارد.
 (۲) به بخش اجتماعی جهان انسانی، جهان ذهنی و به بخش فردی جهان انسانی، جهان فرهنگی می‌گویند.
 (۳) هر فرهنگی نوع خاصی از عقاید را به وجود می‌آورد و به اکثر عقاید مختلف اجازه بروز و ظهور می‌دهد.
 (۴) جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان انسانی در مقابل جهان تکوینی قرار می‌گیرد.
- ۵۷- به ترتیب هر کدام از جملات زیر، مربوط به کدام یک از دیدگاه‌های تعامل میان جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی است؟
- جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.

- بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی وجود ندارد.

- جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

(۲) دیدگاه سوم - دیدگاه اول - دیدگاه اول

(۱) دیدگاه اول - دیدگاه سوم - دیدگاه دوم

(۴) دیدگاه سوم - دیدگاه اول - دیدگاه دوم

(۳) دیدگاه اول - دیدگاه اول - دیدگاه دوم

۵۸- به ترتیب موارد زیر پیامد، علت و مصداق کدام امور هستند؟

- گرفتاری بشر به بحران‌های روحی و روانی

- عدم عدالت و قسط در جامعه

- انسان نمی‌تواند آینده‌اش را بر اساس اراده و عمل خود بسازد و محکوم به سرنوشتی محتوم است.

(۱) عدم پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای متغیر - از بین رفتن قدرت مقاوت انسان‌ها - فرهنگ‌های خرافی

(۲) چشم پوشی فرهنگ از نیازهای ابدی و معنوی انسان - تباه شدن منابع و امکانات بشر - فرهنگ‌های جبرگرا و غیرمستول

(۳) ناتوانی فرهنگ از پاسخ به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان - قطبی شدن جهان - فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند

(۴) نداشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف - فراهم شدن زمینه نفوذ سلطه‌گران - فرهنگ‌های جبرگرا و غیر مستول

۵۹- کدام گزینه فرایند هضم و جذب گروه مهاجم را در فرهنگ قوم مغلوب به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) تسلط نظامی مهاجمان در مناطق جغرافیایی ← گسترش فرهنگی قوم غالب ← شکست نظامی قوم مغلوب ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی قوم غالب ← هضم و جذب گروه مغلوب در فرهنگ قوم غالب

(۲) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد ← هویت فرهنگی خود را حفظ کند ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی قوم مهاجم ← به دست آوردن استقلال سیاسی قوم مغلوب ← به شرط فرهنگ غنی و قوی قوم مغلوب ← هضم تدریجی قوم مهاجم در فرهنگ قوم مغلوب

(۳) تصرف مناطق وسیعی از جهان توسط قوم مهاجم ← حضور مستقیم مهاجمان در مناطق جغرافیایی ← گسترش فرهنگی قوم غالب ← حفظ هویت فرهنگی قوم شکست خورده ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی قوم مهاجم ← فرهنگ غنی و قومی قوم مغلوب ← هضم و جذب گروه مهاجم در فرهنگ قوم شکست خورده

(۴) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد ← به شرط حفظ هویت اقتصادی ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی قوم مهاجم ← به دست آوردن استقلال سیاسی قوم مهاجم ← به شرط داشتن فرهنگی غنی و قوی قوم مغلوب ← هضم تدریجی قوم مهاجم در فرهنگ غنی قوم مغلوب ← به خدمت گرفتن قوم مغلوب توسط قوم مهاجم

۶۰- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

ویژگی	انواع استعمار
ج	قدیم
استعمارگران پنهان و مجریان آشکار	الف
استعمارگر و مجری هر دو پنهان	ب

(۲) فرانو - نو - استعمارگر و مجری هر دو آشکار

(۱) نو - فرانو - استعمارگر حضور مستقیم ندارد

(۴) فرانو - نو - مجری پنهان و استعمارگر آشکار

(۳) نو - فرانو - استعمارگر حضور مستقیم دارد

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تعریف و روش مورد مطالعه
صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۶۱- کدام عبارت، در خصوص قوانین روان‌شناسی به‌عنوان یک علم تجربی درست است؟

- (۱) اصل روان‌شناسی از ترکیب نظریه‌های مختلف به‌دست می‌آید.
 - (۲) در پژوهش روان‌شناسی پاسخ نخست به مسئله پژوهشی قانون است.
 - (۳) فرضیه‌ای که در پژوهش‌های روان‌شناسی تأیید شود، به عنوان قانون پذیرفته می‌شود.
 - (۴) روان‌شناسان یک اصل را به‌طور تجربی آزمون می‌کنند تا درستی آن را مشخص کنند.
- ۶۲- یک پژوهشگر در مورد «افسردگی» فرضیه‌های زیر را ارائه کرده است؛ با توجه به این فرضیه‌ها کدام گزینه نادرست است؟

- افسردگی، حاصل باورهای منفی نسبت به خود، زندگی و آینده است.
- می‌توان با تغییر افکار منفی و نادرست بیمار، افسردگی او را کاهش داد.
- افسردگی در زنان نسبت به مردان شیوع بیشتری دارد.

- (۱) از بین فرضیه‌های ارائه شده، هیچ‌کدام هنوز به اصل یا قانون تبدیل نشده‌اند.
- (۲) اگر فرضیه‌های فوق با روش‌های علمی تأیید شوند، می‌توان با آن‌ها یک نظریه ساخت.
- (۳) پذیرفته شدن یک فرضیه به معنی معتبر بودن آن نیز هست.
- (۴) فرضیه‌های موجود بدون اینکه مسئله‌ای وجود داشته باشد، ارائه شده‌اند.

۶۳- روان‌شناسی قصد دارد بداند که تحت چه شرایطی دانش‌آموزان اضطراب شدید تحصیلی را تجربه می‌کنند. او برای رسیدن به این مرحله باید چه چیزهایی را محقق کرده باشد؟

- (۱) باید عوامل مؤثر بر ایجاد این اضطراب را تحت کنترل خود بگیرد.
- (۲) باید به بررسی سایر پژوهش‌های مرتبط با این حوزه بپردازد.
- (۳) باید بتواند اضطراب تحصیلی را در دانش‌آموزان پیش‌بینی کند.
- (۴) باید علل ایجاد شدن این اضطراب را خوب شناسایی کند.

۶۴- صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را به‌ترتیب مشخص کنید.

- برای فهم علمی و تجربی یک پدیده، باید آن را به حیطه مشاهده وارد کرد.
- نظریات علمی متکی بر خودشان هستند و پیش‌نیاز دیگری ندارند.
- نظم در مواجهه، نقطه اشتراک دانشمندان و سایرین است.
- ملاک تعریف‌شدن در حیطه علم، ایجاد برداشت یکسان یا تقریباً یکسان است.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - ص - غ (۴) ص - ص - غ - غ

۶۵- به‌ترتیب، پژوهش‌های دانشمندان با کدام‌یک از عبارات زیر شروع می‌شود و نتیجه آن کدام است؟

- (۱) یکی از علل افزایش تعداد مصرف‌کنندگان مواد مخدر، آمار بالای طلاق است. - نظام‌دار بودن
- (۲) مهم‌ترین عامل گرایش نوجوانان به مواد مخدر چیست؟ - نظام‌دار بودن
- (۳) کنجکاوی عامل گرایش نوجوانان به مواد مخدر است. - شناسایی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول
- (۴) راه‌های پیشگیری از مصرف مواد مخدر کدام است؟ - شناسایی موقعیت‌های ناشناخته و مجهول

۶۶- در کدام گزینه، به تبیین یک پدیده روان‌شناختی پرداخته شده است؟

- (۱) نظام باورهای هر فرد و جامعه، موتور محرکه قوی جهت دستیابی به هدف‌های فردی و جمعی است.
- (۲) نظام باورهای افراد به وسیله ارکانی همچون خانواده، مدرسه، اجتماع و خود فرد ساخته می‌شود.
- (۳) اعتقاد راسخ و واقعی به بودن یا نبودن چیزی یا انجام پذیربودن یا نبودن کاری، باور ما است.
- (۴) هدف هر چیزی است که انسان سعی دارد به آن برسد و فکر می‌کند برای او مؤثر و مفید است.

۶۷- با توجه به سطوح مختلف شناخت، کدام عبارت، زیرمجموعه‌ای از مفهوم «تفکر» است؟

- (۱) یک قندان در مقابل من است، و طی فرایندهایی متوجه می‌شوم چیست و ماهیتش را درک می‌کنم.
- (۲) دست شخص به یک جسم برخورد می‌کند و زبری آن را حس می‌کند.
- (۳) شخص، اطلاعاتی را فرامی‌خواند و آن‌ها را در پاسخ به سؤالات چهارگزینه‌ای به کار می‌گیرد.
- (۴) فردی را می‌بینیم و پس از دو هفته بار دیگر ملاقاتش می‌کنیم و هنوز چهره و اسمش را به خاطر داریم.

۶۸- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر که در مورد «شناخت» است، به‌ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- روان‌شناسی نوین برای بیان چرایی موضوعات، با واژه «شناخت» بسیار سروکار دارد.
- فرایند تفسیر و معنا بخشی برای تمام محرک‌های احساس شده انجام می‌شود.
- تفکر حل مسئله و استدلال را شامل می‌شود، ولی توجه و ادراک را خیر.
- پردازش در شناخت پایه به صورت ادراکی و در شناخت عالی به صورت مفهومی شکل می‌گیرد.

(۱) د - ن - د - ن (۲) د - د - ن - ن (۳) ن - د - د - د (۴) د - د - ن - د

۶۹- به‌ترتیب، کدام گزینه در مورد اهداف علم روانشناسی درست و در مورد روش‌های جمع‌آوری اطلاعات در روانشناسی نادرست است؟

- (۱) هدفی که روانشناسی دنبال می‌کند، همان هدفی است که شیمی دنبال می‌کند. - مشاهده روش اصلی جمع‌آوری اطلاعات است و به دو شیوه طبیعی و آزمایشگاهی انجام می‌شود.
- (۲) در علم روانشناسی قبل از مطالعه و بررسی هر موضوعی، باید ابتدا آن را توصیف کنیم. - ممکن است سؤال پنجمی که در مصاحبه پرسیده می‌شود، به این بستگی داشته باشد که مصاحبه‌شونده در سؤال چهارم چه پاسخی داده است.
- (۳) دانشمندان علوم تجربی در توصیف پدیده‌های مختلف همواره دقیق و بی‌طرف هستند. - هر موضوعی که با مشاهده مستقیم قابل بررسی نباشد باید به کمک پرسش‌نامه مطالعه شود.
- (۴) توصیف پدیده «بیش‌فعالی» شرط لازم و کافی برای کنترل کردن آن است. - آزمون هوشی که در سه نوبت اجرا بر روی یک نفر، نمره‌های ۱۱۰، ۱۰۹، ۱۱۱ را به ما بدهد، آزمون نسبتاً مناسبی است.

۷۰- به‌ترتیب، هر عبارت به کدام روش جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی اشاره دارد؟

- این ابزار حساسیتی دارد از این جهت که نباید متغیرهای متفرقه را اندازه‌گیری کند.
- وجه تمایز این روش با گفت‌وگوی معمولی، وجود هدف و سازمان‌یافتگی آن است.
- در این روش فرد باید افکار خود را گزارش کند، سپس ما به آن نمره می‌دهیم.

(۱) مشاهده - پرسش‌نامه - مصاحبه (۲) مصاحبه - پرسش‌نامه - مشاهده
(۳) آزمون - مصاحبه - پرسش‌نامه (۴) آزمون - مصاحبه - مشاهده

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۷/۲۰

آزمون ۲۰ مهرماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

ساعت ۹:۱۵ تا ۱۰:۳۵ صبح

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۷)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده جانی، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، احمد رضا ذاکر زاده، سعید عزیز خانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیر حسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی، یاسین ساعدی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، امیر حسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کریمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، نگین اله‌یاری، میلاد باغ‌شیخی، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمد رضا محمودی‌ها، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، رامتین برزکار	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	ملیکا ذاکری، مریم خسروی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):

من الأشعار المنسوبة إلى الإمام علي (ع)
(متن درس ۱)
صفحه‌های ۱ تا ۴

عربی (۱):

ذاكَ هُوَ اللَّهُ / إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ
درس‌های ۱ و ۲
صفحه‌های ۱ تا ۳۰

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۹)

۷۱- نهایی ﴿ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ﴾:

(۱) ستایش از آن خدایی است که خالق آسمان‌ها و زمین است و تاریکی‌ها و روشنایی‌ها را قرار داد!

(۲) ستایش از آن خدایی است که آسمان‌ها و زمین را آفرید و تاریکی‌ها و روشنایی را قرار داد!

(۳) سپاس از آن خداوند است، اوست که آسمان‌ها و زمین را آفرید و تاریکی‌ها و روشنایی را قرار داد!

(۴) سپاس خدایی راست که آفریننده آسمان و زمین است و تاریکی‌ها و روشنایی‌ها را قرار داد!

۷۲- « يُحِيرُنِي إِنْسَانٌ لَا يَتَفَكَّرُ فِي خَلْقِهِ وَ قَدْ يَزْعُمُ أَنَّهُ جَرْمٌ صَغِيرٌ فَقَطْ بَيْنَمَا إِن يَنْظُرُ بِدَقَّةٍ يَعْلَمُ أَنَّ الْعَالَمَ الْأَكْبَرَ قَدْ انطَوَى

فِيهِ! »:

(۱) حیران می‌شوم از انسانی که در آفرینش خود اندیشه نمی‌کند و گاهی گمان می‌کند که او فقط یک پیکر کوچکی است در

حالی که اگر به دقت می‌نگریست می‌دانست که جهان بزرگتر در او به هم پیچیده شده است!

(۲) مرا حیران می‌کند انسانی که درباره خلقت خود فکر نمی‌کند و گاهی گمان می‌کند که او فقط پیکر کوچکی است در حالی

که اگر به دقت بنگرد می‌داند که او در یک جهان بزرگتر به هم پیچیده شده است!

(۳) متحیر می‌کند مرا انسانی که در خلقتش نمی‌اندیشد و گاهی خود را فقط یک پیکر کوچک می‌پندارد در حالی که اگر به

دقت بنگرد می‌داند همانا دنیای بزرگتر در او به هم پیچیده شده است!

(۴) انسانی که در آفرینش خود اندیشه نمی‌کند و گاهی می‌پندارد که او فقط پیکری کوچک است مرا حیران می‌کند در حالی

که اگر به دقت بنگرد می‌داند که جهان بزرگتر در او به هم پیچیده شده است!

۷۳- « كَانَ الطَّلَابُ يُمارسون نشاطاً حراً بعد إنتهاء دوام المدرسة في إحدى حجرات المدرسة حول المرافق العامة! »:

(۱) دانش آموزان پس از پایان ساعت کاری مدرسه، آزادانه پیرامون تأسیسات عمومی یکی از کلاس‌ها کار انجام می‌دادند!

(۲) دانش آموزان پس از پایان مدرسه در یکی از اتاق‌های مدرسه به فعالیتی آزادانه پیرامون تأسیسات عمومی پرداختند!

(۳) دانش آموزان بودند که فعالیت آزادی را پس از پایان ساعت کار مدرسه و آن هم درباره پارک‌های عمومی انجام می‌دادند!

(۴) دانش آموزان بعد از پایان ساعت کار مدرسه در یکی از اتاق‌های مدرسه یک فعالیت آزاد پیرامون تأسیسات عمومی انجام

می‌دادند!

۷۴- **نهایی** « صحیحٌ أَنْ النَّاسَ قَدْ خَلَقُوا مِنْ طِينٍ، وَلَكِنْ قِيَمَتُهُمْ إِنَّمَا هِيَ أَعْمَالُهُمُ الصَّالِحَةُ، وَ أَهْلُ الْعِلْمِ مِنْهُمْ أَحْيَاءٌ وَ لَا يَمُوتُونَ أَبَدًا! »:

- (۱) درست است که مردم از یک تکه گل آفریده شده‌اند، اما ارزش آن‌ها کارهای نیکوی آنان است، و از میان آنان اهل دانش هیچ‌گاه نمی‌میرند و زنده‌اند!
- (۲) صحیح است که مردم از سرشتی پاک خلق شده‌اند، ولی ارزش فقط به کارهای نیکی است که به خوبی انجام می‌دهند، و اهل دانش همیشه زنده‌اند و هرگز نمی‌میرند!
- (۳) درست است که مردم از تکه گلی آفریده شده‌اند، اما ارزش آن‌ها تنها کارهای نیکشان است، و از میان آنان اهل دانش زنده‌اند و هیچ‌گاه نمی‌میرند!
- (۴) صحیح است که سرشت انسان از گل آمیخته شده‌است، ولی کارهای نیک آنان با ارزش است که به خوبی انجام می‌دهند، و دانشمندان زنده‌اند و هرگز نخواهند مُرد!

۷۵- « مَنْ ذَا الَّذِي يَقْدِرُ عَلَى تَزْيِينِ هَذِهِ السَّمَاءِ بِأَنْجَمٍ كَالدَّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ وَ تَبْدِيلِهَا إِلَى صُورَةٍ جَمِيلَةٍ؛ مَا أَقْدَرُ هَذَا الرَّسَّامَ! »: کیست آنکه ...

- (۱) قادر است به تزئین این آسمان با ستارگانی چون مرواریدهای پراکنده و تبدیل آن به تصویری زیبا؛ این نیرومندترین نقاش است!
- (۲) این آسمان را با ستاره‌هایی همچون مرواریدهای پراکنده زینت دهد و آن را به تصویر زیبایی تبدیل کند؛ چه قادر است نقاش!
- (۳) قادر به زینت دادن این آسمان با ستارگانی چون مرواریدهای پراکنده و تبدیل آن به تصویری زیبا می‌باشد؛ این نقاش چه توانمند است!
- (۴) می‌تواند این آسمان را با ستاره‌هایی پراکنده مانند مرواریدها تزئین کند و آن را به یک تصویر زیبا تبدیل کند؛ چقدر قادر است این نقاش!

۷۶- **نهایی** عَيْنُ الْخَطَأِ:

- (۱) كُنَّا لَا نَزْعُمُ أَنَّ هَذَا الدَّاءَ لَيْسَ لَهُ دَوَاءٌ أَبَدًا!؛ گمان نمی‌کردیم که این بیماری هرگز دارویی ندارد!
- (۲) أَيُّهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ إِعْلَمْ أَنَّ النَّاسَ مِنْ أُمٍّ وَ أَبٍ!؛ ای که نابخردانه افتخارکننده به دودمان هستی، بدان که مردم از یک مادر و پدرند!
- (۳) إِنَّ قِيَمَةَ كُلِّ امْرِئٍ بِأَعْمَالٍ حَسَنَةٍ يَقُومُ بِهَا!؛ قطعاً ارزش هر انسان به کارهایی است که آن‌ها را به خوبی انجام می‌دهد!
- (۴) الْعِلْمُ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ لِأَنَّ أَهْلَ الْعِلْمِ أَحْيَاءٌ وَ إِنَّمَا تَوَاتُوا!؛ دانش بر هر انسانی واجب است، زیرا اهل دانش زنده‌اند اگرچه بمیرند!

۷۷- عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) أ لا تَنْتَظِرُونَ إِلَى حِكْمَةِ رَبِّكُمُ الْبَالِغَةِ وَ أَنْعُمِهِ الْمُنْهَمِرَةِ لَكُمْ؟! آيا به دانش کامل پروردگار و نعمت ریزانش بر خودتان نمی‌نگرید؟!

(۲) يَا أَوْلَادِي إِرْحَمُوا مَنْ يَعِيشُونَ فِي الْأَرْضِ حَتَّى يَرْحَمَكُمُ مِنَ السَّمَاءِ! ای فرزندانم رحم کنید به کسی که در زمین زندگی می‌کند تا رحم کند بر شما آنکه در آسمان است!

(۳) تِلْكَ مَرَافِقُ عَامَّةٍ يَنْتَفِعُ بِهَا كُلُّ مُوَاطِنٍ فَالْحِفَافُ عَلَيْهَا وَاجِبٌ عَلَى الْجَمِيعِ! آن‌ها تأسیساتی عمومی هستند که هر شهروندی از آن‌ها سود می‌برد، پس نگهداریشان بر همه واجب است!

(۴) تَيَّارُ الْكَهْرِبَاءِ فِي سَبْعِ حُجَرَاتٍ كَانَ مَقْطُوعاً فَاتَّصَلَ أَبِي بِمَسْئُولِ الْفُنْدُقِ! جریان برق در اتاق هفتم قطع بود، پس پدرم با مسئول هتل تماس گرفت!

۷۸- « این کارمندان در سالن فرودگاه کار خواهند کرد! » عَيْنَ الصَّحِيح:

(۱) هَذَا الْمُوظَّفُونَ سَوْفَ يَشْتَغِلُونَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ! (۲) هَؤُلَاءِ الْمُوظَّفُونَ سَيَعْمَلُونَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ!

(۳) هَذَا مُوظَّفُونَ سَيَشْتَغِلُونَ فِي صَالَةِ الْمَطَارِ! (۴) هَؤُلَاءِ مُوظَّفُونَ سَوْفَ يَعْمَلُونَ فِي صَالَةِ الْمَطَارِ!

۷۹- کم عبارة غير مناسبة في المفهوم؟ « من زرع الغدوان حصد الخسران »

- هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت!

- از هر چه بدت می‌آید، سرت می‌آید!

- مَنْ أَشْعَلَ نَارَ الْفِتْنَةِ حَرَقَ فِيهَا!

- من حَفَرَ بئراً لِأَخِيهِ وَقَعَ فِيهَا!

(۴) أربع

(۳) ثلاث

(۲) إثنان

(۱) واحدة

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٠ - ٨٤) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

« للوالدين حقٌّ كبيرٌ على أولادهم، لأنَّ الله جعلهما سبباً لوجودهم في هذه الحياة، و لأنَّهما وجدا مشقَّة في سبيل تربيتهما و حمايتهما و رعايتهما منذ أن يُولدوا إلى أن يَكْبُرُوا. وقد قَرَنَ اللهُ في الذِّكْرِ الحَكِيمَ حقَّهما بحَقِّه، فقالَ تَعَالَى: « و قَضَى رِبْكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ و بالوالدين إِحْسَانًا »؛ و لهذا؛ لَمَّا جاءَ رجلٌ إلى النَّبِيِّ (ص) و سَأَلَهُ: من أَحَقُّ النَّاسِ بالمعاملةِ الحسنة؟ فأجابَه: أُمُّكَ! و كَرَّرَ ذلكَ ثلاثَ مرَّاتٍ و قالَ في المَرَّةِ الرَّابِعَةِ: ثُمَّ أَبُوكَ!

علينا أن نُقَدِّمَ للوالدين من الأعمال شيئاً يُرضيهما و يجعلهما سعيدين؛ للوالدين علينا حقُّ الرعايةِ الصَّحِيَّةِ و توفيرِ مطالبِ الحياةِ اليَوْمِيَّةِ، ولَّهما علينا أن نُحَسِّنَ الخطابَ مَعَهُما، فَلَا نَرْفَعُ أَصْوَاتِنَا عندَ الحديثِ مَعَهُما، و لَا نَقُولَ لَهما كلاماً يُزَعِجُهُما! »

٨٠- عَيِّنِ الخَطَأَ للِفْرَاغِ: « على الأولاد أن يُكْرَمُوا والديهم، . . . »

(٢) بسبب ولادة الأولاد!

(١) بسبب أتعابهم في الحياة!

(٤) لأنَّ الوالدين قاما بتربيتهم!

(٣) لأنَّهما جعللا الأولاد سعداء!

٨١- عَيِّنِ الصَّحِيحَ:

(١) إذا كَبُرَ الأولاد لا يفعل الوالدان شيئاً لَهم!

(٢) من واجبنا أن لا نعمل من الأعمال إِلَّا ما يُزَعِجُ الوالدين!

(٣) على الأولاد أن يُطِيعُوا والديهم حتَّى في معصية الخالق و رسوله!

(٤) الإحسان إلى الوالدين في كلِّ الحالات و توفيرِ إحتياجاتهما واجبنا علينا!

٨٢- « فأجابَه: أُمُّكَ! و كَرَّرَ ذلكَ ثلاثَ مرَّاتٍ »؛ عَيِّنِ ما لَا يُسْتَنْبِطُ من العبارة:

(٢) مكانة الأمِّ و منزلتها العالية!

(١) رعاية الأمِّ و مُعاملتها برفق!

(٤) تأكيد النَّبِيِّ على الأمر!

(٣) التقليل من قيمة الأب!

■ عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (۸۳ و ۸۴)

۸۳- « يَكْبُرُوا - قَرَنَ - كَرَّرَ - الرابعة »:

(۱) يَكْبُرُوا: فعل مضارع - للجمع المذكر الغائب - حروفه الأصلية: ك ب ر

(۲) قَرَنَ: فعل ماضٍ - للمفرد المذكر - معناه يُعَادِلُ الماضي الإستمراري

(۳) كَرَّرَ: فعل ماضٍ - حروفه الأصلية: ك ر ر، وزنه: فَعَّلَ

(۴) الرابعة: اسم - عدد من الأعداد الترتيبية - مؤنث

۸۴- « نُقَدِّمُ - الأعمال - سعيدين - أصوات »:

(۱) نُقَدِّمُ: مضارع - للمتكلم مع الغير - حروفه الأصلية أو مادته: ق د م

(۲) الأعمال: اسم - جمع تكسير أو جمع مكسر (مفردة: عمل، مذكر)

(۳) سعيدين: اسم - مثني للمذكر (مفردة: سَعِيد، على وزن « فَعِيل »)

(۴) أصوات: اسم - جمع سالم للمؤنث (زيادة الألف و التاء في آخره)

■ عَيْنِ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (۸۵ - ۹۰)

۸۵- عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

(۱) مَنْ ذَا الَّذِي جَهَّزَ الْإِنْسَانَ بِقُوَّةٍ مُفْتَكِرَةً!

(۲) جَذْوَةُ الشَّمْسِ مُسْتَعِرَّةٌ، فِيهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ!

(۳) إِنَّ الْحِفَازَ عَلَى الْمَرَافِقِ الْعَامَّةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُوَطِنٍ!

(۴) يَلْعَبُ عَشْرَةَ لَاعِبِينَ فِي فَرِيقِ كُرَةِ الْقَدَمِ وَ يُرِيدُونَ أَنْ يُشَارِكُوا فِي الْمُسَابَقَةِ!

۸۶- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاقَاتِ: « يؤمنون بالله و اليوم الآخر و الصَّالِحَاتِ ينجي الله من النار! »

(۲) الَّذِي / يعملونَ / هـ

(۱) الَّذِينَ / يعملُ / هم

(۴) مَنْ / يعملُ / هـ

(۳) مَنْ / يعملونَ / هم

۸۷- عَيْنَ حرف النون حركته ثابتة:

- (۱) أدرك الطلابُ أهميّة التعاون على الخيرات!
- (۲) في قسم الجوازات يأخذ المرافقون بطاقاتهم بأيديهم!
- (۳) اليوم يُستخدَم الحاسوب في ميادين التعليم و التربية!
- (۴) لهؤلاء الإخوان صفات طيبة لا يوجد مثلها في أحد!

۸۸- عَيْنَ ما ليس فيه العدد الترتيبي:

- (۱) في الشهر الماضي قُمتُ بزيارة ثالث أئمتنا!
- (۲) أطفأتُ مكيف الهواء في الغرفة العشرين!
- (۳) رأيتُ صديقي في الساعة الواحدة في متجره!
- (۴) أريد أن أتمم كتابي الرابع في العطلات الصيفية!

۸۹- عَيْنَ العدد يكون مُضافاً:

- (۱) هؤلاء الرجال يقصدون المسافرة إلى مشهد لزيارة الإمام الثامن!
- (۲) ستة مُمرّضين يسهرون كلّ الليل لراحة أولئك المرضى الراقدين!
- (۳) تسعون شاباً يشكرون ربهم العظيم بعد نزول المطر و يسجدون له!
- (۴) هناك مسكينان اثنان يحتاجان إلى مساعدة الأغنياء المؤمنين كثيراً!

۹۰- عَيْنَ الصحيح عن المعداد:

- (۱) هناك خمس و خمسون قرية في محافظتنا!
- (۲) اشتريت من المعرض ثلاثة عشر كتاباً علمية!
- (۳) ما أجاب عن سؤال المدرّس إلّا واحد تلميذ!
- (۴) ستة مواطن قد اشتركوا في هذه الندوة العالمية!

تاریخ (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر

صفحه‌های ۱ تا ۱۵

۹۱- **نهایی** کدام مورد، تحول عمیق و اساسی در تاریخ‌نگاری در ایران را فراهم آورد؟

- (۱) گسترش کشفیات باستان‌شناسی
- (۲) گسترش فعالیت مطبوعات و شکل‌گیری آرشیو ملی ایران
- (۳) علاقه و اشتیاق مورخان به حقیقت‌نویسی و نکوهش تملق‌گویی
- (۴) تأسیس دارالفنون و ایجاد دارالطباعه دولتی و دارالترجمه همایونی

۹۲- کدام گزینه در مورد محمد حسن‌خان اعتمادالسلطنه درست است؟

- (۱) به حقیقت‌نویسی و مختصرنویسی علاقه نشان می‌داد و همانند خاوری شیرازی تملق‌گویی را به شدت نکوهش می‌کرد.
- (۲) تاریخ‌نگاری سنتی را به شیوه علمی نقد کرد و گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت.
- (۳) مؤلف کتاب صدالتواریخ است که در آن، امیرکبیر را ستایش می‌کند و برای نخستین بار واقعیت قتل او را بازتاب می‌دهد.
- (۴) علاوه بر اینکه از مورخان مشهور عصر قاجار است؛ از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره نیز به شمار می‌آید.

۹۳- **نهایی** در کدام گزینه پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در مورد کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» مشاهده می‌شود؟

الف) این کتاب براساس کدام دیدگاه تاریخ‌نویسی نگارش یافته است؟

ب) نویسنده آن چه کسی است؟

ج) موضوع اصلی آن کدام است؟

- (۱) سنتی - میرزا محمدجعفر خورموجی - علل و نتایج جنبش ملی شدن صنعت نفت
- (۲) معاصر - میرزا فتحعلی‌خان آخوندزاده - جنگ‌های جهانی اول و دوم و اشغال ایران
- (۳) معاصر - ناظم‌الاسلام کرمانی - نقش طبقات اجتماعی مختلف در انقلاب مشروطه
- (۴) سنتی - ناظم‌الاسلام کرمانی - انقلاب اسلامی و تأثیر آن در بیداری ملل

۹۴- همه گزینه‌ها از ویژگی‌های روش و بینش تاریخ‌نگاری معاصر محسوب می‌شود؛ به جز:

- (۱) در این شیوه، پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کنند.
- (۲) تاریخ‌نویسان در این روش، یافته‌های خود را با زبانی علمی و همراه با تکلف برای اهل فن می‌نویسند.
- (۳) پژوهشگر در این شیوه، تلاش می‌کند از نتایج تحقیقات باستان‌شناسی و اسطوره‌شناسی در مطالعه تاریخ بهره‌مند شود.
- (۴) در تاریخ‌نویسی معاصر، به برخی جنبه‌های سیاسی، نظامی و اقتصادی حیات انسانی بیشتر توجه می‌شود.

۹۵- کدام گزینه در ارتباط با ویژگی نشریات به‌عنوان یکی از گونه‌های منابع تاریخی در دوره معاصر صحیح است؟

- (۱) بعد از پیروزی انقلاب در کنار رشد بالای مراکز انتشاراتی، صرفاً نشریات تخصصی از تنوع بالایی برخوردار شدند.
- (۲) در دوره‌های پس از قاجار فعالیت‌های مطبوعاتی به‌طور ثابت توسعه پیدا کرده است.
- (۳) پس از قاجار نشریات متنوع‌تر شدند و مجله‌های تخصصی در موضوعات تاریخی منتشر شد.
- (۴) شمار نشریات و تعداد مطبوعات، بعد از انقلاب مشروطه، کاهش قابل توجهی پیدا کرد.

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل اول: تاریخ‌شناسی
(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۸

۹۶- کدام گزینه، توصیف درستی از وقایع‌نگاری‌ها پیش از ظهور تاریخ‌نگاری نوین به‌دست داده است؟

- (۱) به بیان حوادث سیاسی و نظامی و شرح حال فرمانروایان و وجوه گوناگون حیات جامعه توجه می‌شد.
- (۲) تمام آثار نتیجه سفرها و مشاهدات و شنیده‌های مستقیم و بلاواسطه وقایع‌نویسان است.
- (۳) برای ثبت و نوشتن وقایع تاریخی از اسناد دولتی و یافته‌های سایر علوم استفاده می‌شد.
- (۴) در ثبت و نگارش برخی رویدادها، از اسناد و مدارک دولتی استفاده می‌شد.

۹۷- مورّخی مشغول انجام یک پژوهش تاریخی در رابطه با علل جنگ‌های یونان با ایران در دوره حکومت هخامنشی است. به‌ترتیب کدام عمل او مربوط به

مرحله «سوم» و «پنجم» یک پژوهش تاریخی است؟

- (۱) در این مرحله مورّخ از زمینه‌های درگیری و آثار و نتایج این جنگ‌ها چند پرسش را مطرح می‌کند. - او اطلاعات مربوط به این رقابت‌ها و درگیری‌ها را از منابع نوشتاری و غیرنوشتاری دسته‌بندی می‌کند.
- (۲) این مورّخ با مراجعه به کتاب تورات میزان اعتبار، دقت و صحت آن را در بازگو کردن این جنگ‌ها ارزیابی می‌کند. - با کمک گرفتن از منابع و اسناد مربوط به مورّخان یونانی و نوشته‌های ایرانی رویدادهای مربوط به این جنگ‌ها را بازسازی می‌کند.
- (۳) این پژوهشگر حوادث مربوط به این جنگ‌ها را تحلیل و تفسیر می‌کند. - این مورّخ نتایج یافته‌های خود را در قالب یک کتاب تنظیم و ارائه می‌کند.
- (۴) این مورّخ با مراجعه به سنگ‌نوشته‌ها و کتاب‌های تاریخی آگاهی‌هایی مربوط به جنگ این دو کشور را استخراج می‌کند. - این پژوهشگر با بررسی ابزار، ظروف، اشیا و بقایای بناهای این دوره، علل نبردهای میان ایران و یونان را تحلیل و تفسیر می‌کند.

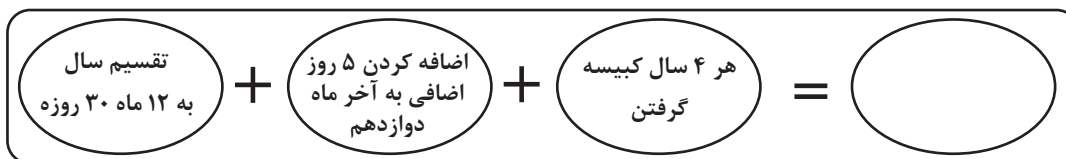
۹۸- کدام‌یک از موارد زیر، درباره گاه‌شماری نادرست است؟

- الف) در میان مردمانی که در تنظیم و تدوین گاه‌شماری، پیشگام بودند گاه‌شماری خورشیدی - قمری و گاه‌شماری خورشیدی دقیق و منظم رایج بود.
- ب) رومیان از همان ابتدا، گاه‌شماری دقیقی داشتند که براساس گاه‌شماری مصری بود؛ با این تفاوت که مبدأ گاه‌شماری رومی، تولد حضرت مسیح قرار داشت.

- پ) یکی از دقیق‌ترین گاه‌شماری‌های جهان، گاه‌شماری جلالی است که گاه‌شماری هجری خورشیدی براساس آن تنظیم شده است.
- ت) گاه‌شماری بابلی که در زمان هخامنشیان رواج داشت، در دوره اشکانیان از رونق افتاد و به جای آن گاه‌شماری سلوکی متداول شد.

(۱) «الف» - «ب» (۲) «ب» - «ت» (۳) «الف» - «پ» (۴) «پ» - «ت»

۹۹- نمودار زیر مربوط به یک نوع گاه‌شماری در جهان باستان است. با توجه به ویژگی‌های مطرح شده، مجموع این موارد به گاه‌شماری کدام تمدن باستانی تعلّق دارد؟

- (۱) گاه‌شماری ساسانیان
- (۲) گاه‌شماری بابلی‌ها
- (۳) گاه‌شماری مصریان
- (۴) گاه‌شماری رومیان

۱۰۰- چرا مرحله حفاری آثار باستانی، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان است؟ زیرا ...

- (۱) باستان‌شناس باید از آن عکس‌برداری و تمام مشخصاتش را به طور دقیق ثبت کند.
- (۲) کوچک‌ترین اشتباه ممکن است آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد کند.
- (۳) نمایان کردن آثاری که در دل خاک قرار گرفته‌اند، نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است.
- (۴) این مرحله نیازمند آموختن روش‌های علمی پیشرفته‌ای مانند روش رادیوکربن و پتاسیم - آرگون است.

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

فصل اول: تاریخ‌شناسی
فصل دوم: ظهور اسلام
(درس‌های ۱ تا ۳)
صفحه‌های ۱ تا ۲۹

۱۰۱- «مورّخی می‌خواهد درباره تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی تحقیق کند. او به منظور آگاهی از چگونگی وقوع رویدادهای این دوران، به منابع مختلفی رجوع می‌کند اما به دلیل تنوع بالای آن‌ها، صرفاً می‌خواهد به آثاری مراجعه کند که از طریق آن‌ها این گونه‌ها بتواند اطلاعات بسیار مفید و موثقی برای بازآفرینی گذشته، به‌دست بیاورد.» از این رو، او باید به کدامیک از آثار زیر مراجعه کند؟

(۱) کتاب‌های تاریخی (۲) ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان

(۳) مَحَوّطه‌ها و بناهای تاریخی (۴) آثار شفاهی

۱۰۲- هر یک از منابع پژوهشی زیر، به‌ترتیب مربوط به کدام دسته از کتاب‌های تاریخی است؟

- تاریخ بیهقی

- عجائب‌المقدور فی نوائب تیمور

- تاریخ طبری

(۱) تاریخ عمومی - تکنگاری - تاریخ سلسله‌ای (۲) تاریخ سلسله‌ای - تکنگاری - تاریخ عمومی

(۳) تاریخ عمومی - تاریخ منظوم - تاریخ سلسله‌ای (۴) تاریخ سلسله‌ای - تاریخ منظوم - تاریخ عمومی

۱۰۳- یکی از عمده‌ترین کارهای مورّخان در سنجش اعتبار و نقد روایت‌کننده، کدام است؟

(۱) بررسی مطابقت یا عدم مطابقت روایت با عقل (۲) مقایسه منابع تاریخی با سایر منابع موجود

(۳) اعتبارسنجی با تکیه بر دستاوردهای علوم تجربی (۴) تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر

۱۰۴- هر کدام از ویژگی‌های زیر به‌ترتیب به کدامیک از روش‌های تاریخ‌نگاری که مورّخان ارائه کرده‌اند، دلالت دارد؟

الف) مورّخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است.

ب) کتاب تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه از برجسته‌ترین آثاری می‌باشد که به این شیوه تألیف شده است.

ج) این روش در آغاز برای ثبت و ضبط سخنان و سیره پیامبر و صحابه ایشان به‌کار گرفته می‌شد.

(۱) ترکیبی - ترکیبی - روایی (۲) تحلیلی - روایی - ترکیبی

(۳) روایی - تحلیلی - روایی (۴) ترکیبی - تحلیلی - روایی

۱۰۵- علت محاصره اجتماعی و اقتصادی خاندان بنی‌هاشم به مدت سه سال در شعب ابی‌طالب، کدام مورد بود؟

(۱) جبران ناکامی مشرکان در بازگرداندن مسلمانان مهاجر از حبشه

(۲) خودداری از پیشسازی فقیران و مستضعفان در اسلام آوردن

(۳) ناکام ماندن سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای عدم حمایت از رسول خدا (ص)

(۴) جلوگیری از تزلزل موقعیت تجاری مکه به واسطه حضور مسلمانان

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

درس اول: شهرها و روستاها

(تا پایان به سوی جهانی در حال شهری شدن)

صفحه‌های ۱ تا ۱۱

۱۰۶- همه گزینه‌های زیر مثال‌هایی از نقش موقعیت یک سکونتگاه در توسعه و گسترش یا نابودی و زوال آن هستند؛ به‌جز:

- (۱) دسترسی شهر انزلی به دریا و رونق تجارت آن
(۲) وجود منابع مس در سرچشمه در رفسنجان
(۳) وجود یک قلعه در روستای هولوکوی مجارستان
(۴) تعداد بی‌شمار گسل‌های فعال در شهر تهران

۱۰۷- عبارت زیر با کدام گزینه مطابقت دارد؟

«قرار گرفتن در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان و دریای خزر موجب توسعه و آبادانی کشور ایران شده است.»

(۱) در انتخاب مکان برای استقرار و سکونت جمعیت، عوامل طبیعی بیشترین تأثیر را دارند.

(۲) عوامل طبیعی شرایط خاصی را برای موقعیت و ویژگی‌های کشور ایران پدید آورده است.

(۳) تصمیم‌گیری‌های سیاسی در رابطه با این مناطق در پدید آمدن سکونتگاه‌ها در این مکان‌ها نقش دارند.

(۴) تغییرات محیط پیرامون، ممکن نیست موقعیت این سکونتگاه و اعتبار آن را تحت تأثیر قرار دهد.

۱۰۸- **نهایی** در سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها، رتبه‌بندی آن‌ها برحسب کدام مورد است و برای این منظور سکونتگاه‌ها را بر چه اساسی طبقه‌بندی می‌کنند؟

- (۱) اهمیت - میزان جمعیت و عملکرد
(۲) وسعت - میزان جمعیت و گسترش فیزیکی
(۳) اهمیت - میزان قدمت و عملکرد
(۴) وسعت - میزان قدمت و گسترش فیزیکی

۱۰۹- کدام گزینه به «آستانه جمعیتی نفوذ» یک سکونتگاه اشاره دارد؟

(۱) سطح شهرنشینی و سرعت آن در مناطق غربی کشور رو به افزایش است.

(۲) افزایش جمعیت شهر تهران مسائل و مشکلات زیادی را بر کشور تحمیل خواهد کرد.

(۳) میزان صنعتی‌شدن و توسعه کارخانه‌ها در شهر اصفهان باعث افزایش جمعیت شده است.

(۴) به نظر می‌رسد که حداقل جمعیت متقاضی کالا و خدمات از شهر ملایر، ۱۵۰ هزار نفر است.

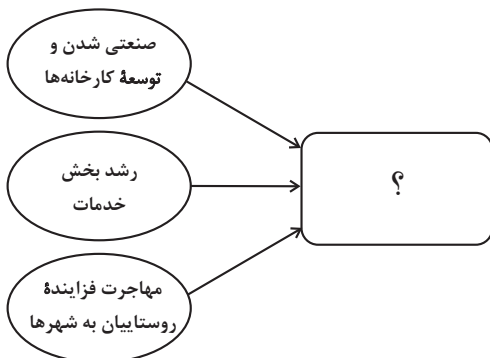
۱۱۰- با توجه به نمودار مقابل، سه عامل مطرح شده منجر به وقوع کدام پدیده می‌شود؟

(۱) افزایش شهرهای میلیونی با توجه به تغییرات الگوی شهرنشینی در جهان

(۲) تغییر الگوی مکانی شهرهای با بیش از ۵ و ۱۰ میلیون نفر جمعیت در جهان

(۳) سطوح شهرنشینی و افزایش آن در دهه‌های اخیر

(۴) سرعت بیشتر رشد شهرنشینی در قاره‌های آسیا و آفریقا

جغرافیای ایران

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیای ایران:
فصل اول: جغرافیا چیست؟
(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۲

۱۱۱- امروزه بسیاری از جغرافی‌دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که ...

(الف) به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های محیط طبیعی و انسانی آشنا شود.

(ب) به دانش ما از محیط پیرامون و سایر مکان‌ها می‌افزاید.

(ج) انسان با کمک آن از روابط بین محیط طبیعی و انسانی در جهت بهبود زندگی خود استفاده می‌کند.

(د) با یک دید جزئی‌نگر مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده‌ها و روابط بین آن‌ها انجام می‌دهد.

(۱) «الف»، «ب» (۲) «الف»، «ج» (۳) «ب»، «د» (۴) «ج»، «د»

۱۱۲- شیوه مؤثر و درست انسان در تعامل با محیط طبیعی در کدام گزینه به‌درستی بیان شده است؟

(۱) وجود انسان در محیط طبیعی جز بهره‌برداری محدود از محیط طبیعی نیست.

(۲) انسان در رقابت با محیط طبیعی قادر است که از آن بهره‌برداری کند تا جایی که تعادل محیط در کوتاه‌مدت حفظ شود.

(۳) انسان می‌تواند با نگاه معتدل برای بهره‌برداری، با توجه به توان منابع با محیط طبیعی تعامل کند.

(۴) انسان در ارتباط با محیط طبیعی، برای رسیدن به خواسته‌ها باید بدون دستکاری آن از منابع بهره‌مند شود.

۱۱۳- گزاره‌های زیر، درباره بحران ریزگردها است. این عبارات به‌ترتیب، به کدام یک از سؤالات کلیدی در جغرافیا اشاره دارند؟

(الف) این پدیده در فصل گرم سال شدت می‌یابد.

(ب) قطع درختان، از بین رفتن دریاچه‌ها و باتلاق‌ها از زمینه‌های به‌وجودآورنده این بحران هستند.

(پ) تداوم خشکسالی در سال‌های اخیر، باعث به وجود آمدن این بحران شده است.

(ت) از جمله فعالیت‌ها و برنامه‌های انسانی که بر این پدیده اثر داشته است، بی‌توجهی به تثبیت خاک بوده است.

(۱) چه موقع - چطور - چه کسی - چه چیزی (۲) چه چیزی - چرا - چطور - چه کسی

(۳) چه موقع - چطور - چرا - چه کسی (۴) چه موقع - چرا - چطور - چه چیزی

۱۱۴- هر یک از عبارات زیر به‌ترتیب، به کدام یک از مراحل پژوهش در جغرافیا اشاره می‌کند؟

(الف) این مرحله در هر پژوهش نقش راهنما را دارد.

(ب) پژوهشگر در این مرحله از خود می‌پرسد که انجام این پژوهش چه اهمیت و کاربردی دارد.

(ج) پژوهشگر در این مرحله ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه‌های خود می‌پردازد.

(د) پژوهشگر با کمک منابع و روش‌های مختلف موضوع جغرافیایی را مورد مطالعه قرار می‌دهد.

(۱) جمع‌آوری اطلاعات - تدوین فرضیه - طرح سؤال و بیان مسئله - پردازش اطلاعات

(۲) تدوین فرضیه - طرح سؤال و بیان مسئله - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - جمع‌آوری اطلاعات

(۳) طرح سؤال و بیان مسئله - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - تدوین فرضیه - پردازش اطلاعات

(۴) تدوین فرضیه - نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها - پردازش اطلاعات - جمع‌آوری اطلاعات

۱۱۵- جغرافی‌دانی مشغول انجام یک پژوهش جغرافیایی در رابطه با امکان توسعه فیزیکی شهر ملکان در جنوب استان آذربایجان شرقی است. کدام گزینه

کارهای او را به‌ترتیب درست مراحل پژوهش مرتب کرده است؟

(الف) با تهیه نقشه شهر، امکان گسترش فیزیکی شهر را بررسی می‌کند.

(ب) مناسب‌ترین مناطق برای توسعه فیزیکی شهر با توجه به ویژگی‌های طبیعی منطقه، مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

(ج) با مطالعه بافت جمعیت، میزان رشد آن و امکان مهاجرتپذیری آن را حدس می‌زند.

(د) بهترین جهت برای توسعه فیزیکی این شهر، قطاعی با روند شرقی - غربی است.

(۱) الف - ج - ب - د (۲) ب - ج - د - الف (۳) ج - الف - ب - د (۴) الف - ب - د - ج

فصل اول: ناحیه چیست؟
(درس‌های ۱ و ۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۸

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

جغرافیا (۲)

۱۱۶- کدام گزینه در ارتباط با «نواحی» نادرست است؟

- (۱) میان اجزا و عوامل هر ناحیه جغرافیایی نوعی هماهنگی و همگونی نسبی و نه مطلق وجود دارد.
- (۲) عامل تمایز دو ناحیه طبیعی از یکدیگر، شباهت میان پدیده‌های آن‌ها است.
- (۳) معیارهای تعیین حدود یک ناحیه به نوع فعالیت، شیوه زندگی و روش بهره‌برداری از محیط بستگی دارد.
- (۴) در یک ناحیه‌بندی هر ناحیه با ناحیه مجاور خود متفاوت و متمایز است.

۱۱۷- به ترتیب هر یک از عبارات زیر به کدام یک از معیارهای ناحیه‌بندی مربوط است؟

- اکثریت افغانستان را قوم پشتون تشکیل می‌دهد.
- ناحیه خزر غربی بیشترین میانگین بارش سالانه را دارد.
- خاک کرایوزول، خاک یخ‌بسته نواحی توندرا در کانادا است.

- (۱) عوامل انسانی - عوامل انسانی - عوامل طبیعی
- (۲) عوامل انسانی - عوامل طبیعی - عوامل طبیعی
- (۳) عوامل طبیعی - عوامل انسانی - عوامل طبیعی
- (۴) عوامل انسانی - عوامل طبیعی - عوامل انسانی

۱۱۸- کدام مورد، بیانگر نتیجه درستی از متن زیر است؟

«کشورهای واقع در عرض‌های بالا هم‌زمان با راهسازی، تمهیداتی از قبیل ماشین‌های برف‌روب مجهز به GPS برای پاکسازی جاده‌ها داشته‌اند.»

- (۱) انسان‌ها برای زندگی و سازگاری با محیط طبیعی، از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند.
- (۲) هر ناحیه طبیعی در کره زمین به‌طور حتم با دیگر نواحی کنش متقابل اقتصادی و فرهنگی دارد.
- (۳) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و آن‌ها را تغییر می‌دهند.
- (۴) هر حکومتی با تصمیم‌گیری‌های سیاسی خاصی، نحوه استفاده از قابلیت‌های محیط‌های طبیعی را مشخص می‌کند.

۱۱۹- تصویر زیر، مربوط به صید ماهی در فیلیپین است. کدام گزینه ارتباط مفهومی با تصویر مقابل دارد؟

- (۱) هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی دارد؛ و امروزه همه نواحی حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.

(۲) نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند؛ بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی به شدت بر نواحی تأثیر می‌گذارند.

(۳) انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیارشان گرفته‌اند.

(۴) انسان برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کند و نواحی مختلفی را پدید می‌آورد یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهد.

۱۲۰- با توجه به روابط متقابل انسان‌ها با نواحی، عبارت زیر به کدام یک از این روابط دلالت دارد؟

«کشورهای عضو اتحادیه اروپا روزانه بیش از یک میلیارد دلار برای واردات انرژی نفت و گاز هزینه می‌کنند.»

- (۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.
- (۲) نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
- (۳) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند.
- (۴) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

هستی و چیستی
صفحه‌های ۱ تا ۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- کدام گزینه درباره گزاره «بیرون از ذهن من یک انسان دیگر وجود دارد» صادق است؟

- (۱) صرفاً گزاره معرفت‌شناختی است.
- (۲) راجع به انسان‌شناسی فلسفی است.
- (۳) منحصرأ بیان‌کننده وجود واقعیت مستقل از ذهن است.
- (۴) می‌تواند هم شامل معرفت‌شناسی و هم وجودشناسی باشد.

۱۲۲- **نهایی** کدام عبارت درست است؟

- (۱) ماهیت‌داشتن موجودات، مساوی با علم انسان به آن است.
- (۲) چیستی و هستی هر شیء بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است.
- (۳) وقتی به چیزی اشاره می‌کنیم، لزوماً از ماهیت آن آگاه نیستیم.
- (۴) چیزی که وجود ندارد، قطعاً ماهیتی ندارد.

۱۲۳- **نهایی** کدام گزینه در مورد دو مفهوم وجود و ماهیت صحیح است؟

- (۱) وجه اختصاصی اشیاء، ملازمه‌ای با بخش مشترک آن‌ها ندارد.
- (۲) هر موجودی دو وجه اختصاصی دارد: یکی وجود و دیگری ماهیت.
- (۳) میان بخش اختصاصی و مشترک موجودات، نسبت تباین برقرار است.
- (۴) همه موجودات، وجه اختصاصی خود را دارند، اما ضرورتاً دارای وجه مشترک نیستند.

۱۲۴- اگر بپذیریم که: «در عالم خارج، دو امر جداگانه به نام «آب» و «وجود» نداریم و آن‌ها دو مفهوم مختلف از یک موجود واحدند.» کدام مفهوم را به

طور ضمنی تأیید کرده‌ایم؟

- (۱) وجود واقعیت مستقل از ذهن و امکان شناخت آن برای انسان
- (۲) تفاوت ذهنی و وحدت مصداقی هستی و چیستی
- (۳) نیازمند دلیل‌بودن حمل وجود بر هر ماهیتی از جمله آب
- (۴) پذیرش وجود آب در عین ناآگاهی از ماهیت آن

۱۲۵- در کدام حمل، نمی‌توان از دلیل حمل سؤال کرد؟

- (۱) حمل جسم بر انسان
- (۲) حمل قائم‌الزاویه بر مثلث
- (۳) حمل دوزنقه بر شکل
- (۴) حمل مرد بر انسان

۱۲۶- قضیه «قطر مربع از ضلع آن بزرگتر است.» از نظر ... با قضیه «الف» ... است و از نظر ... با قضیه «ب» متفاوت ...

الف) هر حیوانی، متحرک به اراده است.

ب) انسان شاعر، سواد خواندن و نوشتن دارد.

(۱) نیازمندی به دلیل - متفاوت - ضروری بودن - نیست.

(۲) ضروری بودن - متفاوت - نیازمندی به دلیل - نیست.

(۳) ضروری بودن - یکسان - نیازمندی به دلیل - است.

(۴) نیازمندی به دلیل - متفاوت - ضروری بودن - است.

۱۲۷- کدام حمل از نظر نیازمندی به دلیل، مانند حمل «دارای جاذبه» بر «زمین» است؟

(۱) جسم سه بعدی است.

(۲) وجودشناسی فلسفه است.

(۳) آب شور نیست.

(۴) عدم نیستی است.

۱۲۸- قضیه «مثلث ۱۸۰ درجه است.» را با کدام یک از قضایای زیر می توان مقایسه کرد؟

(۱) انسان حیوان است.

(۲) آهن فلز است.

(۳) انسان موجود است.

(۴) مثلث سه ضلعی است.

۱۲۹- کدام گزینه درباره «سیمرغ آتشین» درست است؟

(۱) ماهیت آن در ذهن و خارج متفاوت است.

(۲) در ذهن وجود دارد، اما ماهیت ذهنی ندارد.

(۳) در خارج فقط ماهیت دارد، اما وجود ندارد.

(۴) صرف تصور آن، دلالت بر وجود آن ندارد.

۱۳۰- کدام گزینه راجع به توماس آکوئیناس دارای صحت می باشد؟

(۱) مغایرت وجود و ماهیت را برای اولین بار پایه برهان خود در اثبات خدا قرار داد.

(۲) فلسفه اش تا حدودی به ابن رشد و بیشتر به ابن سینا متکی بود.

(۳) باعث شد فلاسفه غرب به صورت مستقیم با ارسطو ارتباط برقرار کنند.

(۴) اصل عینیت وجود و ماهیت در ذهن را در اروپا گسترش داد.

منطق، ترازوی اندیشه
صفحه‌های ۱ تا ۱۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق

۱۳۱- در خصوص علم منطق کدام گزاره زیر صحیح می‌باشد؟

- (۱) انسان به صورت طبیعی بر اساس قواعدی می‌اندیشد و برای اندیشیدن نیازی به علم منطق ندارد.
- (۲) انسان‌ها با قواعد علم منطق که منطق‌دانان ابداع کرده‌اند، از خطاهای اندیشه جلوگیری می‌کنند.
- (۳) تمام علوم و دانش‌ها با توجه به این که نیاز به تفکر دارند در خدمت منطق هستند.
- (۴) منطق به دلیل این که دانشی کاربردی است، به شاقول بنایی تشبیه شده است.

۱۳۲- کدام عبارت درباره حیطه کاربرد علم منطق مناسب‌تر است؟

- (۱) چون نشریات و کانال‌های خبری و تجاری می‌خواهند ما را قانع کنند تا به سودشان فکر و عمل کنیم، این دانش مورد نیاز است.
- (۲) وسعت آن، تابع دامن‌های از زندگی است که در آن اراده انسان به اصلاح اندیشه و اصلاح رفتار مبتنی بر آن تعلق گرفته است.
- (۳) این حیطه امروزه گسترده‌تر شده است، زیرا رواج فناوری‌های اطلاعات انسان را بیش از پیش به خطایابی نیازمند کرده است.
- (۴) علم منطق در تمام حیطه کاربرد خود، ضرورت دارد و نمی‌توان گفت دانستن آن در بخش‌هایی از این حیطه مهم‌تر است.

۱۳۳- کدام گزینه از نظر درستی یا نادرستی با بقیه متفاوت است؟

- (۱) دانش بشری را می‌توان به دو دسته کلی «تعریف» و «استدلال» تقسیم کرد.
- (۲) سلب و ایجاب در تصور، معنایی ندارد؛ همان‌گونه که تصور، واقعیت هم ندارد.
- (۳) منطق برای دست‌یابی به هدف خود، مستلزم شناخت مفاهیم و الفاظ است.
- (۴) هر تصدیقی که در نظر آورده شود، از سه تصور متمایز ساخته شده است.

۱۳۴- نوع دانش بشر در کدام عبارت با سایر موارد متفاوت است؟

- (۱) هر شاخه بنفشه کز زمین می‌روید
- (۲) تیغ تیزی گر به دست داد روزی روزگار
- (۳) من از آن روز که در بند توام آزادم
- (۴) تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است

۱۳۵- کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تصور مجهولی که به وسیله تصورات معلوم روشن می‌گردد را تعریف می‌گویند.
- (۲) هر تصور مجهولی برای این که معلوم شود، به تعریف نیاز دارد.
- (۳) هر تعریفی، منجر به شناختن و معلوم شدن مفهوم مجهول خواهد شد.
- (۴) علم و ادراک انسان به دو دسته تعریف و استدلال تقسیم می‌شود.

۱۳۶- کدام گزینه با استدلال معلوم نمی‌شود؟

- (۱) نه هر که سر بتراشد قلندری داند
(۲) پیش چنین ماهرو گنج‌شدن واجب است
(۳) ز دنیا رفتگان از جان چه دانند
(۴) به صورت یار من چون خشمگین شد

۱۳۷- به چه دلیل استدلال کردن نیازی به دانستن قواعد علم منطق ندارد؟

- (۱) چون انسان به طور طبیعی، در اندیشیدن خطا نمی‌کند.
(۲) چون برخی تصدیق‌ها برای معلوم‌شدن نیازی به استدلال ندارند.
(۳) به خاطر ماهیت قواعد منطقی که توسط منطق‌دانان تدوین شده‌اند.
(۴) چون عملی هستند و صرفاً باید برای به کار بستن آن‌ها تمرین نمود.

۱۳۸- کدام گزینه در رابطه با ذهن و اندیشه آدمی نادرست است؟

- (۱) قواعد فطری ذهن چیزی است که منطق‌دانان کشف می‌کنند.
(۲) دانستن اسامی و قواعد ذهن تغییری در اصل استفاده از آن ایجاد نمی‌کند.
(۳) ذهن و اندیشه آدمی به دلایلی همواره در معرض لغزش قرار دارد.
(۴) تشخیص سریع‌تر و دقیق‌تر خطای ذهن با دانستن قواعد منطق حاصل می‌شود.

۱۳۹- کدام گزینه با توجه به مباحث تصور و تصدیق صحیح نیست؟

- (۱) آنچه که متصف به عنوان «دانش و علم» می‌شود، الزاماً متضمن حکم و قضاوت نخواهد بود.
(۲) عباراتی مانند «ماه و خورشید» و «زشت و زیبا» تصور محسوب می‌شوند، اما نه تصور واحد.
(۳) وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن، به تنهایی برای ایجاد تصدیق کافی نیست.
(۴) اگر ده تصور یا بیشتر در پی یکدیگر بیایند، عبارت حاصل‌شده لزوماً دارای نسبت حکمیه است.

۱۴۰- اگر به «زمین متحرک است»، «انسان زیانکار است» و «آب»، علم داشته باشیم، علم ما به این موارد به ترتیب مصداق چه مفهومی است؟

- (۱) تصدیق - تصدیق - تصور
(۲) تصدیق - تصور - تصدیق
(۳) تصور - تصدیق - تصور
(۴) تصدیق - تصور - تصور

چیستی فلسفه

صفحه‌های ۱ تا ۱۱

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- کدام عبارت درست است؟

- (۱) هر کسی به وسیله قدرت تفکری که دارد، همه امور روزانه خود را به درستی سامان می‌دهد.
- (۲) بدون بهره‌گیری از هر دو سطح تفکر، هیچ‌کاری از انسان ساخته نیست و نمی‌تواند کاری کند.
- (۳) کودکان در بدو تولد و هنگامی که متولد می‌شوند، از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند.
- (۴) هر سؤالی که برای ما پیش می‌آید، گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم.

۱۴۲- کدام عبارت درباره فکر و مراحل اندیشه‌ورزی صحیح است؟

- (۱) انسان در اولین مرحله اندیشه‌ورزی به طرح سؤال می‌پردازد و سپس در پی پاسخ به آن بر می‌آید.
- (۲) پرسشگری دائمی انسان که از سنین کودکی او آغاز می‌شود، دلیل روشنی بر تمایل او به دانستن است.
- (۳) همه انسان‌ها به شرط دقت در افکار، تصمیمات و اعمال روزمره خود، دچار نوعی پرسش فلسفی می‌شوند.
- (۴) واسطه رسیدن به پاسخ یک سؤال، تفکر است اما سامان‌دادن به زندگی روزمره، مستلزم فلسفه است.

۱۴۳- با جدی‌گرفتن کدام پرسش «تفکر فلسفی» را تمرین خواهیم کرد؟

- (۱) دیدگاه اپیکوریان درباره حقیقت سعادت بشر و نقش لذت‌های جسمانی و روحانی در تکوین آن چیست؟
- (۲) اگر پزشکان موفق به عمل پیوند مغز کامل شوند، گواهی فوت باید برای صاحب مغز صادر شود یا صاحب بدن؟
- (۳) فلسفه خیانت سیاستمداران به مردمی که با کمک آنان به قدرت رسیده‌اند و افتادن در ورطه دیکتاتوری چیست؟
- (۴) سلول‌های بنیادی انسان چگونه حامل اطلاعات کامل وراثتی او شده‌اند و چرا این اطلاعات را هرگز از دست نمی‌دهند؟

۱۴۴- چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

(الف) تفکر، رسیدن از مجهولات به معلومات است.

(ب) طرح پرسش مقدمه تفکر در معلومات است.

(ج) تقویت توان فکری درباره سؤالات فلسفی یک امر مطلوب است.

(د) تقویت توان فکری درباره مسائل فلسفی، علت پرداختن به این قبیل مسائل است.

(۱) سه (۲) دو (۳) چهار (۴) یک

۱۴۵- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) فیلسوف معادل یونانی واژه فیلسوفوس به معنای دوستدار دانش است و بعدها به معنای دانشمند ارتقای معنایی یافت.
- (۲) واژه فلسفه در ابتدا به معنای کل دانش به کار می‌رفت، اما در گذر زمان به دانش خاصی به نام فلسفه اختصاص یافت.
- (۳) واژه فیلسوف در ابتدا به معنای دوستدار دانش به کار می‌رفت، اما بعدها به معنای دانشمند تغییر معنایی داد.
- (۴) واژه سوفیست در ابتدا بار مثبت معنایی داشت و به معنای دانشمند به کار می‌رفت، اما بعدها به معنای مغالطه‌کار تقلیل معنایی پیدا کرد.

۱۴۶- کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) واژه فلسفه را سقراط فیلسوف بزرگ یونانی برای اولین بار به کار برد.
- (۲) در حالی که تمام دانشمندان پیش از سقراط، خود را سوفیست می نامیدند؛ او خود را «دوستدار دانایی» معرفی کرد.
- (۳) مهم ترین هدف سوفیست های زمان سقراط، تعلیم سخنوری بوده است.
- (۴) رَویۀ سوفیست ها سبب آن شد که حقیقت و واقعیت مفهومی نسبی پیدا کند.

۱۴۷- کدام گزینه در مورد ویژگی ای از فلسفه که آن را از تمام سایر علوم متمایز می کند، صحیح است؟

- (۱) فلسفه صرفاً باید بر روش عقلی مبتنی باشد و آزمایش و تجربه در آن راهگشا نیست.
- (۲) موجودات جزئی، مثلاً انسان، نمی توانند موضوع فلسفه و احکام فلسفی قرار بگیرند.
- (۳) موضوع فلسفه نمی تواند مقید به قید خاصی باشد که نیازمند اثبات در علمی دیگر است.
- (۴) تمام اقسام قیاس و استقراء که روش عقلی نامیده می شوند، در فلسفه کاربرد دارند.

۱۴۸- چیزی که موجب تفکیک کامل فلسفه از سایر علوم می شود، چیست؟

- (۱) روش خاص آن
- (۲) تحلیل موجودات و پدیده های هستی
- (۳) اصول و قواعد عقلی آن
- (۴) موضوع و مسائل آن

۱۴۹- مسائل فلسفی از چه جهت مشابه مسائل ریاضی هستند؟

- (۱) حل هر دوی آن ها غالباً فعالیت فکری را طلب می کند.
- (۲) حل هر دوی آن ها پاسخ های قانونمند می خواهد.
- (۳) حل هر دوی آن ها تنها با عملیات فکری امکان پذیر است.
- (۴) هر دو مربوط به مسائل بنیادین هستی هستند.

۱۵۰- کدام مورد را می توان پرسش فلسفی دانست؟

- (۱) فلسفه چگونه دانشی است؟
- (۲) فلسفه خواندن نماز چیست؟
- (۳) زندگی کردن چه فایده ای دارد؟
- (۴) آیا تفکر تابع قواعد خاصی است؟

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار

(درس اول و دوم)

صفحه‌های ۱ تا ۲۱

۱۵۱- کدام گزینه، جدول زیر را به ترتیب حروف الفبا، کامل می‌کند؟

فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.	«الف»
کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.	«ب»
«پ»	پرانگیزه
«ت»	سازمان‌دهنده

(۱) نوآور - یادگیرنده - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(۲) نوآور - یادگیرنده - ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند. - از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(۳) تیزبین - خوش‌بین - ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند. - از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.

(۴) تیزبین - خوش‌بین - نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند. - منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

۱۵۲- تولیدکننده‌ای در طول سال نصف تولیدات خود را به ارزش هر محصول بیست هزار تومان فروخته است. اگر تعداد محصول تولید شده ۸۰۰ واحد و

هزینه تولید هر محصول ده هزار تومان باشد، پاسخ پرسش‌های زیر، به ترتیب (از راست به چپ)، کدام است؟

الف) درآمد تولیدکننده چند تومان است؟

ب) سود تولیدکننده، چقدر است؟

(۲) ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ - زیان کرده است.

(۱) ۸,۰۰۰,۰۰۰ - سود نداشته است.

(۴) ۱۶,۰۰۰,۰۰۰ - ۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان

(۳) ۸,۰۰۰,۰۰۰ - ۸,۰۰۰,۰۰۰ تومان

۱۵۳- موارد کدام گزینه، همگی جزء کسب و کار شخصی محسوب می‌شوند؟

(۱) وکیل پایه یک دادگستری - صنعتگران کلان - پزشک کلینیک خصوصی

(۲) بنگاه معاملات ملکی - خرده‌فروشان - تعمیرکار خودرو

(۳) هنرمند - راننده اسنپ - آرایشگر

(۴) کشاورز - عکاس آتلیه - مدیر مالی شرکت

۱۵۴- در صورتی که درآمد کارگاهی در سال گذشته هشت برابر هزینه‌های تولید آن کارگاه و سود حاصل سی و پنج میلیون تومان باشد، پاسخ پرسش‌های

زیر، به ترتیب از راست به چپ کدام است؟

الف) هزینه‌های تولید این کارگاه چند میلیون تومان است؟

ب) میزان درآمد کارگاه در سال گذشته، چند میلیون تومان بوده است؟

(۴) ۷ - ۵۶

(۳) ۶ - ۴۸

(۲) ۸ - ۶۴

(۱) ۵ - ۴۰

محل انجام محاسبات

۱۵۵- به ترتیب دلایل هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- آسان نبودن مراقبت از کسب و کارها

- انگیزه پذیرش خطرات شروع فعالیت اقتصادی

- داشتن دانش و آگاهی زیاد برای کارآفرینی

(۱) کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند. - رفع نیازها و خواسته‌های مردم - زنده نگه داشتن کسب و کار

(۲) احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد. - رسیدن به سطوح بالای کار - توانایی مشاهده فرصت‌های جدید

(۳) نیمی از کسب و کارها نمی‌توانند از شش سالگی عبور کنند. - احتمال موفقیت و سودآوری - اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت

(۴) اکثر کسب و کارها به توانایی مالی برای شروع نیاز دارند. - کشف راه‌های جدید تولید - جمع کردن عوامل مختلف در کنارهم برای تولید

۱۵۶- هریک از عبارت‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام قسمت در جدول است؟

نوع کسب و کار	مزایای کسب و کار	معایب کسب و کار
شخصی	«ج»	«الف»
شرکت	«ب»	«د»

- مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

- تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام

- امکان رقابت بالاتر

- منافع مالیاتی

(۲) «الف» - «د» - «ج» - «ب»

(۴) «الف» - «د» - «ب» - «ج»

(۱) «د» - «ب» - «ج» - «الف»

(۳) «د» - «ب» - «الف» - «ج»

۱۵۷- خانم «الف» با پرداخت ۶۰۰ میلیون تومان، مالک ۱۰ درصد یک شرکت سهامی است، با توجه به این موضوع، پاسخ صحیح سؤالات زیر کدام است؟

الف) اگر قیمت هر برگه سهم ۱۲,۰۰۰ تومان باشد، کل سهام شرکت شامل چه تعداد برگه سهم است؟

ب) اگر سرمایه خانم «الف» در پایان سال به ۶۷۸ میلیون تومان افزایش یافته باشد، به ترتیب سهام شرکت چند درصد سود داشته و چه میزان شده

است؟

(۱) الف) ۶۰۰ هزار ب) ۱۳ درصد - ۶,۷۸۰ میلیون تومان

(۲) الف) ۵۰۰ هزار ب) ۱۳ درصد - ۶,۷۸۰ میلیون تومان

(۳) الف) ۵۰۰ هزار ب) ۷۸ درصد - ۱۰,۶۸۰ میلیون تومان

(۴) الف) ۶۰۰ هزار ب) ۷۸ درصد - ۱۰,۶۸۰ میلیون تومان

محل انجام محاسبات

۱۵۸- کدام مورد، در ارتباط با «هویت قانونی یک شرکت تجاری» درست است؟

(۱) شرکت‌ها مانند انسان‌ها نمی‌توانند با افراد یا شرکت‌های دیگر قرارداد تجاری داشته باشند.

(۲) منظور از هویت قانونی، مربوط به هر نوع کسب‌وکار شخصی و شرکتی می‌شود.

(۳) یک شرکت به مثابه یک انسان، دارای هویت و دارایی است.

(۴) فقط شرکت‌های سهامی، دارای هویت قانونی هستند.

۱۵۹- موارد زیر به‌ترتیب به کدام نوع از کسب و کار اشاره دارند؟

الف) گروهی از پرورش‌دهندگان کرم ابریشم می‌خواهند برای خرید مواد و سایر لوازم مورد نیاز گرد هم آیند، به‌صورت عمده هزینه کنند و هزینه را در بین اعضا تقسیم کنند.

ب) گروهی از مهندسان جوان تصمیم گرفته‌اند لوازم خانگی با کیفیت بالا تولید کنند به این منظور به کمک یک وکیل اقدام به تکمیل اساسنامه و سایر اسناد مورد نیاز کرده‌اند.

ج) خانم خانه‌داری با هدف کسب درآمد، در فضای مجازی، غذا و دسر خانگی خود را برای سفارش تبلیغ می‌کند.

د) گروهی از مدرسان تصمیم می‌گیرند تا مؤسسه‌ای بدون اهداف تجاری، جهت کمک به اقشار ضعیف در سطح شهر تأسیس کنند.

(۱) الف) شرکت، ب) مؤسسه غیرانتفاعی، ج) شخصی، د) شرکت

(۲) الف) شرکت، ب) شرکت، ج) مؤسسه غیرانتفاعی، د) شرکت

(۳) الف) تعاونی، ب) شرکت، ج) مؤسسه غیرانتفاعی، د) شرکت

(۴) الف) تعاونی، ب) شرکت، ج) شخصی، د) مؤسسه غیرانتفاعی

۱۶۰- کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(۱) یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. این مأموریت‌ها اغلب زمینه‌هایی انسانی و اجتماعی دارند.

(۲) دارایی هر شرکت سهامی به تعداد معینی سهم تقسیم می‌شود و شخص با خرید سهام شرکت به سهام‌دار آن تبدیل می‌شود که به اندازه سهمش مالکیت نسبی آن را دارد و در منافع و مسئولیت‌ها به همان اندازه سهیم است.

(۳) این سؤال که «مالک محصول یا کالای (نهایی) که به مشتری عرضه می‌شود، کیست؟ یک نفر یا چند نفر هستند و چگونه درآمد یا سود باید تقسیم شود؟»، بیانگر مفهوم سازمان تولید است.

(۴) تعاونی‌ها مراحل راه‌اندازی متفاوتی با شرکت‌ها دارند و نحوه اداره آن‌ها براساس هر نفر، چند رأی است. (یعنی هر کدام از اعضا با توجه به اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، چند حق رأی خواهند داشت).

محل انجام محاسبات

کتاب‌های آیة انسان را

پیمان‌های تمرین کنید

۸۴۵۱

www.kanoon.ir

www.kanoonbook.ir

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲۰ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن‌خان‌پور، سامان مفتخر، فرزاد شیرمحمدلی، سجاد محمدنژاد، فاطمه راسخ، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

۲۵۱- نسبت «اسکان» به «مسکن»، نسبت ... است به بیمارستان.

- (۱) درمان
(۲) پزشک
(۳) دارو
(۴) بیمار

۲۵۲- رابطه‌ی بین واژه‌های کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) کشمکش - زدو خورد - ستیزه
(۲) عدم - نبود - فقدان
(۳) رسا - بالغ - پخته
(۴) ایما - اشاره - صریح

* بر اساس متن زیر از کتاب «چهار سیمای اسطوره‌ای» نوشته‌ی «جلال ستّاری»، به پنج پرسشی که در پی می‌آید پاسخ دهید.

«اسطوره» داستان یا شخصیتی نمونه و معیارساز در نظر جماعتی است که آن داستان و سرگذشت و شخصیت را عبرت‌انگیز و آموزنده می‌دانند، بدین معنی که معتقدند سرگذشت و یا سرنوشت اسطوره‌ای مبین ساحتی از موقعیت بشری است و بنابراین نمونه‌ای عرضه می‌دارد که یا باید بدان اقتدا کرد یا از آن اجتناب ورزید. در نتیجه اسطوره همواره دال بر معنایی است که ممکن است غنی یا تنک‌مایه، مثبت و یا منفی باشد ولی در هر حال آن معنا یا تجربه‌ی بشری را به صورتی فشرده، بی‌ایجاز مغل و اطناب ممل بیان می‌کند.

از لحاظ موزن و جامعه‌شناس، اسطوره زمانی به ظهور می‌رسد که تصویر خیالی یا کلام ضابطه‌مندی یا داستانی که آفریده‌ی وجد و نشاط یا قوه‌ی تخیل شاعر و راویست از شهود صائب و صمیمانه‌ی ذهنیت قومی برخاسته که آن تصویر یا کلام و یا داستان را ارتجالاً خودی می‌داند و وضع و موقعیت خویش را در آنها جلوه‌گر می‌بیند و بدین حساب اسطوره یا نقش‌پرداز عکس‌العمل خودجوش قوم در قبال حوادثی است که بر او می‌گذرد و یا تصویر خواب و خیال‌ها و آسیب‌دیدگی‌ها و یا بیان نسخه‌مانند اوامر مطلق و قاطعی که بر جامعه حاکم و فرمانرواست.

بنابراین طبیعتاً مردم با هدف‌ها و نیات خاص و نیز وسایل ارتباط جمعی و عالم سیاست به دلخواه از اسطوره سود می‌جویند و در این موارد اسطوره غالباً نمایشگر آینده‌ای است که احساسات و تمایلات قوم رقم می‌زند و قوم را به عمل برای تحقق آن فرامی‌خواند و برمی‌انگیزد.

در واقع چون دریافت شهودی درست مسائل و تردیدها و امیدهای زمانه که در اسطوره تجسم یافته‌اند اسطوره را در متن ذهنیت قوم چون نهالی نشاند و پیگیر ساخته است، لاجرم اسطوره قادر است توده‌ها را بسیج کند و به واکنشی در برابر ضربه و یا ظلم و جور می‌رود و به طور کلی رویاروی هر گونه بی‌عدالتی وادارد و از این لحاظ با خیال‌آباد یا آرمانشهر فلاسفه‌ی عقل‌گرا و فرضیات و نظریات و ایدئولوژی‌های ساخته و پرداخته‌ی اهل منطق که گاه الزاما با واقعیات اجتماعی و سیاسی سر و کار ندارد، فرق دارد.

۲۵۳- واژه‌ی «ممل» در متن به چه معنا به کار رفته است؟

- (۱) نامتعارف
(۲) سرزنش‌کننده
(۳) رایج
(۴) خسته‌کننده

۲۵۴- رابطه‌ی بین دو واژه‌ی کدام گزینه در متن، با رابطه‌ی بین دو واژه‌ی دیگر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) مبین، نمایشگر
(۲) وجد، نشاط
(۳) اقتدا، اجتناب
(۴) جور، بی‌عدالتی

۲۵۵- کدام گزینه از متن برمی آید؟

- (۱) داستان‌های اسطوره‌ها ممکن است چندبعدی، نیک یا شر باشند، چرا که در هر حال بازگوکننده‌ی مسائلی ارزشمندند.
- (۲) بازتاب همه‌ی آرزوهای همه‌ی مردم یک قوم را در هر زمان، می‌توان در اسطوره‌های برساخته‌ی ایشان دید.
- (۳) اسطوره‌ها نیز همچون بسیاری دیگر از امور، دستخوش تغییرات سودجویانه و منفعت‌طلبانه‌ی بشری هستند.
- (۴) برای خلق یک اسطوره، در کنار شور و شعور، حداقل به یکی از عناصر «تصویر» و یا «روایت ضابطه‌مند» نیاز است.

۲۵۶- طبق متن بالا، کدام گزینه از مهمترین تفاوت‌های «آرمان‌شهر» با «اسطوره» نیست؟

- (۱) ماندگاری در ذهن‌ها
- (۲) تطابق با واقعیات
- (۳) توان بسیج توده‌ها
- (۴) تجسم خواسته‌ها
- داستان «تارزان»، داستان اسطوره‌ای کودکی سفیدپوست و انگلیسی است که به شکلی شگفت‌آور، از روزهای نخست پس از تولد، در میان آدمیان غیر متمدن آفریقایی و در میان میمون‌های وحشی خیالی در جنگل‌های خیالی آفریقا رشد می‌کند و سپس تبدیل به سلطان جنگل‌ها می‌شود: از هر زیرکی در جنگل، تنومندتر است و از هر تنومندی، زیرک‌تر. پس همه‌ی آدمیان قبایل آفریقایی و همه‌ی حیوانات جنگل رام او می‌شوند. در ادامه، او با ورود اتفاقی جمعیتی از آدمیان به جنگل، دلباخته‌ی دختری از نجای انگلیسی همراه ایشان می‌شود و داستان‌هایی عاشقانه نیز می‌سازد.

۲۵۷- داستان تارزان، نماد کدام مورد نیست؟

- (۱) نگرش خصمانه به وطن‌دوستی
- (۲) سودای تسلط بر طبیعت، به‌ویژه جنگل
- (۳) نوعی تبعیض نژادی و قومی
- (۴) نوعی شکایت از مظاهر تمدن امروزی
- از هر یک از دسته‌های شهر «تهران، کرج، اراک»، غذا «قرمه‌سبزی، قیمه، تن‌ماهی»، ادویه «فلفل، آویشن، زردچوبه» و نوشیدنی «آب، دوغ، نوشابه»، دقیقاً یک کارت به «سارا، رضا و محمد» دادیم. می‌دانیم شهر رضا تهران نیست. کارت‌های فلفل و دوغ به دو شخص متفاوت رسیده است، کارت شهر سارا اراک است و کارت غذای محمد قیمه. همچنین کارت‌های آویشن و قورمه‌سبزی به یک شخص رسیده است و کارت‌های زردچوبه و آب هم به یک شخص. بر این اساس به چهار پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۸- کدام گزینه قطعاً درست است؟

- (۱) تن ماهی به رضا رسیده است.
- (۲) فلفل به محمد رسیده است.
- (۳) نوشابه به سارا رسیده است.
- (۴) تهران به محمد رسیده است.

۲۵۹- کدام گزینه قطعاً درست نیست؟

- (۱) آویشن به محمد رسیده است.
(۲) کرج به رضا رسیده است.
(۳) قرمه سبزی به سارا رسیده است.
(۴) تن ماهی به رضا رسیده است.

۲۶۰- اگر به محمد زردچوبه رسیده باشد، قطعاً ...

- (۱) به رضا آب رسیده است.
(۲) به سارا نوشابه رسیده است.
(۳) به محمد آب رسیده است.
(۴) به سارا دوغ رسیده است.

۲۶۱- اگر به سارا دوغ رسیده باشد، ممکن نیست که ...

- (۱) به سارا آویشن رسیده است.
(۲) به رضا نوشابه رسیده است.
(۳) به محمد زردچوبه رسیده است.
(۴) به سارا تن ماهی رسیده است.

* نتایج مجموعه‌ای از تحقیقات دانشگاهی درباره روش‌های مختلف آموزشی و بازده آن‌ها بر اساس ابر داده‌های استخراج شده به شکل زیر نمایش داده شده است. \$ نماد میزان هزینه و ↗ نماد میزان پیشرفت دانش‌آموزان و دانشجویان بر معیار «ماه» است. بر این اساس به دو پرسش بعدی پاسخ دهید.

\$	بازخورد به دانش‌آموزان و دانشجویان ↗ ۹
\$	راهبردهای فراشناختی ↗ ۸
\$	معلم خصوصی ↗ ۶
\$	فعالیت گروهی ↗ ۵
\$\$\$\$\$	کاهش تعداد دانش‌آموزان و دانشجویان به کم‌تر از بیست نفر در کلاس ↗ ۳
\$	راهنمایی‌های شخصی‌سازی شده ↗ ۲
\$\$\$	نظارت بر دانش‌آموزان و دانشجویان ↗ ۱
\$\$\$\$	تخصیص دستیار به آموزگاران و استادان ↗ ۱
\$\$	بهبود وضعیت ساختمان مدارس و دانشگاه‌ها ↗ ۰
\$	تفکیک کامل دانش‌آموزان و دانشجویان بر اساس توانایی‌ها ↗ ۱-

۲۶۲- کدام مورد از نمودار بالا برداشت نمی‌شود؟

- (۱) بهترین روش‌های آموزشی لزوماً گران‌ترین آن‌ها نیست.
(۲) هزینه کردن در بخشی از آن‌چه مربوط به امور آموزش پنداشته می‌شود، بی‌فایده است.
(۳) در برخی موارد، بعضی از روش‌های آموزشی نه تنها مفید نیست که مضر است.
(۴) گران‌ترین روش‌های آموزشی عمدتاً بی‌فایده‌ترین آن‌هاست.

۲۶۳- بین چهار مورد زیر، کدام یک پربازده‌تر است؟

(۲) معلم خصوصی

(۱) راهبردهای فراشناختی

(۴) راهنمایی‌های شخصی‌سازی شده

(۳) فعالیت‌های گروهی

۲۶۴- دخترعموی تنها پسر دایی امین، دو خواهر بزرگ‌تر از خود دارد، ولی دخترعمو و دخترعمه ندارد. امین نیز نه برادر دارد و نه پسرخاله. پدربزرگ و

مادربزرگ این بچه‌ها چند نوه دارند؟ حالات خاص را در نظر بگیرید.

(۲) ۵

(۱) ۴

(۴) ۷

(۳) ۶

۲۶۵- فرزند هم پسرعموی تلما و هم پسرخاله اوست. تینا دختر میلاد است که هم شوهر تنها خاله فرزند است و هم عموی او. تلما و تینا چه نسبتی با هم

دارند؟ حالت‌های خاص را در نظر بگیرید.

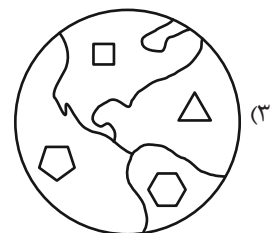
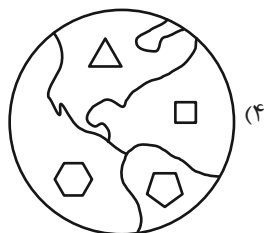
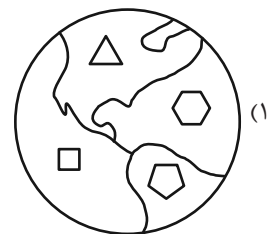
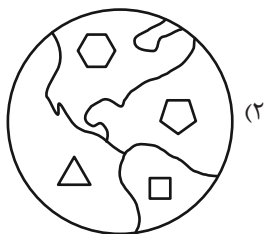
(۲) خواهر همند

(۱) دخترعموی همند

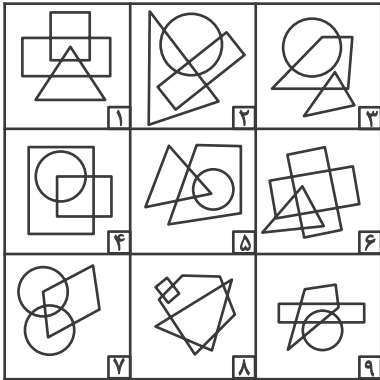
(۴) مادر و دخترند

(۳) دخترخاله همند

۲۶۶- کدام گزینه با دیگر شکل‌ها متفاوت است؟

۲۶۷- کدام گزینه خانه‌های زیر را منطقی‌تر به سه دسته تقسیم کرده است؟

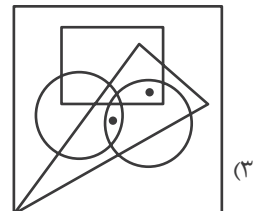
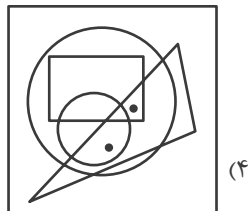
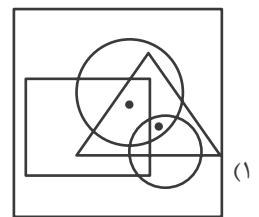
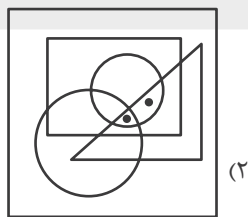
(۲) $\{1-2-7\}, \{3-4-5\}, \{6-8-9\}$

(۱) $\{1-6-8\}, \{2-4-7\}, \{3-5-9\}$

(۴) $\{1-8-9\}, \{2-3-6\}, \{4-5-7\}$

(۳) $\{1-5-9\}, \{2-3-8\}, \{4-6-7\}$

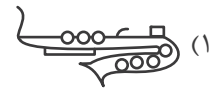
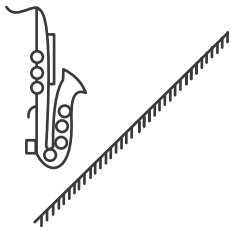
۲۶۸- جایگاه نقطه‌ها در خانه‌های زیر نسبت به دیگر شکل‌ها در کدام گزینه متفاوت است؟

۲۶۹- کدام گزینه تصویر بازتاب شکل زیر در یک آینه تخت را در آب، به درستی نشان می‌دهد؟

۲۷۰- کدام گزینه قرینه شکل زیر را نسبت به آینه رسم شده به درستی نشان می‌دهد؟

خودارزیابی توجه و تمرکز

آزمون ۲۰ مهر ۱۴۰۳

دانش آموز عزیز!

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متمرکز بمانند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم بردارید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. من می‌توانم تا زمانی که محتوای کتاب را بفهمم، روی خواندن آن کتاب تمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۲. می‌توانم بدون از دست دادن تمرکز به دستورالعمل‌های درسی معلم با دقت گوش دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۳. من می‌توانم روی درس خواندن طولانی تمرکز کنم تا زمانی که آنها را تمام کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۴. من می‌توانم بدون نیاز به وقفه، روی تکالیف برای مدت طولانی کار کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۵. من می‌توانم روی گفتگو با دوستانم تمرکز کنم حتی اگر افراد دیگری در اطراف ما صحبت کنند.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۶. هنگام انجام تکالیف می‌توانم به عوامل حواس‌پرتی توجه نکنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۷. وقتی یک فعالیت جدید شروع می‌شود، من می‌توانم به سرعت توجه خود را دوباره متمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۸. من می‌توانم بدون از دست دادن تمرکز، خود را با تغییرات برنامه درسی وفق دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۹. می‌توانم به معلم توجه کنم و همزمان یادداشت برداری کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۸۰. من می‌توانم در حین انجام تکالیف به موسیقی گوش دهم و همچنان تمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۰ مهر ماه ۱۴۰۳

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، محمدابراهیم تونزنده جانی، محمد حمیدی، رضا خانبابائی، میثم خشنودی، احمد رضا ذاکر زاده، سعید عزیز خانی، علی قهرمان زاده، فرشید کریمی، عباس مالکی، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، حسن اصحابی، محسن اصغری، سعید جعفری، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی، یاسین ساعدی، علی شکوری، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، مهسا عفتی
عربی زبان قرآن	محمود بادبرین، ولی برجی، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کریمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، آیدین مصطفی‌زاده، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	محمد ابوالحسنی، نگین اله‌یاری، میلاد باغ‌شیخی، صفا حاضری، زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، محمد رضا محمودی‌ها، محمد ملک‌آبادی‌زاده، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، عرفان دهدش‌نیا، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، مهدی کاردان

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم تونزنده جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، رامتین برزکار	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی، مهرزاد مشایخی	فریبا رنوقی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	مهرزاد مشایخی، مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	ملیکا ذاکری، مریم خسروی	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	زهرا دامیار	زهرا دامیار	_____	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	علیرضا نصیری	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیرمحمد قلعه‌کاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	مریم خسروی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۲»

(معمد بگیری)

$$\frac{5}{4} \times \frac{4}{3} \times \frac{4}{2} \times \frac{3}{2} \times \frac{2}{1} \times \frac{1}{1} = 5! \times 4!$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۲- گزینه «۲»

(علی قهرمان زاده)

وقتی پاسخگویی به همه سؤالات الزامی نباشد:

(۱+ تعداد گزینه‌ها) = تعداد راه‌های ممکن

$$2^{60} = (3+1)^x$$

$$2^{60} = 4^x \Rightarrow 2^{60} = 2^{2x} \Rightarrow 60 = 2x \Rightarrow x = 30$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳ و ۴)

۳- گزینه «۳»

(معمد همیری)

۱ مسیر: $A \Rightarrow D$: تعداد راه‌ها: x

۲ مسیر: $A \Rightarrow C \Rightarrow D$: تعداد راه‌ها: $2 \times 1 = 2$

۳ مسیر: $A \Rightarrow C \Rightarrow B \Rightarrow D$: تعداد راه‌ها: $2 \times 2 \times 2 = 8$

با توجه به اصل جمع و گزینه‌ها « $x + 2 + 8 = 11$ » = تعداد کل راه‌ها است که مقادیر $x = 1$ و $y = 2$ صدق می‌کند. پس گزینه «۳» درست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۴- گزینه «۱»

(سعید عزیزقانی)

برای انتخاب رقم صدگان دو انتخاب مختلف داریم:

الف) رقم صدگان غیر از ۵ باشد:

در این حالت برای جایگاه صدگان ۴ انتخاب داریم و برای جایگاه دهگان مجدداً دو انتخاب مختلف داریم که عدد دهگان ۵ یا غیر از ۵ باشد، بنابراین:

$$\frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{3}{2,3,4} \times \frac{3}{3,4,5} = 36$$

$$\frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{1}{5} \times \frac{4}{2,3,4,5} = 16$$

در این بخش مجموعاً $36 + 16 = 52$ حالت داریم:

ب) رقم صدگان ۵ باشد: در این حالت برای جایگاه صدگان فقط یک انتخاب داریم. اما برای جایگاه دهگان مجدداً دو انتخاب مختلف داریم که ۵ باشد یا غیر از ۵، بنابراین:

$$\frac{1}{5} \times \frac{4}{1,2,3,4} \times \frac{4}{2,3,4,5} = 16$$

فرضاً عدد ۱ انتخاب شده است

$$\frac{1}{5} \times \frac{1}{5} \times \frac{5}{1,2,3,4,5} = 5$$

در این بخش مجموعاً $16 + 5 = 21$ حالت داریم.

در نهایت $52 + 21 = 73$ حالت داریم.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۵- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

کوچکتر از پنج هزار پس هزارگان نمی‌تواند اعداد ۵, ۶, ۷, ۸, ۹ باشد. پس:

$$\frac{1}{4} \times \frac{4}{1,3,5,7} \times \frac{4}{0,2,6,8} \times \frac{1}{9} = 16$$

چون هزارگان ۴ است یکان فقط ۹ می‌تواند باشد.

$$\frac{1}{3} \times \frac{3}{1,2,3} \times \frac{3}{4,5,6} \times \frac{1}{7} = 12$$

هزارگان چون ۳ است پس یکان قطعاً ۷ باید باشد چون شرط یک در میان زوج فرد است، پس هزارگان ۳ قابل قبول نیست چون هزارگان و یکان فرد می‌شود.

$$\frac{1}{2} \times \frac{3}{3,7,9} \times \frac{4}{0,4,6,8} \times \frac{1}{5} = 12$$

اگر هزارگان ۲ باشد یکان فقط می‌تواند ۵ باشد و صدگان نمی‌تواند یک باشد چون عدد بزرگتر از ۲۲۰۰ است.

$$16 + 12 = 28$$

بنابر اصل جمع داریم:

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۶- گزینه «۱»

(معمد بگیری)

دقت کنید که حرف (ی) در ابتدای کلمه نقطه‌دار و در انتهای کلمه بدون نقطه است. پس دو حالت داریم:

$$\frac{2}{2} \times \frac{3}{3} \times \frac{4}{4} \times \frac{5}{5} \times \frac{1}{1} = 120$$

(۱) با حرف (ی) شروع شود:

(حرف ت در این حالت به کار نمی‌رود).

$$\frac{3}{3} \times \frac{3}{3} \times \frac{4}{4} \times \frac{5}{5} \times \frac{1}{1} = 180$$

(۲) با حرف (ت) شروع شود:

(حرف (ی) در انتهای کلمه می‌تواند باشد).

$$\frac{120 + 180}{\text{اصل جمع}} = 300$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۷- گزینه «۳»

(معمد نظامی)

باید توجه داشته باشیم که علاوه بر «ز» و «ت»، حرف «ی» نیز در آغاز جزو کلمات نقطه‌دار است، پس داریم:

$$\frac{2}{2} \times \frac{3}{3} \times \frac{4}{4} \times \frac{3}{3} = 72$$

ن

ی

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۸- گزینه «۳»

(فرشید کریمی)

در کلمه «shakori» حروف a o i را در کنار هم قرار می‌دهیم و به عنوان یک شی فرض می‌کنیم:

$$\frac{3!}{1} \times \frac{4!}{1} \times \frac{3!}{1} = 120 \times 6 = 720$$

۵!

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲ تا ۸)

۹- گزینه «۴»

(رضا قانباتانی)

$$P(n, 2) + P(n-1, 2) = 50$$

$$n(n-1) + (n-1)(n-2) = 50$$

$$n^2 - n + n^2 - 3n + 2 = 50$$

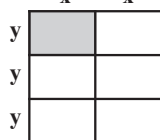
$$z = \frac{5}{2} \times 12 = 30$$

$$z - y = 30 - 12 = 18$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۴)

۱۳- گزینه «۱» (لنگور قارچ از کشور ۱۳۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

ابتدا طول مستطیل هاشور خورده را در x و عرض آن را y در نظر می‌گیریم. از آن جایی که شش مستطیل یک مربع می‌سازند پس $2x$ برابر $3y$ است.

$$2x = 3y \Rightarrow y = \frac{2}{3}x$$

$$\text{مساحت هر مستطیل} = xy = x \left(\frac{2}{3}x\right) = \frac{2}{3}x^2$$

$$\text{مساحت مربع} = (2x)^2 = 4x^2$$

$$\xrightarrow{\text{فرض سؤال}} \frac{2}{3}x^2 = \frac{1}{3}(4x^2) - 6$$

$$\Rightarrow \frac{2}{3}x^2 = 6 \Rightarrow x^2 = 9 \xrightarrow{x>0} x = 3$$

$$\Rightarrow y = \frac{2}{3} \times 3 = 2 \Rightarrow \text{اختلاف طول و عرض} = 3 - 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

(معمد بفرایی)

۱۴- گزینه «۱»

$$\xrightarrow{x=2} 3k \times 2^2 + (k+1) \times 2 + 12 = 0$$

$$\Rightarrow 12k + 2k + 2 + 12 = 0 \Rightarrow 14k = -14$$

$$\Rightarrow k = -1 \Rightarrow \text{معادله: } -3x^2 + 12 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ x = -2 \end{cases} \text{ جواب دیگر}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲ و ۳۲)

(میثم فشنودی)

۱۵- گزینه «۱»

$$ax^2 - 2x = 1 \xrightarrow{+a} x^2 - \frac{2}{a}x = \frac{1}{a}$$

$$\left(\frac{2}{a} \times \frac{1}{2}\right)^2 = \left(\frac{1}{a}\right)^2 \Rightarrow \frac{1}{a^2} \quad \text{به دو طرف معادله } \frac{1}{a^2} \text{ اضافه می‌کنیم}$$

$$\Rightarrow x^2 - \frac{2}{a}x + \frac{1}{a^2} = \frac{1}{a} + \frac{1}{a^2} \Rightarrow \left(x - \frac{1}{a}\right)^2 = \frac{a+1}{a^2}$$

$$\Rightarrow \left(x - \frac{1}{3}\right)^2 = x^2 - \frac{2}{3}x + \frac{1}{9} \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ k = \frac{3+1}{9} = \frac{4}{9} \end{cases}$$

$$\Rightarrow a + k = 3 + \frac{4}{9} = \frac{31}{9}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۷)

(معمد بفرایی)

۱۶- گزینه «۲»

$$\text{شیب خط} = -\frac{6000}{300} = -200 \Rightarrow y = -200x + 6000$$

$$2n^2 - 4n - 48 = 0$$

$$n^2 - 2n - 24 = 0$$

$$(n-6)(n+4) = 0 \Rightarrow \begin{cases} n = 6 \text{ قق} \\ n = -4 \text{ غق} \end{cases}$$

$$P(n, 3) = P(6, 3)$$

$$= \frac{6!}{3!} = \frac{6 \times 5 \times 4 \times 3!}{3!} = 120$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

۱۰- گزینه «۲»

(امیررضا ذاکر زاده)

$$P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!} \Rightarrow P(n, 3) = \frac{n!}{(n-3)!} = 120$$

$$\frac{n(n-1)(n-2)(n-3)!}{(n-3)!} = 120$$

$$\Rightarrow n(n-1)(n-2) = 6 \times 5 \times 4 \Rightarrow n = 6$$

$$P\left(\frac{2n}{3}, n-3\right) = P(4, 3) = \frac{4!}{(4-3)!} = 4! = 24$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۵ تا ۸)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(عباس مالکی)

در ابتدا باید سؤال را به عبارت ریاضی تبدیل کنیم.

$$\Rightarrow \frac{x}{y} \times (x + x - 1) = 5 \Rightarrow \frac{x}{y} \times (2x - 1) = 5 \Rightarrow \frac{2x^2}{y} - \frac{x}{y} = 5$$

$$\Rightarrow x^2 - \frac{x}{y} = 5 \Rightarrow x^2 - \frac{x}{y} - 5 = 0$$

$$\Rightarrow 2x^2 - x - 10 = 0 \Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a} = \frac{1 \pm \sqrt{1+80}}{4}$$

$$= \frac{1 \pm 9}{4} \Rightarrow \begin{cases} \frac{10}{4} \\ -\frac{8}{4} \end{cases}$$

از آن جهت که عدد صحیح است ۲- پاسخ است و طبق سؤال ۲- باید ریشه مضاعف باشد بنابراین:

$$(x+2)^2 = x^2 + 4x + 4 = 0$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ و ۲۷ تا ۳۲)

۱۲- گزینه «۴»

(علی قهرمان زاده)

$$x = \text{مهندس}$$

$$y = \text{فن ورز}$$

$$z = \text{مدیر بخش}$$

$$z = 2x$$

$$z = \frac{5}{2}y \Rightarrow 2x = \frac{5}{2}y \Rightarrow x = \frac{5}{4}y$$

$$2z + 4x + 3y = 156$$

$$2\left(\frac{5}{4}y\right) + 4\left(\frac{5}{4}y\right) + 3y = 156$$

$$\Rightarrow 5y + 5y + 3y = 156$$

$$13y = 156 \Rightarrow y = 12$$

$$x = \frac{5}{4} \times 12 \Rightarrow x = 15$$

(فهرشیر کربیمی)

۱۹- گزینه «۱»

ابتدا دو پرانتز را در هم ضرب می‌کنیم تا به فرم معادله درجه دوم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$ برسیم.

$$(2x - k)(2x + 3) = 0 \Rightarrow 4x^2 + 6x - 2kx - 3k = 0$$

از ضرب x فاکتور می‌گیریم $\rightarrow 4x^2 + (6 - 2k)x - 3k = 0$

چون ریشه مضاعف دارد $\Delta = 0$

$$(6 - 2k)^2 - 4(4)(-3k) = 36 + 48k - 24k + 48k = 0$$

$$\Rightarrow 48k + 36 = 0$$

کل معادله تقسیم به ۴ می‌شود $\rightarrow k^2 + 6k + 9 = 0 \Rightarrow (k + 3)^2 = 0 \Rightarrow k = -3$

جایگذاری $k = -3$ در معادله جدید $4x^2 - 3x - 3 = 0$

مجموع ریشه‌ها $= -\frac{b}{a} = \frac{3}{4}$ حاصل ضرب ریشه‌ها $= \frac{c}{a} = -\frac{3}{4}$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(مهمراهم توزنره‌پانی)

۲۰- گزینه «۱»

در یک معادله درجه دوم به فرم $ax^2 + bx + c$ اگر $b = a + c$ باشد یکی از ریشه‌ها $x = -1$ و ریشه دیگر $x = \frac{-c}{a}$ است

$$\begin{cases} a : m + 1 \\ b : 2m + 3 \Rightarrow 2m + 3 = m + 1 + m + 2 \\ c : m + 2 \end{cases}$$

در نتیجه یکی از ریشه‌ها -1 است، از طرفی در صورت سؤال ذکر شده ریشه‌ها قرینه یکدیگرند، پس ریشه دیگر $+1$ است در نتیجه جمع ریشه $S = 0$ است یعنی $(1) + (-1) = 0$

$$S = -\frac{b}{a} = 0 \Rightarrow \frac{-(2m + 3)}{m + 1} = 0 \Rightarrow m = -\frac{3}{2}$$

حال باید مجموع ریشه‌های معادله $(m + 3)x^2 + mx - 1 = 0$ را محاسبه کنیم.

$$m = -\frac{3}{2} \Rightarrow m + 3 = -\frac{3}{2} + \frac{6}{2} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow S = \frac{-b}{a} = \frac{-(-\frac{3}{2})}{\frac{3}{2}} = 1$$

راه دوم:

مطابق فرض سؤال ریشه‌ها قرینه یکدیگرند. در نتیجه مجموعشان برابر صفر است و $S = 0$. ادامه راه حل مانند راه حل اول است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

$$xy = x(-200x + 6000) = -200x^2 + 6000x$$

$$= 100y + 1500000 = 100(-200x + 6000) + 1500000$$

$$= -20000x + 750000$$

$$\text{سود} = \text{درآمد} - \text{هزینه} = -200x^2 + 6000x + 20000x - 750000$$

$$\text{نقطه سربه‌سر} \rightarrow -200x^2 + 8000x - 750000 = 0$$

$$\div (-200) \rightarrow x^2 - 40x + 3750 = 0$$

$$(x - 150)(x - 250) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 150 \\ x = 250 \end{cases}$$

با توجه به گزینه‌ها گزینه «۲» درست است.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

۱۷- گزینه «۳»

(مهمر ممیدی)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ با استفاده از $\Delta = b^2 - 4ac$ مقادیر ریشه‌های معادله را به دست می‌آوریم:

 $\Delta > 0$ معادله دارای دو جواب حقیقی متمایز $\Delta = 0$ معادله دارای یک جواب حقیقی مضاعف $\Delta < 0$ معادله جواب حقیقی ندارد

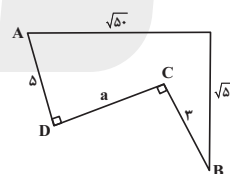
مطابق نکته باید دنبال گزینه‌ای باشیم که در آن $\Delta \geq 0$ باشد، به بررسی گزینه‌ها می‌پردازیم:

به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4 - 8a$: گزینه «۱»به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4 + 8a$: گزینه «۲»به‌ازای هر مقدار a مثبت است $\Rightarrow \Delta = 4a^2 + 16 > 0$: گزینه «۳»به‌ازای مقادیری از a منفی می‌شود $\Rightarrow \Delta = 4a^2 - 16$: گزینه «۴»

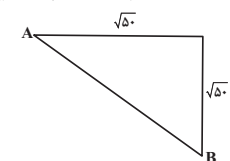
(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

۱۸- گزینه «۳»

(رضا قانباغانی)

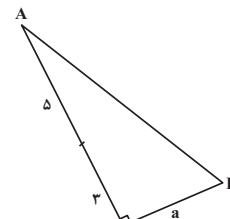

$$AB^2 = 5^2 + 5^2 \Rightarrow AB = 10$$

$$AB^2 = 8^2 + a^2$$

$$100 = 64 + a^2 \Rightarrow a^2 = 36 \Rightarrow a = 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه «۴»

(هومن نمازی)

مشتاق اصفهانی به همراه چند تن دیگر از ادیبان، انجمن ادبی اصفهان را اداره می‌کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴ و ۲۰)

۲۲- گزینه «۳»

(مجتبی فراهی)

در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به رمان‌های تاریخی بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۱۹)

۲۳- گزینه «۲»

(حسن اصباهی)

موارد نادرست:

پس از انجمن ادبی نشاط، انجمن ادبی خاقان به ریاست فتحعلی‌شاه در تهران تشکیل شد.

شاعران سبک بازگشت نوآوری قابل توجهی در شعر فارسی ایجاد نکردند.

سبک بازگشت حد واسط سبک هندی و بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۲۴- گزینه «۲»

(سعید یعفری)

محمدتقی بهار در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود.

فتحعلی‌خان صبای کاشانی در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت.

از نمونه‌های اشعار انتقادی سید اشرف‌الدین گیلانی شعر «ای قلم» است.

میرزا عبدالوهاب نشاط از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران خود تا حدی کم‌نظیر است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

۲۵- گزینه «۳»

(محسن اصغری)

در بیت گزینه «۳» واژه کهن وجود دارد: گازر (رختشوی، شوینده لباس) که امروزه کاربرد ندارد.

کاربرد تاریخی دستور در گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مرده کرد

گزینه «۲»: یارد گشت

گزینه «۴»: همی آید

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

۲۶- گزینه «۴»

(رضا رنجهری)

بررسی آرایه‌های گزینه «۴»: مراعات نظیر: پوست و گوشت - بیشه، درخت، شاخه/ تضاد: بیشتر و کمتر/ فاقد تشبیه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر کجا جثه ضخیم‌تر (باشد) و آواز آن هایل‌تر (باشد)، منفعت آن کمتر (است).

گزینه «۲»: کاربرد واژگان به شکل کهن: واژه «شاخ» که امروزه به شکل

«شاخه» به کار می‌رود. (همانند مثال کتاب درسی)

کاربرد تاریخی دستور: آمدن «ب» زائد بر سر فعل: بدانستم = دانستم، بدید = دید، بشنید = شنید

گزینه «۳»: به‌کارگیری «ی» استمراری به جای «می» در فعل‌های «رسیدی = می‌رسید» و «آمدی = می‌آمد»

معنای برخی واژگان مهم:

مهابت: ترس، بیم و شکوه و عظمت / چربو: چیزی که اندکی چرب باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۲۷- گزینه «۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

نوع ادبی عبارت گزینه «۲» عرفانی (غنایی) و نوع ادبی عبارات سایر گزینه‌ها، تعلیمی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۱۶)

۲۸- گزینه «۲»

(الحام مومنی)

واج‌آرایی صامت «س» مشهود است.

توجه: واج‌آرایی صامت‌ها از مصوت‌ها محسوس‌تر است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: تکرار مصوت «ا» محسوس است.

گزینه «۳»: تکرار مصوت «-» محسوس است.

گزینه «۴»: تکرار مصوت «و» محسوس است.

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

۲۹- گزینه «۳»

(رضا رنجهری)

در این بیت شاعر برای تداعی کردن صدای «شکستن شیشه» از تکرار صامت «ش» استفاده کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تکرار صامت‌های «گ - ر»

گزینه «۲»: تکرار صامت «س»

گزینه «۴»: تکرار صامت‌های «د - ش»

تکته درسی:

در واج‌آرایی لزوماً تعداد تکرار واج‌ها ملاک اصلی نیست! بلکه گوش‌نوازی و میزان تأثیر آن بر سخن مهم است، زیرا در غیر این صورت می‌توان گفت این آرایه را می‌شود در همه ابیات مشاهده کرد، در صورتی که چنین نیست.

مثلاً در بیت: «گفتا برون شدی به تماشای ماه نو / از ماه ابروان منت شرم باد رو»، صامت «ب» ۴ بار تکرار شده ولی واج‌آرایی خلق نشده است.

پس ملاک و شرط وجود واج‌آرایی در یک بیت: ۱- قرار گرفتن واج‌ها در فاصله‌ای کوتاه ۲- موسیقی ایجاد شده محسوس و موجب گوش‌نوازی شود.

همچنین این را نیز به یاد داشته باشید که «واج‌آرایی حاصل از تکرار صامت‌ها، محسوس‌تر از مصوت‌ها می‌باشد».

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

۳۰- گزینه ۱»

(الهام ممدی)

واج آرای صامت «ج»، در عبارت شعری گزینه ۱» تداعی کننده «چیک چیک گنجشکان» است که در مورد آن (زبان گنجشکان) سخن گفته شده است.

(علوم و فنون ادبی، بدیع لفظی)

۳۱- گزینه ۳»

(مجتبی فرهادی)

بیت فاقد واژه آرای یا تکرار است. (عود در مصراع اول به معنی «چوب سوختنی خوشبو» و در مصراع دوم به معنی «نوعی ابزار موسیقی» است و آرایه جناس همسان دارد).

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱» «ناز» و «مستی»

گزینه ۲» «دلبر

گزینه ۴» «باد

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۲- گزینه ۲»

(رضا نهیری)

الف) دُرد (ته مانده شراب) - دُرد / (فاقد واژه آرای و دارای جناس ناهمسان)

ب) هوا (آرزو) - هوا (جو) / (فاقد واژه آرای و دارای جناس همسان)

ج) خیال - خیال (تکرار شده است)

د) کمین (کمترین) - کمین (کمین کردن) / (فاقد واژه آرای و دارای جناس همسان)

ه) تنگ - تنگ (تکرار شده است).

تکنه درسی:

ی نکره، علامت های جمع (ان - ات - ها) و ضمائر متصل (مَ، تَ، اَ، شَ، مانَ، تانَ، شانَ) تأثیری در آرایه تکرار یا همان واژه آرای ندارند.

در صورتی که دو واژه از نظر معنایی متفاوت باشند، دیگر با تکرار مواجه نیستیم بلکه شاهد آرایه «جناس» خواهیم بود. به همین دلیل این دو آرایه می توانند دام تستی یکدیگر باشند. (در تشخیص واژه آرای هرگاه به مشکل خوردید به سراغ معنای بیت بروید تا دچار شک و تردید نشوید).

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۳- گزینه ۴»

(امیرحسین اشتیری)

این بیت در وزن «مفعولن مفعولن فاعلن» سروده شده است که وزنی ضربی و تند است (در واقع می توان با آن دست و بشکن زد!) و انتقال دهنده شادی و نشاط است، اما مضمون بیت، سراسر غم و سوگ است.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱» «وزن بیت «مفاعلهن فاعلاتن مفاعلهن فاعلهن» است که وزنی سنگین و فخیم است و متناسب با مفهوم ناراحتی و غم است. طبق مفهوم بیت، اشک های شاعر مانند رود، جاری است.

گزینه ۲» «این بیت در وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلهن» سروده شده است که منطبق با مفهوم پند و اندرز است که در این بیت آمده. (حافظ

در این بیت می گوید که من سخن ناصحان را گوش نمی دادم و گوش مالی دیدم و ضرر کردم).

گزینه ۳» «وزن «مستفعل مستفعل مستفعل مستف» به دلیل ریتم تندی که دارد وزنی شاد و طرب انگیز محسوب می شود که با مفهوم این بیت مطابقت دارد. (حافظ در این بیت قصد دارد بگوید که در آن مجلس، معشوق حضور دارد و عطر و بوی موهایش، فضای مجلس را خوش بو کرده است. پس حضور معشوق در مجلس، نشانگر شادی و وصال است).

توضیح نکته درسی:

دو شرط اصلی و همزمان وجود دارد که باعث می شود یک وزن، برای مفاهیم شاد استفاده شود.

هر چقدر تعداد هجای کوتاه در یک وزن بیشتر باشد و این هجاهای کوتاه ترتیب توالی داشته باشند، آن وزن، وزنی شاد است. مثل رکن «مفتعلن و مستفعل» که هجاهای کوتاه، به صورت متوالی و پشت سرهم آمده اند. در رکنی مثل «فاعلات» با اینکه تعداد هجاهای کوتاه مانند رکن مفتعلن است، اما چون به صورت متوالی نیامده اند، وزنی شاد محسوب نمی شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۴- گزینه ۲»

(مفسن اصغری)

وزن و آهنگ شعر تند و کوتاه و طرب انگیز و شاد است و با محتوای غم انگیز آن هماهنگ نیست.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱» «وزن ضربی و حماسی متناسب برای منظومه های رزمی

گزینه ۳» «وزن سنگین متناسب با پند و اندرز

گزینه ۴» «وزن تند و شاد متناسب برای داستان های بزمی

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

۳۵- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا امیری)

شاعر در بیت گزینه ۳» «با لحنی سرشار از اعتماد به نفس می گوید که از مأموران سر کوی یار نمی هراسد و آنان را سگ کوچه می پندارد. ولی در سایر گزینه ها لحن ملتمسانه و خودکوچک پندارانه همراه با تواضع بیش از اندازه به چشم می خورد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ۱» «شاعر خطاب به ممدوح خود، از به همراه نداشتن سگ در هنگام شکار گلایه می کند! کیست که نداند خود را سگی می پندارد که شاه را بابت این که او را با خود به شکار نبرده مورد سؤال قرار می دهد؟

گزینه ۲» «شاعر با تشبیه خود به سگ، خود را سزاوار سلامتی نمی داند.

گزینه ۴» «شاعر خود را سگ می پندارد و از شاه انتظار به یاد آوردن سگ را ندارد! (علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر)

جامعه‌شناسی (۳)

گزینه ۴۱-۲

(کتاب آبی پیمانه‌ای، با تغییر)

- هر فرد، قوم، جامعه و امتی یک ذخیره دانشی (ذخیره آگاهی) دارد. این ذخیره دانشی راهنمای زندگی آن‌هاست.

- هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

- انسان با تفکر و تعقل از دیده‌ها، شنیده‌ها و خوانده‌هایش فراتر می‌رود، معنای پدیده‌های اطراف خود را درک می‌کند و به آگاهی گسترده‌تر و عمیق‌تری از عالم و آدم می‌رسد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۲ و ۳)

گزینه ۴۲-۴

(یاسین ساعدی)

تشریح گزینه نادرست:

هر آنچه افراد از تجربه‌های فردی و اجتماعی خود، مطالعات مدرسه‌ای، دانشگاهی و ... می‌آموزند، ذخیره آگاهی یا ذخیره دانشی آن‌ها را شکل می‌دهد.

توجه داشته باشید که دانش عمومی، گسترده‌ترین بخش ذخیره دانشی ماست و نمی‌توان آن را با ذخیره دانشی مترادف دانست.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۳ و ۴)

گزینه ۴۳-۲

(مهم‌مهری یعقوبی)

دانشی که کاربران و سخنگویان زبان فارسی دارند همان دانش عمومی است و دانشی که متخصصان زبان فارسی دارند، دانش علمی است و همان‌طور که می‌دانیم دانش علمی دقیق‌تر و عمیق‌تر از دانش عمومی است و با تأمل و اندیشه در دانش عمومی دانش علمی به دست می‌آید بنابراین گزینه ۲ در ارتباط با متن صورت سؤال است.

نکته: گزینه‌های ۱ و ۴ فقط از دانش عمومی نام برده‌اند و به دانش علمی اشاره‌ای نکرده‌اند در صورتی که در متن از هر دو مفهوم صحبت شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه ۵)

گزینه ۴۴-۲

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

ب) جهان‌های اجتماعی مختلف براساس هویت فرهنگی خود، تعاریف متفاوتی از دانش علمی دارند.

ج) ایده علوم انسانی و اجتماعی بومی (اسلامی و ایرانی) در کشور ما در ارتباط با چنین مشکلاتی مطرح شده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذخیره دانشی، صفحه‌های ۵ تا ۷)

گزینه ۳۶-۳

(سیرعلیرضا احمدری)

واژه «قاتل» در «برخیزد و گرد سر قاتل گردد» معنای کسی که کشنده است می‌دهد و صفت‌جان‌نشین اسم است؛ این درحالی است که در تحلیل متنی از کلیله و دمنه، «قاتل» صفتی برای غیر انسان عنوان شده بود.

توضیح نکته درسی:

از کنکور ۱۴۰۱ به بعد، نوعی از سؤالات حفظی و غیرتحلیلی از درس ۱ فنون ۱ (شعر عطار و متنی از کلیله) باب شد که پاسخ‌گویی به آن‌ها صرفاً در گرو حفظ کردن بند به بند صفحات ۱۴ الی ۱۸ است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «در مصراع نخست واژه «عشق» تکرار شده است، ولی واژه «تپان‌تپان» یک لغت محسوب می‌شود و فاقد تکرار است.

گزینه ۲: «رخ آغشته به خون» کنایه از جان سپردن است.

گزینه ۴: کاربرد «را» در این شعر مفعولی نیست و بنابر دستور جدید، باید به شکل «برای» معنا شود: برای آن کسی که حدیث عشق در دل گردد، بایسته است که ز تیغ عشق بسمل گردد (بسمل گشتن: قربانی شدن) (علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر)

گزینه ۳۷-۴

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ بیانگر اندیشه جبرگرایانه‌اند، اما بیت گزینه ۴ بیانگر اختیارگرایی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

گزینه ۳۸-۲

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

ابیات صورت سؤال را سعدی در ضمن حکایتی از «گلستان» آورده و منظور این است که اگر انسان بیشتر از دخل و درآمدش خرج کند، بالاخره روزی خواهد رسید که کفگیرش به ته دیگ بخورد. در گزینه ۲ هم شاعر شخصی را که در روز چراغ را روشن می‌کند ابله می‌داند، چرا که روغن چراغش تمام شده و شبش تاریک خواهد شد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۹ و ۲۲)

گزینه ۳۹-۱

(مجتبی فرهاری)

مفهوم کلی و مشترک عبارت سؤال و گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ نکوهش دل بستن به دنیا است، درحالی که بیت گزینه ۱ به غم‌پرستی و خودآزاری عاشق اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

گزینه ۴۰-۲

(هومن نمازی)

در گزینه ۲ شاعر می‌گوید حتی در صورتی که به تو بدی شد مانند درخت باش و بخشنده‌گی کن (پاسخ ناشایست نده)، ولی صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها این ادعا را مطرح می‌کنند که امور با افراد کریم همیشه ساده انجام می‌شود و کریم بودن از صفات خداوند است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۱۰)

۴۵- گزینه «۳»

(آزیا بیرقی)

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: درست - نادرست (در دیدگاه دوم، دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند).

گزینه «۲»: درست - نادرست (این ادعا را نمی‌پذیرد).

گزینه «۳»: درست - درست

گزینه «۴»: درست - نادرست (این عبارت مربوط به دیدگاه سوم است).

(جامعه‌شناسی (۳)، ذفیره دانشی، صفحه‌های ۶ تا ۸)

۴۶- گزینه «۲»

(مهمردی یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) علوم اجتماعی به دانش‌هایی گفته می‌شود که اجتماعات انسانی و چگونگی اثرگذاری آن‌ها بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما و اثرپذیری آنها از کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می‌کنند.

ج) برخی موضوع علوم انسانی و علوم اجتماعی را همان امور انسانی و یکسان می‌دانند ولی روش آن دو را متفاوت می‌دانند. این گروه، روش علوم اجتماعی (جمعیت‌شناسی، جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و ...) را همان روش علوم طبیعی یعنی روش تجربی می‌دانند ولی روش علوم انسانی (برخی رشته‌های دانشگاهی مثل هنر، فلسفه، علوم اجتماعی، مطالعات فرهنگی و ...) را روش‌های غیرتجربی می‌دانند، ولی در این عبارت مطالعات فرهنگی در زمره علوم اجتماعی دانسته شده که نادرست است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۴۷- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح موارد:

- علوم انسانی از فعالیت‌های غیرارادی انسان‌ها بحث نمی‌کند؛ زیرا فعالیت‌های غیرارادی، کنش نیستند.

- به سبب آگاهانه و ارادی بودن کنش‌های اجتماعی پیش‌بینی در علوم اجتماعی پیچیده‌تر از علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۴۸- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

شیمی‌دان: دانش ابزاری

مخترع دینامیت: فواید علوم ابزاری (رهایی از محدودیت‌های طبیعت)
تصویر بهتری از خود برای آیندگان علوم اجتماعی زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر را فراهم می‌آورد.

نوبل بیشتر دارایی خود را به جایزه‌ای به نام خود اختصاص داد: علوم اجتماعی فرصت موضع‌گیری اجتماعی مناسب و صحیح را برای دانشمندان فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۳)

۴۹- گزینه «۱»

(یاسین ساعدی)

شناسایی عواملی که بر زندگی انسان و کنش‌های او تأثیر دارند یا پیش‌بینی کنش‌ها و پیامدهای آنها برای پیشگیری (فایده علوم انسانی و اجتماعی)

- رهاسازی انسان از محدودیت‌های طبیعت (فایده علوم طبیعی)

- نشان دادن شیوه صحیح استفاده از علوم طبیعی و دانش‌های ابزاری (فایده علوم انسانی و اجتماعی)

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه ۱۵)

۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تصاویر صفحه ۱۴ کتاب درسی با متن صفحه قبل خود کاملاً ارتباط مفهومی داشته و مراد از این تصاویر این بوده که نشان دهند علوم اجتماعی با داوری درباره علوم طبیعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهد و به آن‌ها کمک می‌کنند از طبیعت و علوم طبیعی (بدون آسیب رساندن به دیگر ساختمان‌ها) به شیوه صحیح استفاده کنند.

(جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

- قرار گرفتن بر سر دوراهی، بیانگر ارادی بودن کنش انسانی است.

- پاسخ مناسب به کنشگر، در گروی فهم معنای کنش است.

- در صورت عدم وجود آگاهی نسبت به محتوای امتحان، پاسخ‌گویی به پرسش‌های امتحان امکان‌پذیر نیست.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۵۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

الف) پیامد ارادی وابسته به اراده دیگری: مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن

ب) پیامد ارادی وابسته به اراده کنشگر: ترک یا معتاد شدن به آن

ج) پیامدهای غیرارادی: آسیب و بیماری برای خود و دیگران

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۸)

۵۳- گزینه «۳»

(یاسین ساعدی)

بررسی گزینه‌ها:

در گزینه «۱» دو جمله نادرست داریم؛ ارزش‌های اجتماعی آن دسته از پدیده‌های مطلوب و خواستنی‌اند که مورد توجه و پذیرش هستند. - پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها خلق می‌کنند و نتیجه کنش‌های افراد هستند، ولی پدیده‌های طبیعی را انسان‌ها خلق نکرده‌اند.

در گزینه «۲» دو جمله کاملاً درست داریم.

در گزینه «۳» جمله اول نادرست است؛ ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود هستند و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.

در گزینه «۴» هم هردو جمله درست است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۴)

۵۴- گزینه «۳»

(ریحانه امینی)

تشریح مورد نادرست:

عضویت اعضا در بدن موجودات زنده و نظم آن‌ها تکوینی است؛ یعنی براساس آگاهی و اراده اعضا به وجود نمی‌آید و به همین دلیل با اراده اعضا تغییر نمی‌کند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۵۵- گزینه «۳»

(مهمردی یعقوبی)

تشریح عبارت نادرست:

ب) پدیده‌های طبیعی می‌توانند به واسطه ارتباطی که با زندگی اجتماعی انسان پیدا می‌کنند به جهان اجتماعی راه یابند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۴»

(علی شکوری)

به ترتیب جهان انسانی است که محصول زندگی است و به بخش اجتماعی جهان انسانی جهان فرهنگی و به بخش فردی جهان انسانی جهان ذهنی می‌گویند. همچنین هر فرهنگ نوع خاصی از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع از عقاید و خصوصیات، اجازه بروز می‌دهد. (جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۵۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

- جهان تکوینی بر اساس حکمت و خواست خداوند سبحان با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. (دیدگاه سوم)
- بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی وجود ندارد. (دیدگاه اول)
- جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. (دیدگاه دوم)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷ و ۸)

۵۸- گزینه «۲»

(مریم فسروی)

- آدمی درباره مرگ و زندگی خود پرسش‌های بنیادینی دارد که باید به آن‌ها پاسخ داده شود. او علاوه بر نیازهای مادی و دنیوی نیازهای ابدی و معنوی دارد. فرهنگی که صرفاً متوجه نیازهای مادی و دنیوی انسان است و از نیازهای ابدی و معنوی او چشم‌پوشی می‌کند، بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد. فرهنگ جهانی باید از معنویت که ارزشی جهان شمول است برخوردار باشد.
- فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش عدالت معتقد و پایبند باشد تا از قطبی شدن جهان، بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر و در نتیجه پایمال شدن حقوق انسان‌ها جلوگیری کند و از تفرقه بین جوامع و تباہ شدن منابع و امکانات بشر پیشگیری کند.
- برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمسئول‌اند. آن‌ها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند. فرهنگ جهانی باید روحیه تعهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان شمول را فراهم آورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

۵۹- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد ← به شرط حفظ هویت فرهنگی ← ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم ← بدست آوردن استقلال سیاسی قوم مهاجم ← به شرط داشتن فرهنگ غنی و قوی قوم مغلوب ← هضم و جذب گروه مهاجم در فرهنگ شکست خورده

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۱)

۶۰- گزینه «۳»

(سید آرش مرتضائی‌فر)

در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند، اما در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند. در استعمار فرانسه، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۵)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

فرضیه‌ها، در صورت پذیرفته شدن، به قانون یا اصل تبدیل می‌شوند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مجموعه‌ای منسجم از اصول و قوانین علمی درباره یک موضوع، نظریه را شکل می‌دهند.

گزینه «۲»: فرضیه، پاسخ اولیه پژوهشگران به مسئله‌های علمی است.

گزینه «۴»: دانشمندان فرضیه‌ها را می‌سنجند تا به درستی آن‌ها پی ببرند و در صورت تأیید به عنوان یک اصل یا قانون پذیرفته می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۲- گزینه «۴»

(مهمرب میببی)

بررسی درستی و نادرستی هر گزینه:

گزینه «۱»: نشانه‌ای مبنی بر تأییدشده بودن فرضیه‌ها وجود ندارد؛ بنابراین این فرضیه‌ها هنوز به اصل یا قانون تبدیل نشده‌اند.

گزینه «۲»: برای اینکه با مجموعه‌ای از فرضیه‌ها بتوان یک نظریه ساخت، نیازمند این هستیم که اولاً فرضیه‌ها تأیید شوند (تبدیل به اصل یا قانون شوند) و ثانیاً مربوط به یک موضوع باشند (نه موضوعات گوناگون و نامرتبط). فرضیه‌های موجود در صورت سؤال همگی مربوط به افسردگی هستند و برای تشکیل یک نظریه، تنها نیازمند تأییدشدن هستند.

گزینه «۳»: پذیرفته شدن یک فرضیه به معنای معتبر بودن آن نیز هست چراکه این دو یک معنا را می‌رسانند؛ اما معتبر بودن یک فرضیه و پذیرفته شدن آن لزوماً به معنای درست و واقعی بودن آن نیست.

گزینه «۴»: مراحل علم تجربی پیوستگی دارند و هر مرحله پیش‌نیاز مرحله بعدی است. بنابراین برای فرضیه‌سازی حتماً باید مسئله‌ای وجود داشته باشد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

۶۳- گزینه «۴»

(همیدرضا توکلی)

اینکه تحت چه شرایطی یک پدیده اتفاق می‌افتد، حاکی از پیش‌بینی آن پدیده است و شرط لازم برای پیش‌بینی، فهم ماهیت و علل آن پدیده است؛ یعنی توصیف و تبیین.

تنها گزینه «۴» است که به تبیین اشاره دارد و سایر گزینه‌ها مرتبط نیستند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۶۴- گزینه «۲»

(ممد رضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: مشاهده و تجربه ارکان روش علمی هستند و چیزی به لحاظ تجربی مطالعه می‌شود که مشاهده‌پذیر باشد.

عبارت دوم: نظریات تجربی، خود متکی بر نظریات و مبانی غیرتجربی هستند.

عبارت سوم: تفاوت مواجهه دانشمند با فردی عادی، در نظام‌دار بودن و قاعده‌مندی است.

عبارت چهارم: تعریف کردن مفاهیم در علم باید به روش عملیاتی باشد تا در همه برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی ایجاد کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

۶۵- گزینه «۴»

(مهسا عفتی)

- پژوهش‌های دانشمندان با «طرح مسئله» شروع می‌شود.

- دانشمند با طرح مسئله، موقعیت‌های ناشناخته و مجهول را شناسایی می‌کند و سپس با روش‌های تجربی، سعی می‌کند تا به آن‌ها پاسخ بدهد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲ و ۱۸)

۶۶- گزینه «۲»

(مهسا عفتی)

علل به وجود آمدن نظام باورهای افراد بیان شده که بیانگر مفهوم تبیین است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۱۳)

۶۷- گزینه «۳»

(ممد رضا توکلی)

گزینه «۱» به مفهوم ادراک، گزینه «۲» به مفهوم احساس، گزینه «۳» به مفهوم حل مسئله (یکی از اقسام تفکر) و گزینه «۴» به مفهوم حافظه اشاره دارد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۸- گزینه «۱»

(ممد ربی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول درست است؛ روان‌شناسی نوین برای بیان چرایی (تبیین) موضوعات با واژه «شناخت» بسیار سروکار دارد.

عبارت دوم نادرست است؛ فرایند تفسیر و معنا بخشی برای محرک‌های انتخاب شده انجام می‌شود.

عبارت سوم درست است؛ تفکر شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است.

عبارت چهارم نادرست است؛ پردازش ادراکی و مفهومی لزوماً به شناخت پایه و عالی ارتباط ندارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۶۹- گزینه «۱»

(ممد ربی)

بررسی عبارت‌های هر گزینه:

گزینه «۱»: درست (هدف علم روانشناسی همانند سایر علوم تجربی، توصیف، تبیین، پیش‌بینی و کنترل موضوع پژوهش است.)- نادرست (مشاهده یکی از روش‌های اصلی جمع‌آوری اطلاعات است نه روش اصلی).

گزینه «۲»: درست (در علم روانشناسی قبل از مطالعه و بررسی هر موضوعی، باید ابتدا آن را توصیف (بیان روشن و تا حد ممکن دقیق از چپستی مفهوم) کنیم.)- درست (محقق در روش مصاحبه بر اساس پاسخ‌های دریافت کرده، پرسش بعدی خود را معلوم و مصاحبه را هدایت می‌کند).

گزینه «۳»: نادرست (دانشمندان سعی می‌کنند تا در توصیف موضوعات و پدیده‌های مختلف، دقیق و بی‌طرف باشند. با وجود این، روانشناسان همانند سایر دانشمندان علوم تجربی، غالباً تحت تأثیر پیش‌فرض‌ها، نظریات پذیرفته شده در هر علم، ارزش‌ها و همچنین جهت‌گیری‌های موجود در ذهن خویش هستند که این امر، بر مشاهده و دقت آن‌ها تأثیر جدی می‌گذارد.)- نادرست (موضوعی که با مشاهده قابل بررسی نباشد، ممکن است با پرسش‌نامه نیز قابل مطالعه نباشد و نیازمند مصاحبه و یا آزمون باشد).

گزینه «۴»: نادرست (برای کنترل بیش‌فعالی نیازمند توصیف، تبیین و پیش‌بینی آن هستیم. بنابراین توصیف برای کنترل بیش‌فعالی لازم است، ولی کافی نیست.)- درست (آزمون‌ها در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۴، ۲۷ و ۲۸)

۷۰- گزینه «۳»

(ممد رضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

- آزمون‌ها باید همان متغیری را بررسی کنند که برای آن ساخته شده‌اند.

- مصاحبه برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است.

- فرد در پرسش‌نامه‌ها، افکار و رفتار خود را گزارش می‌دهد و نمره‌گذاری می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه ۲

«الحمد لله الذی»: ستایش از آن خدایی است که (رد گزینه ۳) «۳» / «خلق»: آفرید، خلق کرد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «السموات و الأرض»: آسمان‌ها و زمین (رد گزینه ۴) «۴» / «جعل»: قرار داد / «الظلمات»: تاریکی‌ها / «التور»: روشنائی (رد گزینه‌های ۱ و ۴)

(ترجمه)

۷۲- گزینه ۴

«یَحِیْرُنِی»: مرا حیران می‌کند (رد گزینه ۱) / «آنَه جرم صغیر»: که او پیکر کوچکی است (رد گزینه ۳) / «یَنْظُر... یَعْلَم»: (معمولاً فعل شرط به صورت مضارع التزامی و جواب شرط به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شود): بنگردد... می‌داند (رد گزینه ۱) / «أَنْ»: که (رد گزینه ۳) / «العالم الأكبر»: (معرفه) جهان بزرگتر (رد گزینه ۲) / «قد انطوى فیه»: در او به هم پیچیده شده است (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

۷۳- گزینه ۴

«كَانَ... يُمارسون»: (ماضی استمراری) انجام می‌دادند (رد گزینه ۲) / «نشاطاً خراً»: (موصوف و صفت نکره) یک فعالیت آزاد، فعالیت آزادانه (رد گزینه ۱) / «المرفاق العامة»: تأسیسات عمومی (رد گزینه ۳) عبارت «دانش‌آموزان بودند که...» در گزینه ۳ نیز نادرست است.

(ترجمه)

۷۴- گزینه ۳

«صَحِیحٌ أَنْ»: درست است که / «النَّاس»: مردم (رد گزینه ۴) / «قَدْ خَلَقُوا»: آفریده شده‌اند (رد گزینه ۴) / «مِنْ طَیْنٍ»: از تکه گلی، از یک تکه گل / «قیمتیم»: ارزش آن‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «إِنَّمَا»: فقط، تنها (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أعمالهم الصالحة»: کارهای نیکشان (رد گزینه ۲) / «أَهْلُ الْعِلْمِ»: اهل دانش / «مِنْهُمْ»: از میان آنان (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «أَحْيَاءٌ»: (جمع حی) زنده / «لَا يَمُوتُونَ أَبَداً»: هیچ‌گاه نمی‌میرند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) در گزینه ۱، اجزای جمله جابه‌جا ترجمه شده‌اند.

(ترجمه)

۷۵- گزینه ۳

«یَقْدِر علی تزئین»: قادر به زینت‌دادن است، قادر است به تزئین، می‌تواند زینت دهد (رد گزینه ۲) / «أَنْجَم کَالذَّرر المنتشرة»: ستارگانی همچون مرواریدهای پراکنده (دقت کنید «المنتشرة»: پراکنده «الذَّرر» است نه «أَنْجَم» (رد گزینه ۴) / «ما أَقْدَر»: چه (چقدر) توانمند (قادر) است (رد گزینه ۱) / «هذا»: این (در گزینه ۲ ترجمه نشده است).

(ترجمه)

۷۶- گزینه ۳

«أعمال حسنة» یک ترکیب وصفی است که نادرست ترجمه شده است؛ ترجمه صحیح عبارت: قطعاً ارزش هر انسانی به کارهای خوبی است که آن‌ها را انجام می‌دهد!

نکات مهم درسی:

(۱) به ترجمه این دو فعل دقت کنید:

قَامَ (يقوم): ایستاد / قَامَ بِ (يقوم بِ): اقدام کرد، انجام داد

(۲) فعل ماضی بعد از «إِنْ» غالباً به صورت مضارع التزامی ترجمه می‌شود:

و إِنْ ماتوا: اگرچه بمیرند، حتی اگر بمیرند

(۳) خبر اگر به صورت جمع آمده باشد، معمولاً مفرد ترجمه می‌شود:

أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءٌ: اهل دانش، زنده‌اند

(ترجمه)

۷۷- گزینه ۳

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ضمیر متصل «كُم» ترجمه نشده است، در این گزینه «أَنْعُم» نیز جمع است که به صورت مفرد ترجمه شده است.

گزینه ۲: «مَنْ» با توجه به فعل پس از آن، که به صورت جمع مذکر غایب آمده است، باید جمع (کسانی که) ترجمه شود.

گزینه ۴: «سَبْع» عدد اصلی است که به صورت ترتیبی ترجمه شده و نادرست است؛ ترجمه درست به صورت «هفت اتاق» می‌باشد.

(ترجمه)

۷۸- گزینه ۲

«این کارمندان»: هؤلاء الموظفون (رد سایر گزینه‌ها؛ به کار بردن «هذا» که مفرد است، برای «الموظفون» که جمع است، درست نیست؛ از طرف دیگر، با توجه به مفرد بودن «این» در عبارت فارسی، اسم بعد از اسم اشاره، باید «ال» دار بیاید) / «در سالن فرودگاه»: في قاعة المطار / «کار خواهند کرد»: سَيَعْمَلُونَ، سَيَسْتَغْلُونَ

(ترجمه)

۷۹- گزینه ۱

عبارت صورت سؤال (هرکس دشمنی بکارد، زیان درو می‌کند) و موارد ۳، ۱ و ۴ به این مفهوم اشاره دارند که: «نتیجه بدی به خود شخص باز می‌گردد». ترجمه عبارت سوم: هرکس آتش فتنه را برافروزد، (خودش) در آن می‌سوزد! ترجمه عبارت چهارم: هرکس برای برادرش چاهی بکند، (خودش) در آن می‌افتد!

(مفهومی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «نگهداری از مادر و رفتار با او به مهربانی!»

گزینه «۲»: «جایگاه مادر و منزلت بالای وی!»

گزینه «۴»: «تأکید پیامبر بر موضوع!»

(درک مطلب)

۸۳- گزینه «۲»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«الماضی الإستمراری» نادرست است. «قد + فعل ماضی» معنای «ماضی نقلی» می‌دهد.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«جمع سالم للمؤنث» نادرست است. «أصوات» جمع مکسر «صَوْت» است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۵- گزینه «۴»

(امیرفیسین شکوری)

«لَاعِبِينَ» جمع مذکر سالم است، پس حرف نون باید علامت فتحه بگیرد: لَاعِبِينَ

(فیبط مرکبات)

۸۶- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

با توجه به فعل «يؤمنون»، باید اسمی در جای خالی اول قرار بگیرد که بتواند مفهوم جمع را برساند (رد گزینه ۲). در جای خالی دوم هم مثل «يؤمنون»، نیاز به یک فعل جمع داریم (رد گزینه‌های ۱ و ۴). با توجه به فعل‌های جمله، ضمیر متصل نیز باید به صورت جمع بیاید (رد گزینه‌های ۲ و ۴).

ترجمه عبارت تکمیل شده: کسانی که به خدا و روز قیامت ایمان دارند و کارهای شایسته انجام می‌دهند، خداوند آنان را از آتش نجات می‌دهد!

نکات مهم درسی:

«الَّذِي» به معنی «کسی که» برای مفرد و «الَّذِينَ» به معنی «کسانی که» برای جمع استفاده می‌شود، اما دقت کنید «مَنْ» در جملات مختلف، هم می‌تواند معنای مفرد (کسی که) و هم جمع (کسانی که) داشته باشد.

(قواعد فعل)

۸۷- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، حرف نونی (ن) را می‌خواهد که حرکتش ثابت باشد، پس باید دنبال اسم «مثنی» یا «جمع مذکر سالم» باشیم؛ چون حرکت حرف «ن» در اسامی مثنی (ان، ین، همواره «کسره» (ب) و در اسامی جمع مذکر سالم (ون، ین) همواره «فتحه» (ب) می‌باشد؛ در نتیجه حرکت آن در این اسامی همیشه ثابت است.

در گزینه «۲»، «المُرافقون» جمع مذکر سالم است.

ترجمه متن درک مطلب:

پدر و مادر حق بزرگی بر فرزندان دارند، زیرا خداوند آنان را سببی برای وجود ایشان در این زندگی قرار داده است، و چون آنان در راه تربیت، نگهداری و مراقبت از فرزندان از زمانی که به دنیا می‌آیند تا وقتی که بزرگ شوند، سختی کشیده‌اند. خداوند در ذکر حکیم (قرآن) حق ایشان را با حق خود قرین ساخته است، پس خدای بلندمرتبه فرموده است: و پروردگارت حکم کرده است که جز او را نپرستید و به پدر و مادر نیکی کنید. و به همین خاطر، وقتی که مردی نزد پیامبر (ص) آمد و از ایشان پرسید: سزاوارترین مردم به رفتار نیک چه کسی است؟ پیامبر به او جواب داد: مادرت! و آن را سه مرتبه تکرار کرد و در مرتبه چهارم گفت: سپس پدرت! ما باید از میان کارها، چیزی را برای پدر و مادر ارائه کنیم که ایشان را خشنود کند و آنان را خوشبخت گرداند، پدر و مادر بر ما حق نگهداری بهداشتی و تأمین نیازهای زندگی روزانه را دارند، و بر ما (این حق را) دارند که به خوبی با آنان صحبت کنیم، پس صداهايمان را در هنگام صحبت با آنان بالا نمی‌بریم و به آن‌ها حرفی نمی‌زنیم که آزرده‌شان کند!

۸۰- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

فرزندان باید پدر و مادر خویش را گرامی بدارند،...

در گزینه «۳»: «زیرا آنان فرزندان را خوشبخت گردانند!» نادرست است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «به دلیل رنج‌هایشان در زندگی!»

گزینه «۲»: «به دلیل به دنیا آوردن فرزندان!»

گزینه «۴»: «زیرا پدر و مادر به تربیت ایشان اقدام نمودند!»

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«نیکی به پدر و مادر در همه حالاتها و تأمین نیازهایشان بر ما واجب است!» صحیح است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «هرگاه فرزندان بزرگ شوند، پدر و مادر کاری برایشان انجام نمی‌دهند!» نادرست است.

گزینه «۲»: «وظیفه ماست که از کارها چیزی را انجام ندهیم مگر آن چه که پدر و مادر را آزرده می‌کند!» نادرست است.

گزینه «۳»: «فرزندان باید پدر و مادر خویش را حتی در معصیت آفریننده و پیامبرش، اطاعت نمایند!» نادرست است.

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«به او جواب داد: مادرت! و آن را سه مرتبه تکرار کرد»، کدام مورد از متن استنباط نمی‌شود؟

عبارت «کم کردن از ارزش پدر» صحیح نیست.

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه «۱»

(کنکور قاجار از کشور ۱۱۴۰)

گسترش کشفیات باستان‌شناسی در ایران، منابع نوینی را پیش روی مورخان قرار داد و زمینه تحولی عمیق و اساسی را در تاریخ‌نگاری فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۴)

۹۲- گزینه «۴»

(مفرد معری یعقوبی)

محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه، از مورخان عصر قاجار، یکی از چهره‌های برجسته فرهنگی این دوره بود که به ریاست دارالترجمه همایونی برگزیده شد. او اگرچه تاریخ‌نویسی درباری بود، گام‌های بلندی در حوزه تاریخ‌نویسی عصر قاجار برداشت و سعی کرد آثار خود را تا حدودی از پرده‌پوشی‌ها و مداحی‌های رایج مورخان رسمی دور سازد. وی در یکی از آثارش به نام صدرالتواریخ، امیرکبیر را ستایش می‌کند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه‌های ۳ و ۴)

۹۳- گزینه «۳»

(مفرد ملک‌آبادی زاده)

بینش تاریخ‌نگاری جدید در کتاب تاریخ بیداری ایرانیان نوشته میرزا محمد ناظم‌الاسلام کرمانی (۱۲۸۰-۱۳۳۷ ق.) پدیدار شده است. نویسنده این کتاب ضمن توجه به مردم، نقش طبقات اجتماعی مختلف را در انقلاب مشروطه نشان داده است.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۹۴- گزینه «۲»

(میلاد هوشیار)

در شیوه تاریخ‌نگاری معاصر، تاریخ‌نویسان و پژوهشگران با استفاده از روش تحقیق علمی، بهره‌برداری از منابع و اسناد و مدارک معتبر و گزینش و نقد آن‌ها، رویدادهای تاریخی را ارزیابی می‌کردند و یافته‌های علمی خود را با زبانی ساده و به دور از تکلف می‌نوشتند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۶)

۹۵- گزینه «۳»

(زهره دامیار)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پس از پیروزی انقلاب اسلامی، نشریات عمومی و تخصصی از تنوع و عمق بسیار بالایی برخوردار شدند.

گزینه «۲»: پس از قاجار و در دوره‌های بعد فعالیت‌های مطبوعاتی نوسان داشته است.

گزینه «۴»: پس از پیروزی انقلاب مشروطه، نشریات رشد سریعی پیدا کردند.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۱۲)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «التعاون» اسمی مفرد است.

گزینه «۳» و «۴»: «میادین» و «إخوان» هر دو جمع مکسر هستند.

(قواعد اسم)

۸۸- گزینه «۳»

(آیرین مصطفی‌زاده)

«الواحدة: یک» با این‌که وزنی شبیه اعداد ترتیبی دارد، جزء اعداد شمارشی (اصلی) محسوب می‌شود.

در سایر گزینه‌ها، اعداد از نوع ترتیبی هستند.

(عدد)

۸۹- گزینه «۲»

(همیرشا قانراهمینی - اصفهان)

در گزینه «۲»، «ستة» (عدد شش اصلی) مضاف و معدود آن (مُمرّضین) مضاف‌الیه است. فراموش نکنید که معدود اعداد سه تا ده، مضاف‌الیه است و به صورت جمع می‌آید.

نکات مهم درسی:

(۱) هرگاه عدد ترتیبی بعد از اسم (معدود) بیاید، نقش صفت را برای اسم قبل از خود دارد.

(۲) هرگاه عدد اصلی یک و دو (واحد و اثنان) بعد از اسم (معدود) بیاید، نقش صفت را برای اسم قبل از خود دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «الثامن: هشتم» عدد ترتیبی است و نقش صفت را برای اسم قبل از خود دارد و مضاف نیست و مضاف‌الیه ندارد.

گزینه «۳»: «تِسْعون: ۹۰» عدد اصلی است و مضاف نیست و مضاف‌الیه ندارد.

گزینه «۴»: «اثنان: ۲» عدد اصلی است و نقش صفت را برای اسم قبل از خود دارد و مضاف نیست و مضاف‌الیه ندارد.

(عدد)

۹۰- گزینه «۱»

(مفرد کرمی‌نیا - رفسنجان)

معدود اعداد «۱۱» تا «۹۹» به‌صورت مفرد و منصوب می‌آید: خمس و خمسون قریة

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: معدود اعداد «۱۳» تا «۱۹» به‌صورت مفرد و منصوب می‌آید: ثلاثة عشر کتاباً علمياً

گزینه «۳»: معدود اعداد یک و دو اصلی «واحد» و «اثنان» قبلشان می‌آید: تلمیذ واحد

گزینه «۴»: معدود اعداد «۳» تا «۱۰» به صورت جمع و مجرور می‌آید: ستة مواطنین

(عدد)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه «۴»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۰)
برخی از وقایع نویسان به عنوان منشی در خدمت شاهان و حاکمان بودند. علاوه بر این، بعضی از مورخان درباری به اسناد و مدارک دولتی دسترسی داشتند و می توانستند از آن ها برای ثبت و نگارش رویدادها استفاده کنند.
(تاریخ (۱)، تاریخ شناسی، صفحه ۵)

۹۷- گزینه «۲»

(زهره رامیار)
مراحل انجام پژوهش در تاریخ:
۱- انتخاب موضوع ۲- تدوین پرسش های تحقیق ۳- شناسایی منابع ۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات ۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات ۶- گزارش یافته های پژوهش
مورخ در مرحله شناسایی منابع، میزان اعتبار، دقت و صحت آن ها را ارزیابی می کند.
محقق در مرحله تحلیل و تفسیر اطلاعات، به دنبال شواهد و مدارکی است که به گونه ای گذشته را بازسازی و تفسیر کند.
(تاریخ (۱)، تاریخ شناسی، صفحه های ۶ و ۷)

۹۸- گزینه «۲»

تشریح عبارت های نادرست:

(مهم مروری یعقوبی)
ب) رومیان در آغاز، گاه شماری دقیقی نداشتند؛ به همین دلیل در سال ۴۶ ق.م امپراتور روم (ژولیوس سزار) دستور داد گاه شماری رومی براساس گاه شماری مصری اصلاح شود.
ت) گاه شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشت. در دوره اشکانیان، گاه شماری های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود. پس گاه شماری بابلی در دوره اشکانیان نیز از رونق نیافتاد و همچنان متداول بود.
تکته مهم درسی:
مردمان بین النهرین و مصریان باستان، در تنظیم و تدوین گاه شماری پیشگام بودند. در بین النهرین و به خصوص در میان بابلی ها، گاه شماری خورشیدی - قمری رایج بود. مصریان نیز گاه شماری خورشیدی دقیقی و منظمی داشتند.
(تاریخ (۱)، تاریخ شناسی، صفحه های ۱۳ تا ۱۵)

۹۹- گزینه «۳»

(مهمر ملک آبادی زاده)
مصریان باستان نیز گاه شماری دقیق و منظمی داشتند. آنان سال را ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز محاسبه می کردند. در گاه شماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می شد. همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه روز اضافی، هر چهار سال یک روز به سال می افزودند و به قولی کبیسه می گرفتند.
(تاریخ (۱)، تاریخ شناسی، صفحه های ۱۳ تا ۱۵)

۱۰۰- گزینه «۲»

(پرواز میربلوکی)
حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چرا که ممکن است با کوچک ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود.
(تاریخ (۱)، تاریخ شناسی، صفحه ۲۵)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۲»

(مهم مروری یعقوبی)
ابزارها و وسایل دست ساخته انسان اعم از انواع پوشاک، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل حمل و نقل، اشیای هنری مثل مجسمه ها، تابلوهای نقاشی، سازهای موسیقی، جنگ افزارها، وسایل خانگی و در مجموع، تمام دست ساخته های انسانی بازمانده از گذشته، اطلاعات بسیار مفیدی برای بازآفرینی گذشته، در اختیار مورخان می گذارند.

تکته مهم درسی:

مخوطه ها و بناهای تاریخی، به مورخان، برای فهم عمیق تر و بازسازی دقیق تر گذشته ها کمک می کنند.

(تاریخ (۲)، تاریخ شناسی، صفحه های ۲ تا ۳)

۱۰۲- گزینه «۲»

(مهمر ابوالحسنی)
- کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از مشهورترین تاریخ های سلسله ای است.
- از مشهورترین تکیه نگاری ها می توان به عجائب المقدور فی نواب تیمور اثر ابن عربشاه درباره تیمور اشاره کرد.
- از مهم ترین تاریخ های عمومی می توان به تاریخ طبری تألیف محمد بن جریر طبری اشاره نمود.

(تاریخ (۲)، تاریخ شناسی، صفحه های ۴ تا ۷)

۱۰۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۹۹)
یکی از کارهای مورخان در نقد و سنجش اعتبار روایت کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود، روایت کننده خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است.
توجه: سایر گزینه ها از معیارهای سنجش اعتبار و نقد یک روایت تاریخی است نه راوی تاریخی.

(تاریخ (۲)، تاریخ شناسی، صفحه های ۱۴ تا ۱۷)

۱۰۴- گزینه «۴»

(مهمر ملک آبادی زاده)
با توجه به ویژگی های مطرح شده در صورت سؤال، به ترتیب گزاره های «الف»، «ب» و «ج» با تاریخ نگاری ترکیبی، تحلیلی و روایی تناسب و هماهنگی دارد.

(تاریخ (۲)، تاریخ شناسی، صفحه های ۱۷ و ۱۸)

۱۰۵- گزینه «۳»

(میلاد باغ شیفی)
پس از آنکه سران قریش در جلب رضایت ابوطالب برای دست برداشتن از حمایت رسول خدا ناکام ماندند، تصمیم گرفتند بنی هاشم را تحت محاصره اجتماعی و اقتصادی قرار دهند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام حرکتی تازه در تاریخ بشر، صفحه ۲۸)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. عبارت گزینه «۳»، دربارهٔ مقر و هستهٔ اولیهٔ سکونتگاه است. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۳ و ۴)

۱۰۷- گزینه «۲»

(زهره رامیار)

منظور از موقعیت، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه ممکن است عوامل انسانی و طبیعی باشد. موقعیت یک سکونتگاه می‌تواند در ادامهٔ حیات و گسترش و یا حتی نابودی و زوال آن نقش مهمی ایفا کند. برخی تغییرات محیط پیرامون، مانند رویدادهای سیاسی یا تغییرات آب‌وهوایی ممکن است موجب از دست رفتن موقعیت و اعتبار یک شهر یا انتقال آن به مکانی دیگر شود. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۲ تا ۴)

۱۰۸- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

سلسله‌مراتب سکونتگاه‌ها یعنی رتبه‌بندی آن‌ها برحسب اهمیت؛ برای این منظور، سکونتگاه‌ها را براساس میزان جمعیت و عملکرد (خدماتی که ارائه می‌کنند) طبقه‌بندی می‌کنند. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۷)

۱۰۹- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

آستانهٔ جمعیتی نفوذ، یعنی حداقل جمعیت یک منطقه که تقاضای کالا، خدمات یا عملکردی از یک سکونتگاه دارند. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه ۹)

۱۱۰- گزینه «۴»

(مهم‌ملک‌آبادی‌زاده)

در کشورهای نواحی آسیا و آفریقا، بخش عمده‌ای از رشد شهرنشینی به علت صنعتی شدن و توسعهٔ کارخانه‌ها و یا رشد بخش خدمات و ورود این کشورها به تجارت جهانی و به دنبال آن مهاجرت فزایندهٔ روستاییان به شهرها به منظور اشتغال و دستمزد بیشتر بوده است. (بجغرافیا (۳)، بجغرافیای سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

جغرافیای ایران

۱۱۱- گزینه «۲»

(صفا هاضری)

امروزه بسیاری از جغرافی‌دانان اعتقاد دارند که جغرافیا آن قسمت از دانش بشری است که به انسان کمک می‌کند با ویژگی‌های طبیعی و انسانی و روابط بین آن‌ها در محیط آشنا شود و از آن‌ها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند. (بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه ۲)

۱۱۲- گزینه «۳»

(نگین الهیاری)

درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها، شیوه‌ای معتدل و مؤثر برای تعامل انسان با محیط است. (بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه ۵)

۱۱۳- گزینه «۳»

(مهم‌مهری یعقوبی)

الف) چه موقع، به روند زمانی موضوعات می‌پردازد.
ب) چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می‌پردازد.
پ) چرا، به علت وقوع پدیده می‌پردازد.
ت) چه کسی یا چه کسانی، روابط متقابل انسان و محیط را مورد توجه قرار می‌دهد. (بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه ۸)

۱۱۴- گزینه «۲»

(مهم‌ملک‌آبادی‌زاده)

گزاره‌های «الف» تا «د» به‌ترتیب با مراحل تدوین فرضیه، طرح سؤال و بیان مسئله، نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها و جمع‌آوری اطلاعات ارتباط دارد. (بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

۱۱۵- گزینه «۳»

(زهره رامیار)

الف) جمع‌آوری اطلاعات، مرحلهٔ سوم یک پژوهش جغرافیایی است. جغرافی‌دان تلاش می‌کند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلف به‌دست آورد.
ب) پردازش اطلاعات، مرحلهٔ چهارم یک پژوهش جغرافیایی است. جغرافی‌دان پس از جمع‌آوری، استخراج و طبقه‌بندی اطلاعات مرحلهٔ پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات را آغاز می‌کند.
ج) فرضیه‌سازی، مرحلهٔ دوم یک پژوهش جغرافیایی است. فرضیه‌ها نقش راهنما دارند و به فعالیت‌هایی که قرار است انجام شود جهت می‌دهند.
د) نتیجه‌گیری و ارائهٔ پیشنهادها، مرحلهٔ پنجم یک پژوهش جغرافیایی است. در این مرحله پژوهشگر با نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئلهٔ پژوهش را می‌یابد. (بجغرافیای ایران، بجغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

جغرافیا (۲)

۱۱۶- گزینه «۳»

(معمدرضا مسموری‌ها)

ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد؛ به‌طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۱۷- گزینه «۲»

(معمدرضا ابوالحسنی)

عبارات صورت سؤال به‌ترتیب مربوط به معیارهای ناحیه‌بندی با کمک عوامل «انسانی»، «طبیعی» و «طبیعی» است.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۵ و ۷)

۱۱۸- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۳۹۰)

انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به‌وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۱۱۹- گزینه «۳»

(معمرمهری یعقوبی)

انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند. محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

۱۲۰- گزینه «۲»

(معمدرضا ملک‌آبادی‌زاده)

هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد. نواحی بر روی یکدیگر تأثیر می‌گذارند. امروزه همه نواحی تحت تأثیر یکدیگرند؛ بنابراین نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.

(جغرافیا (۲)، نامه پیست؟، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه «۴»

(هسین آفونری راهنمایی)

گزاره «بیرون از ذهن من یک انسان دیگر وجود دارد» هم شامل معرفت‌شناسی هم وجودشناسی می‌باشد. این گزاره بیان‌کننده وجود مستقل از ذهن است که به حیطه وجودشناسی مربوط می‌باشد. اما همین گزاره در عین حال، این پیام را نیز در بر دارد که انسان می‌تواند به آن موجودی که مستقل از ذهنش وجود دارد علم پیدا کند و آن را بشناسد که این مورد، مربوط به حیطه معرفت‌شناسی می‌باشد. (فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه ۲)

۱۲۲- گزینه «۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

ممکن است که انسان به چیزی اشاره بکند و از وجود آن آگاه باشد اما به ماهیت آن علمی نداشته باشد و نداند که ماهیت آن چیست. مثلاً زمانی که کودک به یک حیوان ناشناخته اشاره می‌کند، لزومی ندارد که ماهیت آن را شناخته باشد.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: چیزهایی وجود دارند که ماهیت آن‌ها بر ما روشن نیست. گزینه «۲»: چستی هر شیء بیان‌کننده ذاتیات آن شیء است. اما هستی یا وجود از ذاتیات اشیا نیست. گزینه «۴»: ممکن است چیزی وجود نداشته باشد، اما ماهیت داشته باشد: مانند ققنوس.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیستی، صفحه‌های ۲ و ۳)

۱۲۳- گزینه «۱»

(علیرضا نهیری)

دو مفهوم مغایر، از موجودات واحد، قابل استنباط است: (۱) وجود یا هستی و (۲) ماهیت یا چستی. وجود، وجه مشترک تمام موجودات است. (بدیهی است که موجودات وجود دارند!) اما ماهیت وجه اختصاصی آن‌هاست. به این معنی که وجود در همه موجودات مشترک است، اما ماهیت آن‌ها با هم تفاوت می‌کند. یعنی نمی‌توان موجودی را فرض کرد که وجود نداشته باشد! چون در این صورت اجتماع نقیضین رخ خواهد داد. (رد گزینه «۴») یک موجود، انسان است و دیگری اسب و دیگری درخت! بنابراین ماهیت است که جنبه اختصاصی موجودات است و آن‌ها را از یکدیگر متمایز می‌کند. بنابراین نمی‌شود گفت که موجودات دو جنبه اختصاصی دارند. (رد گزینه «۲»)

همانطور که گفته شد، این دو مفهوم با هم مغایرت مفهومی دارند، اما در مصداق، واحدند. یعنی یک انسان که در جهان خارج وجود دارد، به صورت توأمان، هم مصداق وجود است و هم مصداق انسان و نمی‌شود وجود انسان را از ماهیت انسان، در مصداق خارجی‌اش تمایز بخشید، بلکه این تمایز در ذهن است که ایجاد می‌شود. در نتیجه نمی‌شود گفت که میان دو مفهوم مغایر وجود و ماهیت نسبت تباین برقرار است، چون تباین مربوط به مصداق خارجی است، نه مفاهیم. (رد گزینه «۳»)

در نهایت باید گفت که به خاطر مغایرت مفهومی وجود و ماهیت، این دو مفهوم از نظر مفهومی ملازمه‌ای با هم ندارند. یعنی می‌توان ماهیتی را تصور کرد که وجود خارجی نداشته باشد، مثلاً ماهیت «سیمرغ» که علی‌الحساب موجود نیست و به همین خاطر، گزینه «۱» جواب صحیح این تست خواهد بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۱۲۴- گزینه «۲»

(مفهم رضایی بقا)

وجود و ماهیت دو مفهوم ذهنی از «یک چیز در عالم واقعیت» است. یعنی در ذهن است که وجود و ماهیت مغایرت دارند، اما در عالم خارج، اتحاد و وحدت مصداقی دارند و دو چیز به نام‌های وجود و ماهیت در واقعیت نداریم، بلکه تنها یک چیز به نام آب داریم که وجود دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۲ تا ۳)

۱۲۵- گزینه «۱»

(مفهم رضایی بقا)

زمانی نمی‌توان از دلیل حمل سؤال کرد که محمول قضیه، ذاتی و جزء تعریف موضوع باشد. در گزینه «۱»، «انسان جسم است»، چون جسم‌بودن ذاتی انسان است، پس حمل آن نیاز به دلیل ندارد. در گزینه «۲»، «مثلث قائم‌الزاویه است» چون قائم‌الزاویه‌بودن برای مثلث ذاتی نیست، پس حمل آن، نیازمند دلیل است. در گزینه «۳»، «شکل دوزنقه است» چون دوزنقه‌بودن برای شکل ذاتی نیست، پس حمل آن، نیاز به دلیل دارد. در گزینه «۴»، «انسان مرد است»، چون مردبودن برای انسان ذاتی نیست، پس حمل آن، نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۲۶- گزینه «۴»

(علیرضا نهیری)

در ابتدا باید بگوییم که حملی ضروری است که از لحاظ عقلی، نتوان بر خلاف آن را تصور نمود. یعنی در واقع عقل از پذیرش خلاف قضایای ضروری ابا و اجتناب دارد. همچنین، حملی بی‌نیاز از دلیل است که محمول آن، عین موضوع‌اش یا جزء آن باشد. مثلاً حمل صورت‌گرفته در قضیه «انسان انسان است»، یا «انسان حیوان است»، بی‌نیاز از دلیل است چون محمول آن در مثال اول عین موضوع آن و در مثال دوم جزء مفهومی موضوع می‌باشد. بنابراین می‌توان گفت که هر قضیه بی‌نیاز از دلیلی، ضروری است، اما هر قضیه ضروری، لزوماً بی‌نیاز از دلیل نیست.

حال با توجه به این نکات ذکرشده، باید به بررسی قضایای مطرح‌شده بپردازیم. قضیه «قطر مربع از ضلع آن بزرگ‌تر است»، ضروری است و عقل از پذیرش خلاف آن ابا دارد، اما در عین حال نیازمند دلیل است، چون محمول آن جزء یا عین ذات موضوع این قضیه نیست.

قضیه «هر حیوانی متحرک به اراده است»، بی‌نیاز از دلیل است و در نتیجه ضروری نیز خواهد بود؛ چون «متحرک به اراده‌بودن» از ذاتیات «حیوان» است.

قضیه «انسان شاعر، سواد خواندن و نوشتن دارد»، نه تنها بی‌نیاز از دلیل نیست، بلکه ضروری نیز نیست و عقل از پذیرش خلاف و نقیض آن ابایی ندارد. مثلاً می‌توان شاعری را فرض کرد که اصلاً سواد خواندن و نوشتن نداشته باشد. مانند بسیاری از شعرای عصر جاهلیت در اعراب که خواندن و نوشتن بلد نبودند!

در نتیجه قضیه «قطر مربع از ضلع آن بزرگ‌تر است»، از نظر نیازمندی به دلیل، با قضیه «هر حیوانی، متحرک به اراده است»، متفاوت است (اولی نیازمند دلیل و دومی بی‌نیاز از دلیل است). و از نظر ضروری‌بودن، با قضیه «انسان شاعر، سواد خواندن و نوشتن دارد»، متفاوت است. (چون اولی ضروری است و دومی غیرضروری).

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۲۷- گزینه «۳»

(عمیر سوریان)

حمل خود یک مفهوم یا تعریف حقیقی‌اش یا اجزای تعریف حقیقی‌اش بر آن بی‌نیاز از دلیل است و سایر حمل‌ها به دلیل نیاز دارد. این که زمین دارای جاذبه است، یک حمل نیازمند دلیل است، زیرا در تعریف «زمین» از مفهوم «دارای جاذبه‌بودن» استفاده نشده است. بنابراین باید در گزینه‌ها به دنبال حمل نیازمند به دلیل باشیم.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بی‌نیاز از دلیل است، زیرا تعریف جسم، «شیء (جوهر) ممتد در سه بعد» است.

گزینه «۲»: وجودشناسی در ذات خود فلسفه است و در نتیجه این حمل نیازمند دلیل نیست.

گزینه «۳»: به دلیل نیاز دارد، زیرا محمول، جزء تعریف آب نیست. تعریف آب، مایع بی‌رنگ، بی‌بو و بی‌مزه است و دلیل شورنبودن آب این است که اگر شور بود، بامزه می‌شد و این با تعریف آب سازگار نیست.

گزینه «۴»: از آنجایی که «عدم» و «نیستی» مترادف هستند، بنابراین حمل یکی بر دیگری، حمل یک مفهوم بر خودش است و در نتیجه نیازمند دلیل نیست.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۲۸- گزینه «۳»

(فیروز نژادنیف - تبریز)

در قضیه «مثلث ۱۸۰ درجه است» حمل ۱۸۰ درجه بر مثلث حمل شایع صناعی است و نیازمند دلیل است. در قضیه «انسان موجود است» نیز حمل موجود بر انسان حمل شایع صناعی و در نتیجه نیازمند دلیل است.

در بقیه گزینه‌ها محمول ذاتی موضوع بوده و حمل، اولی ذاتی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه ۵)

۱۲۹- گزینه «۴»

(عرفان رهبرشیا)

هر ماهیتی که به ذهن می‌آید وجود ذهنی دارد. این ماهیت ممکن است در خارج وجود داشته باشد یا وجود نداشته باشد؛ بنابراین ماهیتی که در ذهن است با ماهیت خارجی تفاوتی ندارد. تفاوت آن‌ها در وجود است (رد گزینه «۱»). سیمرغ آتشین ماهیتی است که به تصور درمی‌آید و در ذهن است و وجود ذهنی دارد (رد گزینه «۲»). این ماهیت فقط در ذهن است و در خارج نه وجود دارد نه ماهیت (وجود و ماهیت در خارج قابل تفکیک نیست). (رد گزینه «۳»). بنا بر این فرض که وجود، جزء ماهیت سیمرغ آتشین (یا هر ماهیت دیگری) باشد، آن ماهیت در خارج موجود خواهد بود، اما وجود جزء ماهیت نیست؛ بنابراین صرف تصور یک چیز، باعث نمی‌شود که آن چیز موجود باشد و موجود بودن آن به دلیل نیاز دارد.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۳۰- گزینه «۲»

(هسین آفونری راهنمایی)

فلسفه توماس آکوئیناس تا حدودی به این‌رشد و بیشتر به این‌سینا متکی بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: توماس آکوئیناس نیز اصل مغایرت را مانند ابن‌سینا پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد. اما اولین بار ابن‌سینا این کار را کرد. گزینه «۳»: فلسفه مغرب‌زمین مجدداً از طریق آثار ابن‌سینا و ابن‌رشد با ارسطو ارتباط برقرار کرد، نه بدون واسطه.

گزینه «۴»: توماس آکوئیناس اصل مغایرت وجود و ماهیت در ذهن را گسترش داد، نه عینیت وجود و ماهیت.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیوستی، صفحه‌های ۶ و ۷)

منطق

۱۳۱- گزینه «۱»

(عرفان رهبرشیا)

ذهن همه انسان‌ها، چه منطق خوانده باشند و چه نخوانده باشند، به صورت طبیعی بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد و و برای اندیشیدن نیازی به دانستن علم منطق نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: قواعد علم منطق توسط منطق‌دانان کشف شده، نه این‌که ابداع شده باشد.

گزینه «۳»: بر عکس گفته شده است؛ منطق در خدمت علوم دیگر است.

گزینه «۴»: منطق به دلیل اینکه در برابر انحرافات فکری در اندیشه‌های ما به ما هشدار می‌دهد و ابزاری است، به شاقول بنایی تشبیه شده، نه چون دانشی کاربردی است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۳ تا ۵)

۱۳۲- گزینه «۲»

(همید سوریان)

حیطه کاربرد منطق سراسر زندگی است، زیرا هر یک از ما در سراسر زندگی می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم بگیریم (اراده انسان برای اصلاح اندیشه و رفتار). پس وسعت این حیطه، تابع آن دامنه‌ای از زندگی است که در آن می‌خواهیم درست فکر کنیم و درست تصمیم بگیریم و چون این امور در سراسر زندگی مورد نظر انسان هستند، پس حیطه کاربرد منطق سراسر زندگی خواهد بود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مطلب درستی است، ولی مناسب‌ترین عبارت درباره حیطه کاربرد منطق نیست، زیرا فقط مشخص می‌کند که ما در مواجهه با نشریات و کانال‌های خبری و تجاری به این دانش احتیاج داریم و این تنها بخشی از حیطه کاربرد منطق است، نه همه آن.

گزینه «۳»: حیطه کاربرد منطق همیشه سراسر زندگی بوده است و قابل گسترده‌تر شدن نیست. آنچه امروزه با گسترش رسانه‌ها افزایش یافته، نیاز ما به دانش منطق است، نه حیطه کاربرد منطق.

گزینه «۴»: دانستن منطق برای فهم فلسفه از اهمیت ویژه برخوردار است. پس دانستن منطق در بخش‌هایی از حیطه کاربردش مهم‌تر است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۵)

۱۳۳- گزینه «۳»

(مهرشاد عباسی)

هدف منطق، جلوگیری از خطای اندیشه است و برای این‌که منطق بتواند به هدف خود برسد، باید مفاهیم و الفاظ را نیز بشناسد، چون بسیاری از خطاهای اندیشه از این موارد ناشی می‌شوند. البته منطق به بررسی تک‌تک مفاهیم و الفاظ موجود در ذهن و زبان بشر نمی‌پردازد، بلکه آن‌ها را به صورت کلی بررسی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دانش بشری به دو حیطه تصور و تصدیق تقسیم می‌شود، نه تعریف و استدلال. تعریف و استدلال از اقسام «تفکر» هستند، نه «دانش». گزینه «۲»: در تصور ما به واقعیت داشتن یا نداشتن شیء کاری نداریم؛ یعنی ممکن است واقعیت داشته باشد یا نداشته باشد.

گزینه «۴»: هر تصدیقی لزوماً از سه تصور ساخته نشده است. مثلاً «آن کتابی که در دست زهرا بود، آبی است.» از تصورات بیشتری نیز تشکیل شده است و لزومی ندارد که حتماً سه تصور باشد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۳۴- گزینه «۳»

(محمدرضا بی‌بغا)

دانش بشر شامل تصورها و تصدیق‌ها می‌شود. تصدیق‌ها، جملات کامل خبری با معنا هستند که فقط عبارت «من از آن روز که در بند توام آزادم» کامل می‌باشد و سایر موارد، جملاتی ناقص و از جنس تصور هستند.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۳۵- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

هر تصویری لزوماً برای معلوم شدن به تعریف نیاز ندارد، بلکه فقط مفاهیم و تصورات مجهول هستند که به تعریف نیازمندند. در ضمن بعضی از تصورات بدیهی بوده و هرگز نیازی به تعریف ندارند که البته اگر تصویری مجهول بود، یعنی بدیهی نبوده، بنابراین نیاز به تعریف خواهد داشت.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «مجموع تصورات معلومی که موجب کشف تصور مجهول شود، تعریف نام دارد.

گزینه ۳: «هر تعریفی منجر به فهم مفهوم مجهول نمی‌شود؛ بلکه تعریف درست و معتبر است که چنین نتیجه‌ای دارد و خطای اندیشه در تعریف کردن نیز راه دارد و مانع از فهم آن تصور مجهول خواهد شد.

گزینه ۴: «علم و ادراک انسان به دو دسته تصور و تصدیق تقسیم می‌شود که قبل از پرداختن به تعریف باید با مفاهیم، تصور و الفاظ آشنا شد و قبل از پرداختن به استدلال باید با تصدیق و قضیه و اقسام آن آشنا شد.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۱۰)

۱۳۶- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

اگر قسمی از علوم، با استدلال معلوم نشود، یا تصور است (چون تصورات با تعریف معلوم می‌شوند) یا یک تصدیق بی‌نیاز از دلیل و بدیهی است. تصدیق نیز عبارت است از یک جمله تام خبری با معنای که اگر هر یک از این عناصر در عبارتی وجود نداشته باشد، آن عبارت تصور خواهد بود. عبارت «به صورت یار من چون خشمگین شد» یک جمله کامل یا تام نیست و معنای کاملی ندارد و به همین دلیل تصور است و با استدلال معلوم نمی‌گردد.

تکته: گزینه ۳ «استفهام انکاری دارد و مفهومی این است که «از دنیا رفتگان از جان چیزی نمی‌دانند.» که یک تصدیق است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۳۷- گزینه ۳»

(علیرضا نصیری)

قواعد منطقی، قواعد طبیعی حاکم بر ذهن انسان هستند که هر کس بر اساس طبیعت ذهن انسانی خود، بر اساس آن‌ها می‌اندیشد و این ماهیت قواعد منطقی باعث شده که صرفاً توسط منطق دانان تدوین و تبیین شوند، نه این که ابداع شده باشند. به همین خاطر، استدلال کردن لزوماً نیازی به دانستن قواعد علم منطق ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «با وجود این که انسان به طور طبیعی بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد، اما احتمال خطا و لغزش همواره وجود دارد.

گزینه ۲: «این گزینه با این که درست است، اما ارتباطی با صورت سؤال ندارد. گزینه ۴: «با وجود عملی بودن علم منطق، اما صرف تمرین نیز کافی نیست؛ در واقع اول کسی باید قواعد نظری را بلد باشد تا سپس آن را تمرین نیز بکند!

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۴، ۵ و ۷ تا ۹)

۱۳۸- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای - مشابه کنکور سراسری ۹۷)

استفاده از منطق باعث تشخیص سریع‌تر و دقیق‌تر خطاهای ذهن می‌شود و نه صرفاً دانستن آن.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۴)

۱۳۹- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

اگر چندین تصور در پی یکدیگر بیایند اما نسبت حکمی بین آن‌ها نباشد، هر قدر هم تعداد آن‌ها زیاد باشد باز هم تصور است. مانند: روز اول فروردین ماه سال هزار و سیصد و نود و نه هجری شمسی.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «علم و دانش دو قسم دارد: تصور (فاقد حکم و قضاوت) و تصدیق (دارای حکم و قضاوت).

گزینه ۲: «عباراتی مانند «ماه و خورشید» به دلیل اینکه فاقد حکم هستند، تصور محسوب می‌شوند، اما تصور متعدد هستند نه تصور واحد. زیرا دو شیء یا مفهوم را به ذهن می‌آورند نه یک امر واحد را.

گزینه ۳: «تصدیق زمانی حاصل می‌شود که فرد حکم کند آیا آن نسبت واقع شده است یا واقع نشده است و صرف وجود تصور موضوع، محمول و نسبت در ذهن برای ایجاد آن کافی نیست.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۴۰- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«تصدیق» یا «قضیه»، یک جمله خبری است که در آن حکم و قضاوت وجود دارد ولی در «تصور» با یک سری مفاهیم سر و کار داریم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه ۴»

(عرفان دهرشیا)

پرسش یکی از مراحل فهمیدن یک چیز جدید است و در نتیجه اگر سؤالی برای ما پیش می‌آید، نشان‌دهنده آن است که در ابتدا چیزی را نمی‌دانیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «با وجود قدرت تفکر در نوع انسان، این بدین معنا نیست که هر کسی بتواند همه امور خود را به درستی سامان دهد.

گزینه ۲: «انسان بدون تفکر فلسفی که سطح دوم تفکر است نیز می‌تواند دست به انجام کارهایی بزند.

گزینه ۳: «سؤالات، در پی مواجهه با ابهامات و نادانسته‌ها پدیدار می‌شوند و در بدو تولد و بدون مواجهه با جهان خارج، سؤالی نیز مطرح نمی‌شود.

(فلسفه یازدهم، پیوستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۲- گزینه ۲»

(علی معزی)

یکی از ویژگی‌های انسان، پرسشگری است. کودکان از همان سنین ابتدایی از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند و کنجکاوی خود را با گفتن «چرا» نشان می‌دهند. هر سؤالی، گویای آن است که چیزی را نمی‌دانیم و به دنبال دانستن آن هستیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: اولین مرحله اندیشه‌ورزی، روبه‌رو شدن با مسأله است.
گزینه «۳»: پرسش فلسفی مربوط به مسائل زندگی روزمره نیست و از دقت در آن‌ها حاصل نمی‌شود.
گزینه «۴»: انسان با قدرت «تفکر» پاسخ سؤالات را می‌یابد و به امور روزانه خود سامان می‌دهد و لزومی به دانستن فلسفه برای این کار ندارد.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۴۳- گزینه «۲»

(مفید سوریان)

کسی که پرسش‌های فلسفی را جدی می‌گیرد و به دنبال یافتن پاسخ آن‌ها برمی‌آید، در حال تمرین «تفکر فلسفی» است. این سؤال در حقیقت درباره این است که آیا مغز انسان حقیقت انسان را تشکیل می‌دهد که با انتقال آن به بدنی دیگر، هویت انسان هم منتقل شود، یا اندامی متعلق به حقیقت انسان است؟ این یک سؤال بنیادی فلسفی در حوزه فلسفه انسان‌شناسی و فلسفه پزشکی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سؤالات تاریخی هرگز فلسفی نیستند حتی اگر نقل تاریخ از یک موضوع فلسفی باشند.
گزینه «۳»: پرسشی است که علوم سیاسی و تاریخ سیاست باید به آن پاسخ دهند.
گزینه «۴»: پرسشی در حوزه زیست‌شناسی سلولی و علم ژنتیک است.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۵ و ۶)

۱۴۴- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

فقط مورد «د» غلط است، زیرا تقویت توان فکری درباره مسائل فلسفی، معلول پرداختن به این قبیل مسائل است نه علت آن.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۵)

۱۴۵- گزینه «۱»

(هوار پاکدل)

فیلسوف معادل عربی واژه فیلسوفوس به معنای دوستدار دانش است (نه یونانی) و بعدها به معنای دانشمند ارتقای معنایی یافت. فیلسوف واژه‌ای عربی است که از واژه یونانی فیلسوفوس گرفته شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: به فلسفه در ابتدا به معنای عام دانش به کار می‌رفت، اما بعدها به دانش خاص فلسفه محدود شد.
گزینه «۳»: توضیح این گزینه درباره واژه فیلسوف کاملاً درست است.
گزینه «۴»: سوفیست در تحول معنایی از بار مثبت دانشمند به بار منفی مغالطه‌کار سیر نزولی داشته است.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۴۶- گزینه «۴»

(مهرشاد عباسی)

واژه «فلسفه» را اولین بار فیثاغورس به کار برد، اما سقراط آن را بر زبان‌ها انداخت. دانشمندان در زمان سقراط و قبل از او خود را سوفیست می‌نامیدند. مهم‌ترین هدف سوفیست‌ها پیروزی و غلبه بر رقیب بود و تعلیم سخنوری شغل آنان؛ پیروزی بر رقیبان را هدف خود نهادن، سبب شد تا مغالطه‌ها در استدلال‌های برخی سوفیست‌ها زیاد شده و به تدریج این مفهوم میان آن‌ها رایج شد که هر کس هر چه می‌فهمد، همان حقیقت است. گزینه صحیح همین مورد است که به نسبی‌بودن حقیقت و واقعیت اشاره دارد.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۷ و ۸)

۱۴۷- گزینه «۳»

(علیرضا نمیری)

فلسفه به طور کلی دو ویژگی دارد: (۱) موضوع آن وجود بماهو وجود است. یعنی فلسفه درباره موجودات از آن حیث که موجودند بحث می‌کند. (۲) روش آن روش استدلالی و عقلی است که می‌شود به آن قیاسی و برهانی نیز گفت.

ویژگی اول صرفاً مختص فلسفه است و هیچ علم دیگری در آن با فلسفه شریک نیست. ویژگی دوم اما مختص فلسفه نیست و مثلاً ریاضیات و هندسه نیز از همین روش پیروی می‌کنند. بنابراین بر اساس کتاب درسی، ما باید گزینه‌ای را برگزینیم که در مورد ویژگی اختصاصی فلسفه، یعنی موضوع آن که «وجود بماهو وجود» است صحیح باشد.

درباره موضوع فلسفه می‌توان گفت که چون موضوع آن «وجود بماهو وجود» است، بنابراین موضوع احکام فلسفی نباید قید خاصی داشته باشند که وجود را از اطلاق ببندازد. به عبارتی اگر قیدی که به وجود افزوده می‌شود نیازمند اثبات در علمی دیگر باشد، نمی‌تواند موضوع فلسفه قرار بگیرد. در نتیجه، گزینه «۳» صحیح خواهد بود.

گزینه «۲» درباره موضوع فلسفه است، اما نادرست است. هر موجودی از آن حیث که موجود است می‌تواند موضوع احکام فلسفه قرار بگیرد و ربطی ندارد که انسان باشد یا هر چیز دیگری. بدین معنا، هر موجود جزئی‌ای نیز اگر از آن حیث که موجود است مورد نظر قرار بگیرد، می‌تواند موضوع فلسفه باشد و در نتیجه گزینه «۲» نادرست خواهد بود.

گزینه‌های «۱» و «۴» در مورد روش فلسفه هستند که گفته شد مختص فلسفه نمی‌باشند لذا جواب این سؤال نیز نیستند. (گزینه «۱» درباره روش فلسفه صحیح و گزینه «۴» نادرست است چون استقراء تعمیمی و اقسام دیگر استدلال استقرایی مانند استدلال تمثیلی در فلسفه کاربردی ندارند.)
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۴۸- گزینه «۴»

(مهمم رضایی‌بقا)

موضوع علم فلسفه بررسی و پاسخ به بنیادی‌ترین و اساسی‌ترین موضوع عالم هستی که همان وجود است، می‌باشد. روش فلسفه، روش عقلانی و استدلالی است که با بعضی از علوم مانند ریاضی در این مورد، اشتراک دارد.
(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۴۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

مسائل فلسفی از این جهت که فقط با عملیات فکری و استدلالی حل می‌شوند، مشابه مسائل ریاضی هستند.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۱۰)

۱۵۰- گزینه «۳»

(کتاب آبی پیمانه‌ای، کنگور سراسری ۱۴۰۰)

در میان انبوه افکار و اندیشه‌های روزانه، گاه و بی‌گاه سؤال‌های خاصی خودنمایی می‌کنند که می‌توانند ساعاتی طولانی ما را به خود مشغول سازند و به تفکر وادار نمایند، از قبیل اینکه: مقصود ما از آزادی چیست؟ چرا درد و رنج هست؟ خوشبختی و سعادت در گرو چیست؟ آیا می‌توان به آن رسید؟ سرانجام ما انسان‌ها چه می‌شود؟ آغاز و انجام جهان چگونه است؟ عشق و دوستی چطور؟ آیا این‌ها امور واقعی و مقدس‌اند؟ یا امور خیالی و ذهنی؟ اصولاً انسان و حقیقت انسانی چیست؟ آیا اختیار دارد یا مجبور است؟ چه هدفی را باید در دنیا دنبال کرد؟

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه ۳)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

«الف»: تیزبین: فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

«ب»: خوش‌بین: کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی‌اند.

«پ»: پیرانگیزه: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

«ت»: سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه ۶)

۱۵۲- گزینه «۱»

(کنکور خارج از کشور ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

(الف)

واحد $\frac{800}{2} = 400$ = تعداد محصول فروخته‌شده

ارزش هر محصول $\times$ تعداد محصول فروخته‌شده = درآمد تولیدکننده

تومان $400 \times 20,000 = 8,000,000$

(ب)

تعداد کل محصولات $\times$ هزینه تولید هر محصول = هزینه تولید تمامی محصولات

تومان $10,000 \times 800 = 8,000,000$

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

$= 8,000,000 - 8,000,000 = 0$

تولیدکننده سود نداشته است.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۵۳- گزینه «۲»

(مهروی فبانی)

مشاغل خویش‌فرمایی مانند تعمیرکاران خودرو و لوازم خانگی، بنگاه‌های معاملات ملکی، خرده‌فروشان، کشاورزان، صنعتگران خرد و هنرمندان، نمونه‌هایی از کسب‌وکارهای شخصی هستند؛ حتی در زمینه‌های تخصصی مانند پزشکی، دندان‌پزشکی، وکالت و حسابداری اغلب کسب‌وکارها شخصی‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: صنعتگران کلان جزء کسب‌وکارهای شرکتی به‌شمار می‌آیند.

گزینه «۳»: راننده اسنپ بخشی از یک کسب‌وکار شرکتی است.

گزینه «۴»: مدیر مالی شرکت بخشی از یک کسب‌وکار شرکتی است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۱)

۱۵۴- گزینه «۱»

(مهروی کاردان)

(الف)

هزینه‌های تولید $8x$ = درآمد کارگاه

x = هزینه‌های تولید

میلیون تومان 35 = سود کارگاه

هزینه‌های تولید - درآمد = سود

هزینه‌های تولید - هزینه‌های تولید $8x$ = سود $\Rightarrow$

میلیون تومان $35 = 8x - x \Rightarrow 35 = 7x \Rightarrow x = \frac{35}{7} = 5$

(ب)

میلیون تومان $8 \times 5 = 40$ = درآمد کارگاه

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

۱۵۵- گزینه «۳»

(آفرین سامری)

- کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب‌وکارها مراقبت می‌کنند که البته این کار چندان آسان نیست. چراکه بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر کوتاهی دارند، به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کار خود ادامه دهند. (یعنی نیم دیگر از شش سالگی عبور نمی‌کنند).

- با اینکه احتمال از بین‌رفتن و شکست یک کسب‌وکار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را همواره زنده نگه می‌دارد.

- کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موفقیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۵۶- گزینه «۴»

(مهروی فبانی)

نوع کسب‌وکار	مزایا	معایب
شخصی	- راه‌اندازی آسان و هزینه‌های نسبتاً اندک - آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری - مالکیت کامل سود - منافع مالیاتی	- بار سنگین مسئولیت - مشکل تأمین مالی - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی
شرکت	- مسئولیت محدود برای سهام‌داران - امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی - امکان رقابت بالاتر - تخصص‌گرایی بیشتر	- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر - تأخیر در تصمیم‌گیری - پیچیدگی‌ها در رابطه مدیریت و مالکیت و موفقیت‌های غیرفردی - تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام - قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۵ و ۱۸)

۱۵۷- گزینه «۲»

(آخرین ساپی)

الف) ابتدا باید ببینیم خانم «الف» چه تعداد برگه سهم دارد. بنابراین:

$$\text{ارزش کل سهام خریداری شده توسط فرد} = \frac{\text{تعداد سهام فرد}}{\text{قیمت هر برگه سهم}}$$

$$= \frac{۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰}{۱۲,۰۰۰} = ۵۰,۰۰۰$$

۱۰ درصد از سهام شرکت شامل ۵۰ هزار برگه می شود، در نتیجه تعداد کل برگه های سهام شرکت برابر است با:

$$\frac{۱۰}{۱۰۰} = \frac{۵۰,۰۰۰}{x} \Rightarrow x = \frac{۵۰,۰۰۰ \times ۱۰۰}{۱۰} = ۵۰۰,۰۰۰ \text{ سهم}$$

$$\Rightarrow x = \frac{۵۰,۰۰۰ \times ۱۰۰}{۱۰} = ۵۰۰,۰۰۰ \text{ سهم}$$

ب) خانم «الف» به میزان ۷۸ میلیون تومان سود کرده است (۶۷۸ - ۶۰۰ = ۷۸) برای اینکه بفهمیم وی چند درصد سود داشته است، باید میزان سود را بر سرمایه اولیه تقسیم کنیم:

$$\text{درصد} = \frac{۷۸}{۶۰۰} \times ۱۰۰ = ۱۳ \text{ درصد}$$

بنابراین شرکت در طول یک سال ۱۳ درصد سود داشته است. حالا باید ابتدا میزان کل سرمایه شرکت را به دست بیاوریم سپس آن را در میزان سود ضرب کنیم.

برای اینکه بفهمیم کل سرمایه شرکت چقدر است، باید تعداد کل برگه ها را در قیمت هر برگه ضرب کنیم:

$$\text{تومان} = ۵۰۰,۰۰۰ \times ۱۲,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

کل سرمایه شرکت = ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰

میلیون تومان = ۶,۰۰۰

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۰۰۰ \times \frac{۱۳}{۱۰۰} = ۷۸۰$$

سرمایه جدید شرکت برابر است با سرمایه اولیه به علاوه مبلغ جدید سود در نتیجه:

$$\text{میلیون تومان} = ۶,۰۰۰ + ۷۸۰ = ۶,۷۸۰$$

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۵۸- گزینه «۳»

(کنکور قاجار از کشور ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

شرکت کسب و کاری است که خودش هویت قانونی دارد؛ به این معنی که قانون با یک شرکت، مشابه با یک فرد و یا انسان رفتار می کند. شرکت ها حقوق و تعهدات خاصی دارند؛ دقیقاً همانند آنچه که انسان ها انجام می دهند. برای مثال، یک شرکت می تواند دارایی داشته باشد، با دیگر شرکت ها یا افراد وارد قرارداد شود و حتی علیه آن ها شکایت کند و مورد شکایت قرار بگیرد.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه ۱۶)

۱۵۹- گزینه «۴»

(مهری ضیائی)

الف) تعاونی، زیرا گروه پرورش دهندگان کرم ابریشم با هدف تأمین نیازهای اعضا (خرید لوازم) گرد هم آمده اند.

ب) شرکت، زیرا وکیل و تکمیل اساسنامه اشاره به کسب و کار شرکتی دارد (ج) کسب و کار شخصی، زیرا متعلق به یک شخص است.

د) مؤسسه غیرانتفاعی، زیرا نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است و در سطوح مختلف فعالیت می کند که در صورت سؤال به بدون اهداف تجاری و فعالیت در سطح شهر اشاره شده است که بیانگر مؤسسه غیرانتفاعی و خیریه است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه های ۱۳ تا ۲۱)

۱۶۰- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

- تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی ها اعضا تشکیل می شود و به بهبود وضعیت اقتصادی آن ها کمک می کند.

- در تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره مندی از مزایای فعالیت های اقتصادی با مقیاس بزرگ، گرد هم می آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می کنند.

- به عنوان مثال: تعاونی کشاورزی را عده ای از کشاورزان تشکیل می دهند تا برای تهیه بذر مرغوب و تهیه سموم و کود و نیز امکان بازاریابی، تبلیغات جمعی و ایجاد زنجیره توزیع به آن ها کمک کند.

- تعاونی ها مراحل راه اندازی کم و بیش مشابهی با شرکت ها دارند؛ اما نحوه اداره آن ها براساس هر نفر، یک رأی است (یعنی هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت).

- توزیع سود احتمالی در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب و کار، صفحه های ۱۴، ۱۶ و ۱۹)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲۰ مهر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، سپهر حسن خان پور، سامان مفتخر، فرزاد شیرمحمدلی، سجاد محمدنژاد، فاطمه راسخ، حمید گنجی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف چینی و صفحه آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۱

(سپهر حسن فان پور)

مسکن، محل اسکان آوارگان است و بیمارستان، محل درمان بیماران.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۴

(سپهر حسن فان پور)

هر سه واژه در همه‌ی گزینه‌ها به نوعی مترادفند، یعنی هم‌معنا، اما در گزینه‌ی «۴» «صریح» با «ایما و اشاره» هم‌معنا نیست.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۴

(ممیر اصفهانی)

واژه‌ی «ممل» هم‌خانواده‌ی «ملالت» است. در متن نیز «یجاز مخل» در برابر «طناب ممل» آمده‌است، یعنی «کوتاه‌گویی آسیب‌زا» در برابر «طولانی‌گویی خسته‌کننده».

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

مبتین، بیان‌کننده‌است، نمایشگر است. وجد نیز همان نشاط است و جور به معنای ظلم، بی‌عدالتی. اما «اقتدا» یعنی «پیروی» و «اجتناب» یعنی دوری، کناره‌گیری.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۲

(ممیر اصفهانی)

متن ادعا می‌کند که اسطوره‌ها بازتاب آرزوهای اقوامند، اما نه لزوماً همه‌ی آرزوها در اسطوره‌ها دیده می‌شوند و نه این که اسطوره‌ها را در همه‌ی زمان‌ها می‌توان نمایانگر آرزوهای همه‌ی افراد یک قوم دانست.

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۴

(ممیر اصفهانی)

آنچه در بند پایانی می‌خوانیم، این است که اسطوره‌ها برخلاف آرمان‌شهرها از ذهن یک فرد و دفعه‌تاً حاصل نشده‌اند، بلکه از شهود قومند و در ذهن مردم ماندگارند و با واقعیات سازگار، بنابراین توان بسیج توده‌های مردم را نیز دارند.

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۱

(ممیر اصفهانی)

در داستان تارزان، یک انگلیسی‌الصل قهرمان بلامنازع جنگلی در افریقااست. این به نوعی تسلط‌جویی بر مردم افریقا، جانوران آن و نیز جنگل‌های آن است. همچنین قهرمان داستان کسی است که از تمدن به‌دور است.

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۴

(سامان مفتقر)

ابتدا همه‌ی آن‌چه را می‌دانیم و می‌توانیم استنتاج کنیم می‌نویسیم. اولاً، شهر سارا اراک است و کرج و تهران برای رضا و محمد است. در ثانی، شهر رضا تهران نیست، پس تکلیف شهرها معلوم است. نام غذای محمد را نیز می‌دانیم. پس جدول مقابل را می‌توانیم رسم کنیم:

بر اساس نتایج بالا، پاسخ سؤال نخست معلوم است: قطعاً تهران به محمد رسیده است.

غذا	شهر	
	کرج	رضا
	اراک	سارا
قیمه	تهران	محمد

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۱

(سامان مفتقر)

کارت‌های زردچوبه و آب به یک شخص رسیده‌است و کارت‌های فلفل و دوغ به دو شخص متفاوت، یعنی فلفل و نوشابه متعلق به یک شخص است و آویشن و دوغ هم متعلق به یک شخص. همچنین کارت‌های آویشن و قورمه‌سبزی به یک شخص رسیده‌است، پس این شخص محمد هم نیست. داده‌های بالا، جدول زیر را رسم می‌کند:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
؟	قیمه / تن	فلفل	نوشابه
؟	قیمه / تن	زردچوبه	آب
سارا یا رضا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

بر اساس نتایج بالا، قطعاً آویشن به سارا یا رضا رسیده است نه به محمد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۳

(سامان مفتقر)

اگر به محمد زردچوبه رسیده باشد، جدول‌های قبلی به شکل زیر درمی‌آید:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
سارا یا رضا	تن	فلفل	نوشابه
محمد	قیمه	زردچوبه	آب
سارا یا رضا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

واضح است که به محمد آب رسیده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۴

(سامان مفتقر)

اگر به سارا دوغ رسیده باشد، جدول‌های قبلی به شکل زیر درمی‌آید:

شخص	غذا	ادویه	نوشیدنی
محمد یا رضا	قیمه / تن	فلفل	نوشابه
محمد یا رضا	قیمه / تن	زردچوبه	آب
سارا	قرمه‌سبزی	آویشن	دوغ

واضح است که به سارا قرمه‌سبزی رسیده است.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینہ «۴»

(حمید اصفهانی)

در نمودار مشخص است که فعالیت‌هایی نظیر «باخورد به دانش‌آموزان و دانشجویان» هزینه‌ای کم و نتیجه‌ای عالی دارد، اما هزینه کردن در موردی مثل «ساختن مدرسه» عملاً بی‌فایده و هزینه کردن برای تفکیک کامل بر اساس توانایی‌ها مضر نیز هست. با این حال نمی‌توان گفت گران‌ترین روش‌ها بی‌فایده‌ترین آن‌هاست. کاهش تعداد دانش‌آموزان هر کلاس نیز که هزینه بالایی دارد، فواید خودش را دارد، هر چند هزینه آن بسیار زیاد است.

(هوش منطقی، ریاضی)

۲۶۳- گزینہ «۱»

(عمید اصفهانی)

همهٔ موارد هزینه‌ای تقریباً یکسان دارند ولی نتیجهٔ راهبردهای فراشناختی ۸، معلم خصوصی ۶، فعالیت‌های گروهی ۵ و راهنمایی‌های شخصی‌سازی شده ۲ ماه پیشرفت است.

(هوش منطقی، ریاضی)

۲۶۴- گزینہ «۲»

(فأطعمه، اسخ)

دایی دیگر امین
یا عموی تنها پسر دایی امین

برادری

دایی امین

خواهر برادری

مادر امین

امین

پسر دایی امین

سه دختر عموی پسر دایی امین

امین نه برادر دارد و نه پسرخاله، تنها یک پسردایی دارد. پس این پدربزرگ و مادربزرگ دو نوۀ پسر دارند. سه دختر دایی دیگر امین نیز دختر عمو یا دختر عمه ندارند. پس این پدربزرگ و مادربزرگ فقط همین سه نوۀ دختر را دارند:

$$۲ + ۳ = ۵$$

(هوش منطق، ریاضی)

۲۶۵- گزینہ «۲»

(فابله، اسخ)

تنها حالت ممکن این است که دو برادر با دو خواهر ازدواج کرده و یکی از آنها دو دختر به نامهای تلم و تینا داشته باشد:

برادر میلاد = میلاد
 ← تلمنا
 → فرزاد
 همسر برادر میلاد = همسر میلاد
 تینا

(هوش منطق، ریاضی)

۲۶۶- گزینہ «۴»

(فأطعمه، اسخ)

مسیر «مثث، مربع، پنج‌ضلعی، شش‌ضلعی» در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» یاد ساعتگرد و در گزینه «۴» ساعتگرد است.

(هوش غیر کلامی)

۲۶۷- گزینہ «۲»

(غیرزاد شیرمحمدی)

در خانه‌های شماره‌های ۱، ۲ و ۷، درون شکل‌ها هفت ناحیه ایجاد شده است. در خانه‌های شماره‌های ۳، ۴ و ۵ این عدد برابر پنج و در خانه‌های شماره‌های ۶، ۸ و ۹ این عدد برابر نه است.

(هوش غیر کلامی)

۲۶۸-گزینہ «۲»

(فابله، اسخ)

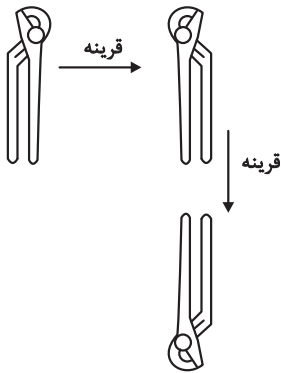
یکی از نقطه‌ها در هر سه شکل، در فضای مشترک «یکی از دایره‌ها، مستطیل، مثلث» و خارج از دایرهٔ دیگر است. نقطهٔ دیگر نیز در فضای مشترک از «دو دایره و مثلث» است. اما دو نقطهٔ گزینهٔ «۲» درون مستطیل و در دیگر گزینه‌ها یکی خارج از مستطیل است.

(هوش غیر کلامی)

۲۶۹- گزینہ «۱»

(سجاد محمد نثار)

تصویر در آینه و در آب وارونه و قرینه است:

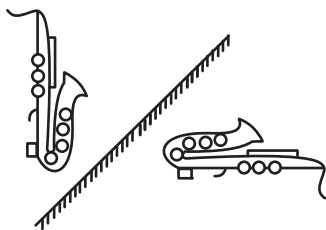

(هوش غیر کلامی)

۲۷۰- گزینہ «۴»

(حمید گنجی)

تقارن مدّنظر:

(هوش غیر کلامی)